Voor de volgende periode zijn de verduisteringstijden als volgt vastgesteld:
Tot 18-3-'44 v. 18.45-6.45 uur.

MAAN: 11 Mrt. op 20.9, onder 7.59.
MAAN: 12 Mrt. op 21.16, onder 8.19.
MAAN: 13 Mrt. op 22.24, onder 8.38.
MAAN: 14 Mrt. op 23.33, onder 9.0.
MAAN: 15 Mrt. op —, onder 9.23.
MAAN: 16 Mrt. op 0.42, onder 9.56.
MAAN: 17 Mrt. op 1.51, onder 10.33.
MAAN: 10—3 V.M.; 17—3 L.K.; 24—3 N.M.; 31—3 E.K.

ABONNEMENTSPRIJS: Amsterdam en Nederland f 3.47 en 15 cent incasso p. kwartaal bij vooruitbetaling.

Post-Cheque en Giro-dienst 10919 - Gemeente Giro Amsterdam N 705.

De Standaard

HOOFDREDACTEUR: H. BURGER, AMSTERDAM

Vrijdag 10 Maart 1944 — No. 21919 — 72e Jaargang

DIRECTEUR: G. G. DE VLUGT

Bureaux: N.Z. Voorburgwal 58-60, Amsterdam-C. Uitgave: N.V. DAGBLAD EN DRUKKERIJ DE STANDAARD

Postbus no. 412. Telefoonnummers locaal 39191 (7 lijnen). Interlocaal 39191.

Bankier: Nederlandsche Handel-Maatschappij, Amsterdam.

Pl.v. hoofdredacteur en red. buitenland: de chef van dienst (tijd. ook verantw. voor de adv.). A. C. de Gooyer, Amsterdam; redacteur binnenland: J. J. Hesseling, Amsterdam; redacteur kerk en school: A. P. Bongers, Amsterdam; redacteur kunst en wetenschappen: H. Burger, Amsterdam; chef-verslaggever: J. J. F. v. d. Bergh, Amsterdam. K 408

Finland en Turkije

ONDER POLITIEKEN DRUK.

Meer dan die van eenig ander land staat de positie van Finland thans in het middelpunt der belangstelling. Een der meest tragische figuren in dezen oorlog is dit land. Voor den derden keer in een kwarteeuw verwikkeld in een strijd op leven en dood, zag het de beste zonen van zijn vier millioen inwoners sneuvelen en ligt het economisch lam geslagen.

Niet bij het anti-Kominternpact aangesloten, is het de eenige onder Duitschlands bondgenooten met een uitgesproken links georiënteerde, sociaal-democratische regeering. Neemt het in dit opzicht een uitzonderingspositie in, ook in ander opzicht is dit het geval. Finland heeft Engeland niet den oorlog verklaard, al is Londen terwille van Moskou hiertoe wel overgegaan. Het onderhoudt ook thans nog diplomatieke betrekkingen met de Vereen. Staten, al heeft Amerika zijn gezant naar Stockholm teruggeroepen en wordt de Amerikaansche legatie te Helsinki thans alleen nog maar bezet door een zaakgelastigde en een minimum aan personeel, zulks omdat Roosevelt meende, dat eenige pressie op Finland noodzakelijk was teneinde te trachten het van Duitschland los te weeken. De C. D. heeft er onlangs de aandacht op gevestigd, dat Finland in staatsrechtelijken zin echter geen bondgenoot van Duitschland is. Het heeft de wapens slechts opgenomen om zijn grenzen en zelfstandigheid te verdedigen tegen de opdringende Sovjets. Zijn strategische ligging leidde evenwel automatisch tot een bepaalde belangengemeenschap met Duitschland, waarmede het nochtans geen militair bondgenootschap sloot. Het duidelijkst heeft onlangs minister Tanner Finlands positie saamgevat, toen hij deze paradox uitsprak: „Finland is een oorlogvoerend, neutraal land", om dan aldus te vervolgen: „Finland heeft de gebieden, welke het in den winter van 1939—1940 aan de Sovjets verloor, voor zoover ze zijn heroverd, weer in het staatsverband opgenomen. Daarna heeft het de wacht aan zijn grenzen betrokken en zich van elke offensieve handeling tegen de Sovjet-Unie onthouden."

Dit was geen toeval, maar een doelbewuste politiek, gelijk president Ryti heeft verklaard, niet onder den druk der omstandigheden, maar reeds toegepast toen de Duitsche legers de Sovjetrepubrieken steeds verder binnen drongen. In Duitschland is er volgens den C. D.-correspondent dan ook niemand, die er Finland eenig verwijt van maakt, wanneer in dit land zekere verschijnselen van moedeloosheid optreden; ook toen minister Tanner eenige maanden geleden de Sovjet-Unie toeriep, dat ze, in plaats van zich in een stilzwijgen te hullen, liever de voorwaarden moest bekend maken, waaronder Finland met behoud van zijn nationale zelfstandigheid in vrede naast zijn machtigen nabuur kon leven, heeft men in de Wilhelmstrasze niet aan „verraad" willen denken.

De wapenstilstandsvoorwaarden zijn intusschen verschenen, hetgeen — het is wellicht niet overbodig hierop de aandacht te vestigen — niet hetzelfde is als vredesvoorwaarden. En duidelijk zal zijn, dat Engeland in het opstellen van deze voorwaarden een woord heeft meegesproken, al komt het leeuwendeel uiteraard voor rekening van het Kreml. Herhaaldelijk heeft men te Londen en Washington laten uitkomen, dat men zich bij de Finsche zaak nauw betrokken gevoelt. Wij denken aan de verklaring der vier, eertijds te Moskou vertegenwoordigde mogendheden, waarin te kennen gegeven werd, dat de regeeringen, die in oorlog gewikkeld zijn met een gemeenschappelijken vijand, gezamenlijk zullen handelen in alle kwesties betreffende de overgave en de ontwapening van dezen vijand. Londen zal dus op zijn minst instemming met de modaliteiten van een eventueelen wapenstilstand betuigd hebben. Terwijl anderzijds het diplomatiek apparaat van de Downingstreet een welkom hulpmiddel voor de Sovjet-Unie moet zijn om ook van dien kant druk op Helsinki uit te oefenen ten einde de wapenstilstandsvoorwaarden aanvaard te krijgen. Wanneer men zal pogen fluctuaties in de Finsche openbare meening te bewerkstelligen, zoo zal het aandeel van Engeland hierin zeer zeker niet gering zijn.

Is men eenerzijds geneigd te verklaren, dat de eischen der Sovjet-regeering niet zwaarder zijn dan men op grond van de kennis harer politiek had kunnen verwachten, dat zij in verschillend opzicht voor Finland zelfs milder schijnen dan oorspronkelijk wellicht misschien vermoed werd, niet ontkend kan worden, dat het ook hier wellicht de schijn is, die voor de zooveelste maal bedriegt, omdat teveel punten niet nu geregeld worden, maar eerst te Moskou behandeld zullen worden; op voorwaarde echter, dat de Finsche regeering spoedig een beslissing neemt. Finland heeft reeds eerder praktijk opgedaan wat het beteekenen kan niet spoedig te beslissen. Maar wel zeer penibel is de passage betreffende de internneering der Duitsche troepen, welke, ongeacht een oogenblik het feit, dat Finland en Duitschland jarenlang samen gestreden hebben, ook reeds hierom het land in een zeer moeilijk parket brengt, omdat Finland aan het einde van den eersten wereldoorlog zonder Duitsche hulp nimmer zijn nationale zelfstandigheid zou hebben verworven en tijdens dezen oorlog zeker aan den hongersnood prijsgegeven zou zijn, indien zijn partner hem niet het noodige graan verstrekt had.

Toch worde de beteekenis der overige voorwaarden niet onderschat. Oost-Karelië, rijk aan ijzererts, kopererts en glimmer, beschikt over industrieën, welker waarde op 2400 millioen Finsche Mark wordt geschat; het verlies aan landbouwgronden en fabrieken in dit deel van het land zou op 6 milliard Mark geraamd moeten worden. Beslaan de boschreserves in het Noorden meer dan 10 millioen kub. meter, de beteekenis van de nikkelmijnen van Petsamo is genoegzaam bekend, dat wij er hier niet uitvoerig bij stil behoeven te staan. Maar de oorlogvoering van thans vraagt niet minder hooge bedragen, ongeveer 2.3 van de staatsuitgaven; de circulatie van 2.5 milliard Finsche Mark in 1937 was in 1942 reeds tot 14.6 milliard Mark gestegen.

Op het oogenblik, dat wij dit schrijven, is de houding van Finland nog niet bekend. Het trekt de aandacht, dat de Duitsche pers, welke zich in den beginne van elk commentaar onthouden heeft, de laatste dagen wel tot het uitspreken van een meening is overgegaan. „In den strijd om het bestaan tegen het bolsjewisme is ieder volk, dat de wapens neerlegt, definitief verloren. De Finnen hebben bewezen, dat zij een dapper volk zijn. Zij zullen ook in dit geval weten welken weg zij moeten gaan", zoo schrijft de „Völk. Beobachter". Moeten wij hierin lezen, dat de officieele kringen te Berlijn overtuigd zijn van Finlands weigering om op de Sovjet-voorwaarden in te gaan?

Niet minder pressie dan op Finland wordt op dit oogenblik door Engeland op Turkije uitgeoefend. De levering van oorlogstuig en olie aan Turkije is stopgezet; „het spreekt van zelf", aldus Reuter, „dat de geallieerden hun oorlogsmateriaal alleen kunnen missen, mits dit wordt gebruikt voor het optreden tegen den vijand. Wanneer Turkije niet het voornemen heeft de door de geallieerde geleverde wapens te gebruiken voor het doel waartoe zij bestemd zijn, dan kunnen de geallieerden dit materiaal elders wel beter gebruiken." Weliswaar schreef de militaire correspondent van de „Times", dat deze houding niet moet worden uitgelegd als drukuitoefening, maar uitsluitend om strategische en niet om politieke redenen gekozen werd, maar eenigszins gecamoufleerd klinkt dit wel.

Het was bekend, dat er sedert eenige weken reeds eenige spanning in de betrekkingen tusschen Engeland en Turkije te constateeren viel; het vertrek van de militaire delegatie uit Ankara wees er op. De „Times" sprak onlangs zelfs van een vertrouwenscrisis tusschen de politici van beide landen, wijl er ernstige meeningsverschillen bleken te bestaan over de wijze, waarop Turkije zijn uit het vriendschapsverdrag met Engeland voortvloeiende verplichtingen zou kunnen vervullen. Anderzijds is ook bekend, dat serieuze politieke waarnemers te Londen en Washington nimmer op een spoedige deelname van Turkije aan den oorlog gerekend hebben. De New Yorksche correspondent van de „Dagens Nyheter" berichtte indertijd, dat volgens bepaalde Amerikaansche kringen Turkije zijn deelname aan den oorlog van eenige voorwaarden afhankelijk zou hebben gesteld. Turkije zou allereerst geeischt hebben, dat Engeland de geheele Dodekanesos bezette en ten tweede, dat de Duitschers uit het geheele Egeische gebied werden verdreven. Toch zou men geneigd zijn te vermoeden, dat er in December van het vorig jaar te Cairo tusschen Roosevelt, Churchill en Inoenue meer besproken is dan er in het communiqué van stond: „De behandeling van alle problemen in den geest van wederzijdsch begrijpen en loyaliteit leidde tot een nauwstmogelijke overeenstemming van het oordeel van de Vereen. Staten, Engeland en Turkije over den huidigen wereldtoestand". Dit verhindert evenwel niet, dat Turkije blijkbaar voornemens is voorloopig het geweer bij den voet te houden, ontstemd als het schijnt over de houding van Engeland. De afgevaardigde Yaltsjin verklaarde in het Turksche blad „Tanin" althans, dat het materiaal, dat aan de Turken gezonden werd, luchtdoelartillerie van 1914 en „oud ijzer" was. Hoewel teleurgesteld, nam Turkije toch met dit materiaal genoegen, daar Churchill en Eden in 1942 den Turksche journalisten, die een bezoek aan Engeland brachten, beloofden oorlogsmateriaal te zullen zenden. Turkije heeft echter geen enkelen pantserwagen ontvangen. De beweringen, dat via Iskenderoem en Mersina groote hoeveelheden oorlogs-materiaal aan Turkije geleverd zijn, komt niet met de feiten overeen, zegt Yaltsjin; veeleer zijn aan Turkije slechts 4 à 5 pCt. van de belangrijkste wapens geleverd.

Wegens de ontwikkeling van de Britsch-Turksche verhouding verlaten thans talrijke Engelsche ingenieurs en deskundigen Turkije. De „Taurus-express", die de spoorwegverbinding tusschen Turkije en Syrië onderhoudt, is voor de eerste weken zoo goed als „uitverkocht".

Hoe deze situatie zich zal ontwikkelen, ligt uiteraard in het duister. Maar duidelijk is, dat op dit oogenblik van groote politieke spanningen gesproken moet worden, zoowel in het Noorden als aan den Zuidrand van het Europeesch oorlogsgebied.

DUITSCH WEERMACHTBERICHT.

ZWARE GEVECHTEN BIJ KRIWOI ROG.

Bij aanval op Berlijn 112 vliegtuigen afgeschoten.

HOOFDKWARTIER VAN DEN FÜHRER, 9 Maart. (D.N.B.). — Het Opperbevel der Weermacht deelt mede:

„Terwijl bij Kertsj verscheidene Sovjet-aanvallen mislukten, rukte de vijand in het penetratiegebied ten Zuid-Westen van Kriwoi Rog in zware, nog voortdurende gevechten verder op. In de wateren Noord-Westelijk van de Krim werd een Bolsjewistische torpedomotorboot door bewakingsvaartuigen der marine vernietigd. Ten Westen van Kirowograd bleven nieuwe aanvallen van den vijand zonder resultaat.

In het gebied van Swenigorodka, ten Zuiden van Sjepetowka en ten Zuid-Westen van Jampol bleden onze troepen den op talrijke punten met sterke strijdkrachten aanvallenden Bolsjewisten hardnekkigen tegenstand. Daarbij werden alleen al in een corpssector 42 vijandelijke pantserwagens stukgeschoten.

Ten Westen van Kritsjef gingen de Bolsjewisten met verscheidene divisies tot den aanval over. Na zuivering van plaatselijke penetraties werden zij met zware verliezen teruggeslagen.

Aan den autoweg Smolensk-Orsja zette de vijand zijn doorbraakpogingen voort, die opnieuw in het afweervuur van alle wapenen voor onze stellingen ineenstortten.

Ten Zuid-Oosten van Witebsk leidde een eigen aanval, in weerwil van hardnekkigen tegenstand en herhaalde tegenaanvallen der Bolsjewisten, tot opheffing van een penetratie uit de gevechten van de voorgaande dagen. Tusschen Newel en het meer van Pskof mislukten plaatselijke aanvallen van den vijand. Zuid-Westelijk van Narwa wonnen onze tegenaanvallen tegen hardnekkig vijandelijk verzet opnieuw terrein. Zoo sloeg de 20ste Estlandsche SS-brigade onder bevel van den SS-Oberführer Augsberger in samenwerking met Germaansche vrijwilligers van een SS-pantsercorps in aanvalsgevechten, die verscheidene dagen duurden, de beide vijandelijke bruggenhoofden aan de Narwa uiteen en bracht den vijand zware verliezen aan dooden en gewonden toe. Hernieuwde Sovjetaanvallen werden afgeslagen, nadat 14 vijandelijke pantserwagens waren stukgeschoten.

In het hooge Noorden sloegen troepen van leger en Waffen-SS aanvallen van overmachtige vijandelijke strijdkrachten af. Een landingspoging der Bolsjewisten op het Visschersschiereiland werd verijdeld.

Van de Italiaansche troepen wordt verkennings- en stoottroepenbedrijvigheid aan weerszijden gemeld. Duitsche torpedovliegtuigen hebben in de avonduren van gisteren voor de Algerijnsche kust een vijandelijk ravitailleringskonvooi aangevallen. Vijf transportschepen met een gezamenlijken inhoud van 52.000 ton werden zwaar beschadigd, terwijl boven het konvooi twee vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. In de Egeische Zee sloegen bewakingsvaartuigen der marine bij het eiland Kos een van de Turksche territoriale wateren uit ondernomen aanval van drie Britsche torpedomotorbooten af en beschadigden een dier booten zoo ernstig, dat zij verloren geacht kan worden.

Bij een nieuwen aanval van formaties Amerikaansche bommenwerpers en jagers, in de middaguren van gisteren op Berlijn ondernomen, leed de vijand door onze luchtverdedigingsstrijdkrachten wederom zware verliezen. In hevige luchtgevechten en door luchtdoelgeschut werden 112 vijandelijke vliegtuigen, waaronder 66 viermotorige bommenwerpers, neergeschoten. Door neergeworpen bommen ontstonden in eenige deelen der stad schade en geringe verliezen onder de bevolking.

Duitsche vliegtuigen hebben in den afgeloopen nacht doelen in Zuid-Engeland aangevallen."

De strantweg van Aprilia naar Nettuno ligt voortdurend onder 't zwaarste vijandelijk artillerievuur. Alle huizen aan den rand zijn reeds lang in puinhoopen herschapen en de strantweg zelf is slechts sprongsgewijze begaanbaar. Het massale gebruik der vijandelijke artillerie heeft een omvang bereikt, zooals tot dusver slechts uit den slag in Vlaanderen uit den vorigen oorlog bekend is.

PK Koch O/H P. m.

DISTRIBUTIENIEUWS.

De verkoop van vleesch.

Het publiek gaat er den laatsten tijd meer en meer toe over, aandrang op de slagers uit te oefenen, dat dezen op Zaterdag, of zelfs Vrijdag, vleesch verkoopen op de des Vrijdags in de bladen bekend gemaakte bonnen. Nadrukkelijk wordt er nogmaals op gewezen, dat zulks ten strengste is verboden. Nauwgezette contrôle op de naleving van deze bepaling worden uitgeoefend. Overtreders van deze voorschriften dienen te overwegen, dat niet alleen de slager, doch ook de kooper zich aan strenge straffen bloot stelt, indien bij contrôle overtredingen van dien aard moeten worden vastgesteld.

Inlevering groentebon.

Inwoners der gemeenten, waar klantenbinding voor groenten geldt, dienen bon „Groente 4e periode 1944" van 5 tot en met 11 Maart a.s in te leveren bij den handelaar, van wien zij van 19 Maart tot en met 15 April a.s. groenten en fruit wenschen te betrekken.

Schoenreparatie.

De directeur van het Rijksbureau voor huiden en leder maakt in aansluiting aan de publicatie d.d. 3 Maart j.l. betreffende de klantenbinding van schoenherstellers, het volgende bekend.

Het is volstrekt noodzakelijk dat een ieder zijn bon 069 bij een schoenhersteller kan onderbrengen. Daarom is het den schoenhersteller niet dan in de uiterste noodzaak geoorloofd bonnen 069, die hem worden aangeboden, af te wijzen. Ook de niet vaste klanten moeten worden geholpen. Hierbij is de grootst mogelijke medewerking van de schoenhersteller onontbeerlijk.

Teneinde hen die moeilijkheden ondervinden bij het onderbrengen van hun bon 069 tegemoet te komen, wordt de termijn van inschrijving in het klantenregister van den schoenhersteller verlengd tot en met 15 Maart 1944. De termijn, waarbinnen de schoenhersteller de opplakvellen met bonnen bij hun lederhandelaar moeten inleveren wordt, in verband daarmede, verlengd tot 21 Maart 1944.

Petroleum voor kookdoeleinden.

Van 5 Maart tot en met 1 April a.s. geeft elk der met 19 en 20 genummerde bonnen van de bonkaart „U 403" voor kookdoeleinden recht op het koopen van één liter petroleum.

Voor verlichting.

Van 9 tot en met 31 Maart '44 geven elk der met „57 Verlichting" en „58 Verlichting" gemerkte bonnen van de bonkaart „S 121" en de met „66 Verlichting gemerkte bonnen der bonkaart „S 221" recht op het koopen van een liter petroleum.

De geldigheidsduur der met „54 Verlichting", „55 Verlichting" gemerkte bonnen der bonkaart „S 121" en de met „65 Verlichting" gemerkte bonnen der bonkaart „S 221" is verlengd tot en met 31 Maart '44. Zij geven, zooals bekend, elk recht op het koopen van 1 liter petroleum.

Om misverstand te voorkomen, vestigt het departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart er de aandacht op, dat op den met 58 verlichting gemerkten bon van de bonkaart S 121 tot en met 31 Maart 1 liter petroleum kan worden gekocht.

ZAAIPEULVRUCHTEN VOOR VOLKSTUINDERS.

Aangezien zulks wenschelijk is gebleken, zal men behalve op den thans geldigen bon „Algemeen 053" ook op den eerstvolgenden peulvruchtenbon zaaipeulvruchten kunnen betrekken. Voor nadere bijzonderheden wende men zich tot zijn zaadhandelaar.

DE TWEEDE STAMKAART TE AMSTERDAM.

De Burgemeester van Amsterdam brengt ter kennis, dat zij, wier geslachtsnaam (bij gehuwde vrouwen of weduwen: haar geboortenaam) met een D, E, F of G begint en die nog geen optooping ter verkrijging van een tweede distributiestamkaart hebben ontvangen, een daartoe strekkend aanvraagformulier aan een der uitreiklokalen van den Gem. Distributiedienst kunnen afhalen of doen afhalen. Deze lokalen zijn daartoe voor het publiek geopend tot en met 17 Maart a.s. van 8.45—16.30 uur.

Tevens wordt de aandacht er op gevestigd dat deze formulieren uiterlijk op **21 Maart a.s.** naar waarheid ingevuld moeten worden ingeleverd op het Bevolkingsregister, Plantage Kerklaan 36-38, of — mits niet in een enveloppe, maar alleen dichtgevouwen en -geplakt — ongefrankeerd aan dit adres kunnen worden gezonden.

Zij, die reeds een aanvraagformulier hebben ingevuld, behoeven voor eenzelfden persoon zulks niet ten tweeden male te doen.

Vervaardiging van kunststofverheidsvoorwerpen.

Ieder, die de volgende kunststofverheidsvoorwerpen en aanverwante artikelen vervaardigt, zooals: 1. siertegels, wandspreuken en wandversieringen van iederen aard; 2. ondergezetjes en serveerbladen; 3. aschbakken, luciferstandaards, rooktafelkandelaars; 4. beeldjes van iederen aard; 5. groote en kleine sier- en huishoudelijke doozen; 6. boekensteunen, boekenleggers, fotostandaards en portretlijsten; 7. servetringen en servetstandaards; 8. borden, schalen, kommen, bewerkt of beschilderd, ongeacht van welke grondstof deze artikelen zijn vervaardigd, is verplicht de volgende inlichtingen te verschaffen: naam van de onderneming; kantooradres; straat, huisnummer en gemeente; vorm van de onderneming: N.V., vennootschap onder firma e.d.; namen van directeuren, firmanten of eigenaren; nummer van de vervaardigingsvergunning en de bedrijfsvergunning en datum, waarop deze vertoont zijn; de benaming, waaronder de diverse artikelen in den handel worden gebracht; de prijs, waarvoor de diverse artikelen in den handel worden gebracht, benevens vermelding van leverings- en betalingsvoorwaarden (franco of niet-franco, betalings- en hoeveelheidskortingen e.d.); nummer, datum en autoriteit van eventueel vroeger verleende prijsvaststellingen, onder welke benaming of in welken vorm ook verleend; een calculatie van de vervaardigde artikelen, groepsgewijs of van ieder afzonderlijk artikel, welke gesplitst dient te zijn naar ten minste de volgende factoren: materialen, loonen, onkosten en winst. De bovengenoemde gegevens dienen afzonderlijk opgesteld, tezamen met een monster van ieder afzonderlijk artikel, waaraan een label is bevestigd, vermeldende benaming van het artikel, den tot dusver berekenden prijs benevens naam en adres als bovenvermeld en verwijzende naar de bijbehoorende calculatie, vóór 15 April 1944 aan den gemachtigde voor de prijzen te Deventer, Bagijnenstraat 1, te worden gezonden. Het bovenstaande is mede van toepassing op producten, welke na genoemd tijdstip voor het eerst of opnieuw door vervaardigers in den handel worden gebracht, voordat dit plaats vindt.

UIT DE STAATSCOURANT.

Bij besluit van den Secr.-Gen. van het Dep. van Justitie is benoemd tot rechter in de arr.-rechtbank te Middelburg Mr. P. van Engel, thans subst.-officier van Justitie bij de arr.-rechtbank te Assen.

Oproep.

Van officieele zijde wordt om opname van het navolgende verzocht:

In den laatsten tijd kwamen bij de Auszerdienststelle der Sicherheitspolizei te Amsterdam bijna dagelijks meldingen over het optreden van pseudo-politieambtenaren binnen, die waardevolle voorwerpen e.d. zoogenaamd in beslag namen en hun slachtoffer daarbij met wapens bedreigden. In enkele gevallen werd de aanvoerder als een persoon, gekleed in een grijze soldaten-uniform, met een diep lidteeken op het voorhoofd, beschreven.

Hun, die hieromtrent mededeelingen kunnen verstrekken, wordt verzocht, zich aan het bureau van de Sicherheitspolizei te Amsterdam, Euterpestraat 99, Kamer 13 links, te vervoegen.

Na het bombardement op Nijmegen.

Omtrent het aantal slachtoffers van de ramp te Nijmegen vernemen wij, dat volgens de laatste berichten thans 585 gedoode burgers zijn geteld. 140 personen worden nog vermist, 240 menschen zijn zwaar gewond en meer dan 1000 liepen lichte verwondingen op. Van de dooden zijn er 373 geïdentificeerd, daarvan zijn 172 mannen, 85 vrouwen, 65 jongens en 51 meisjes.

Er zijn vier kerken, een school, drie warenhuizen en ongeveer 1200 huizen in vlammen opgegaan of door voltreffers van brisantbommen verwoest. Hoe kon de brand zoo enorm veel verwoesten? Er zijn natuurlijk vele oorzaken voor aan te wijzen: de dichte bebouwing, de ouderdom van de huizen, de moeilijkheden bij den wateraanvoer, enz.; maar een factor, dien we zeker niet over het hoofd mogen zien en waarvan ieder zich bewust moet zijn, is de houding van de burgerbevolking. Vele menschen rennen hun huis uit, wanneer een of meer brandbommen zijn ingeslagen. Dikwijls was er nog alle gelegenheid om te blusschen en de bommen te verwijderen, maar die gelegenheid werd veelal niet gebruikt. Bovendien trachtten burgers huisraad te redden, door het op straat te werpen, tengevolge waarvan in de eerste plaats door vonken in een oogenblik het te redden object verloren ging en in de tweede plaats de straat werd versperd, waardoor het reddingswerk werd bemoeilijkt.

Een paniek of een paniekstemming heeft Nijmegen niet gekend, vertelde wnd burgemeester Ir. Hondius, die duizend en een maatregelen in korten tijd heeft moeten nemen en die in een tijdsverloop van één week wonderen heeft verricht. Direct nadat de dood op zoo ontzagwekkende en vreeselijke wijze in de stad had rondgewaard en de binnenstad in enkele oogenblikken één vuurzee was, is er met kracht aangepakt. Brandweer, politie, Ordnungspolizei, Wehrmacht, om enkele instanties te noemen, werden onmiddellijk ingeschakeld.

Zondag na het bombardement kwamen drommen nieuwsgierigen naar de zwaar gewonde stad. Burgerlijke nieuwsgierigheid is nu eenmaal een kenmerkende eigenschap van ons volk. Burgemeester Hondius heeft er handig gebruik van gemaakt: al de mannelijke nieuwsgierigen kregen een schop in de handen geduwd en moesten — althans wanneer zij geen zeer dringende aantoonbare bezigheden hadden — aan het puinruimen. Vier uur lang. Vierduizend ruimers waren dien Zondag bezig.

Er waren na het bombardement 15 000 personen dakloos, hetzij tijdelijk, omdat de woning hersteld kon worden, hetzij geheel. Tweehonderd menschen echter konden geen plaats vinden. De burgemeester riep de besturen van de woningbouwvereenigingen bijeen en droeg de vergadering op voor onderdak te zorgen. Geen mensch is thans meer dakloos.

In de gemeente is voorts een comité opgericht voor een goedereninzameling ten behoeve van de door het bombardement getroffen stadgenooten. Dit comité, waarin samenwerken Ned. Volksdienst, het Dekanaal Fonds, de gemeente Nijmegen en de Ned. Herv. Diaconie, stelt zich uitsluitend ten doel bij niet-getroffen Nijmegenaren goederen, textiel en schoenen in te zamelen.

Op initiatief van de K. v. K. in Gelderland, afd. Nijmegen, is ingesteld een commissie „Voorziening Nijmegen" voor hulpverleening in georganiseerden vorm aan den getroffen middenstand, in navolging van Rotterdam. Deze C.V.N. zal voornamelijk voorzien in het verleenen van hulp ter voorziening in de behoefte aan leidraad. Mr. J. Kamerbeek is administrateur.

Maandagavond is in de St. Jozefskerk een rouwdienst gehouden voor de bloedverwanten van de slachtoffers van alle gezindten. Deze dienst werd geleid door Prof. Dr. Jac. van Ginneken, die, naar het „Hbld." meldt, sprak over de zaligsprekingen in de Bergrede en in het bijzonder van het „Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden". Hij wees er daarbij op, dat in het leven en sterven van Jezus Christus wordt geleerd, dat in tranen en verdriet, die God ons in ons leven laat komen, een bron van vreugde en zaligheid is gelegen, indien wij het als een offer kunnen aanvaarden. Hij stelde in het licht, dat in het menschenleven het verdriet en het offer een rol van beteekenis vervullen. Zich richtende tot de familieleden van de getroffenen, zeide spr., dat zij voor de vraag zullen staan, waarom God dit hun heeft aangedaan. Zij moeten leeren begrijpen, dat de slachtoffers, waarvan er velen in volle overgave zijn gestorven, hun plaats in het Hemelrijk hebben ingenomen en dat de beproeving, die op de achterblijvenden is gelegd, een toetssteen is, een proef, die, zoo zij deze weten te doorstaan, hun tot grooten zegen zal worden. Christus' lijden en sterven nam spr. als uitgang voor woorden van vertroosting, en hij wekte op, in het naarstig betrachten van de Christelijke deugden te toonen, dat deze offers niet tevergeefs zijn gebracht.

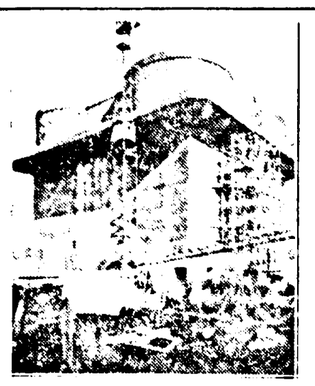

In eenige groote Duitsche steden, waar gevaar voor luchtaanvallen bestaat, worden groote bomwerkers uit beton en staal opgerichtt.

Scherl/Gerlach/C.N.F. Pax m.

NED. HERV. KERK.

Beroepen: Te 's-Gravenhage (23e pred.pl.), D. Veldkamp te De Bilt. — Te Delft (vac.-T. Lekkerkerker), W. L. Tukker te Elburg. — Te Losdorp, cand. E. J. Loor, hulppred. te Hijkersmilde, die dit beroep heeft aangenomen. — Te Nieuw- en St. Joosland (toez.), cand. G. A. Waardenburg, hulppred. te Enschede. — Te Berlikum (toez.), D. J. Burgersdijk te Harlingen. — Te Kimswerd (toez.), cand. J. W. Starrenburg, hulppred. te Voorst. — Te IJsselstein, J. C. Stelwagen te Opheusden. — Te Holten (2e pred.pl., toez.), H. J. v. Achterberg te Echteld. — Te Wetsinge-Sauwerd, cand. A. Brill, hulppred. te Nieuw-Buinen. — Te Leek en te Oostwold en Hooge- en Lage-Meeden, cand. G. C. v. Royen, hulppred. te Tiel. — Te Beetsterzwaag, G. J. Paul te Saaxum. — Te Blokzijl (en niet te Blankenham) (toez.), Joh. Bijlsma te Oostrum. — Te Noord-Bergum (Fr.), cand. M. H. Geertsema, hulppred. te Nieuwleusen (Ov.), die bedankte voor Opende (Gr.). — Te Rijssen (2e pred.pl.), A. Barendrecht te Westbroek. — Te Ried en Boer (toez.), C. Scheepstra te Cornjum, die deze toezegging van beroep heeft aangenomen. — Te Kollum (Evangelisatie), cand. S. D. Molenaar, hulppred. te Delfstrahuizen.

Aangenomen: Naar Foudgum (toez.), cand. C. D. Israël Jac.z., hulppred. te Dieren, die voor het beroep naar Hurwenen (toez.) bedankt heeft. — Naar Gulpen, cand. G. F. A. Carstens, hulppred. te 's-Gravenhage.

Bedankt: Voor Utrecht (vac.-H. C. Briët) en voor Alphen a. d. Rijn (3e pred.pl.), J. J. Poldervaart te Vriezenveen. — Voor Maarssen, A. A. Koolhaas te Daarle. — Voor Ommeren, cand. S. Kooistra, hulppred. te Beerzerveld (Ov.). — Voor Kloosterhaar (Ov.) (toez.), cand. C. L. Verbaas, hulppred. te Oostwold (Old.). — Voor Kollum (Evangelisatie), cand. A. Brill, hulppred. te Nieuw-Buinen. — Voor Lexmond (toez.), W. L. Tukker te Elburg. — Voor Rhenen (vac.-A. G. v. Willenswaard), C. A. Korevaar te Puttershoek.

Benoemd tot hulpprediker: Te Avereest (Ov.), cand. H. G. van Beusekom, hulppred. te Eenum (Gr.).

Aangenomen als hulpprediker: Naar Rotterdam-Strevelswijk, cand. C. C. Addink te Rotterdam-Zuid.

GEREF. KERKEN.

Drietal: Te Oegstgeest-Morsch-Rijndijk: cand. M. J. Arntzen, hulppred. te Amstelveen; cand. J. Koopmans, hulppred. te Leiderdorp; cand. D. Kuiper, hulppred. te Goes. — Te Ommen (2e pred.pl.): J. F. Colenbrander te Twijzel, J. Kleine te Idskenhuizen en J. Z. Potjer te Borger.

Tweetal: Te Naarden: K. Reenders te De Krim en B. Slingenberg te Bierum. — Te Nijmegen (2e pred.pl.): B. A. van Lummel te Sprang en H. van Rhijn te Roden. — Te Putten op de Veluwe: K. Meima te Neede en P. de Ruig te Zevenhoven (Z.H.).

Beroepen: Te Middelburg (als 2e miss.-pred. te Magelang), R. W. Popma te Vreeland. — Te Heerenveen (2e pred.pl.), D. A. Zijlstra te Uithuizen. — Te Dordrecht (4e pred.pl., voor de evangelisatie), cand. W. S. Hugo van Dalen, hulppred. te Paterswolde.

Aangenomen: Naar Maartensdijk (U.), cand. H. Dijkstra, hulppred. te Assen, die bedankte voor 's-Gravemoer. — Naar Meerkerk, Th. P. Potma te Oostburg. — Naar Ter Apel, cand. J. v. d. Berg, hulppred. te Uithuizen, die bedankte voor Sybrandaburen.

Aangenomen als hulpprediker: Naar Apeldoorn (standplaats Uchelen), cand. G. Visser, hulppred. te Breskens.

CHR. GEREF. KERK.

Beroepen: Te Rotterdam-Centrum, W. Heerma te Zeist.

VRIJE EVANG. GEMEENTEN.

Beroepen: Te Kampen (toez.), cand. J. M. D. Beeuwkes te Kampen.

DOOPSGEZ. BROEDERSCHAP.

Drietal: Te Bussum: F. Kuiper te Alkmaar, W. Mesdag te Sneek en D. Richards te Workum.

REM. BROEDERSCHAP.

Beroepen: Te Eindhoven, W. F. Zuurdeeg te Boskoop.

DE AANVALLEN OP BERLIJN.

BERLIJN, 9 Maart. (D.N.B.). Formaties Amerikaansche bommenwerpers, die vandaag in de middaguren Duitsch gebied waren binnengevloogen, hebben, naar het D.N.B. vernoemt, gebruik gemaakt van de aaneengesloten laag nevels om opnieuw een terreuraanval op Berlijn te richten. In woonwijken van eenige stadsdeelen ontstond schade en werden verliezen onder de burgerbevolking veroorzaakt.

Het Rittberg-ziekenhuis, het Hubertusziekenhuis en het Hindenburg-hospitaal, alsmede een barak van het Roode Kruis zijn zwaar getroffen. Begrijpelijkerwijze viel hierdoor een vrij groot aantal slachtoffers te betreuren. Daarenboven vielen de bommen in zuivere woonwijken van de rijkshoofdstad. Op hun vlucht naar Berlijn hebben formaties Amerikaansche bommenwerpers een vrij groot aantal brisantbommen neergeworpen op woonkolonies van de stad Hannover. Dank zij de uitstekende luchtbeschermingsmaatregelen was, naar aan het D.N.B. wordt medegedeeld, de schade naar verhouding gering.

De Duitsche luchtafweer bestreed de Amerikaansche bommenwerpers ondanks de zware belemmering door den ongunstigen weerstoestand op krachtige wijze en vernielde een aantal viermotorige bommenwerpers en hen beschermende jagers. Ook op den vlucht terug werden de vijandelijke formaties door strijdkrachten der Duitsche luchtverdediging onafgebroken verder bestreden.

CHURCHILL OVER DE ITALIAANSCHE VLOOT.

STOCKHOLM, 9 Maart. (D. N. B.). — Churchill heeft Donderdag in het Lagerhuis, volgens den Britschen berichtendienst, een verklaring afgelegd over de uitlevering van een deel der Italiaansche vloot aan de Sovjet-unie. Churchill bevestigde in zijn uiteenzetting o.m. de verklaringen van Roosevelt, volgens welke de kwestie van het toekomstige gebruik der Italiaansche vloot het onderwerp is geweest van eenige discussies tusschen de geallieerden. Vooral is bij deze discussies de aandacht gewijd aan de onmiddellijke versterking der Sovjetvloot uit Anglo-Amerikaansche of Italiaansche middelen.

Voorts verklaarde Churchill, dat op het oogenblik een wijziging in de overeenkomst met de marineautoriteiten van Badoglio, volgens welke de Italiaansche schepen en bemanningen aan den gemeenschappelijken strijd tegen den tegen

KERK EN ZENDING

Uit de Geref. Kerken. — De Raad van de Geref. Kerk van Bergschenhoek (Z.-H.) heeft een verklaring publiek gemaakt en daarvan afschrift gezonden aan de Generale Synode van Utrecht, waarin een vijftal bezwaren naar voren worden gebracht tegen beslissingen der Synode: de Synode doet recht in eigen zaken; zusterkerken worden van scheurmakerij beschuldigd; de behandeling van het schrijven van Prof. Schilder aan de kerkeraden en de binding der candidaten en der kerken aan de leeruitspraken van 1942. De kerkeraad wil deze bezwaren niet in behandeling geven aan de thans zittende Synode, tot welker competentie de besproken zaken zijns inziens niet méér of in het geheel niet behooren. Uiteraard handhaaft de kerkeraad zijn recht met deze en mogelijke andere bezwaren zich te wenden tot de Classis en resp. over haar tot de volgende Generale Synode.

Prof. Schilder en Prof. Greijdanus. — Aan de Generale Synode der Gereformeerde Kerken is de volgende brief gezonden:

Ondergeteekenden, leden van de hieronder achter hun namen vermelde Gereformeerde Kerken, kennis genomen hebbende van het persverslag Uwer zitting d.d. 2 Februari j.l., brengen, noodgedwongen op deze wijze onder Uw aandacht, met verzoek zulks ernstig te overwegen bij Uw beraadslagingen in zake Uwe reactie op het zenden van een brief aan de kerkeraden door den hoogleeraar der Kerken, Dr. K. Schilder.

Genoemde hoogleeraar heeft vóór alles aanspraak op den dank der Kerken van wege zijn groote bekwaamheid, zijn onuitputtelijken ijver en zijn onwankelbare trouw aan de Gereformeerde belijdenis.

Hij heeft in den loop zijner werkzaamheid als predikant en als hoogleeraar zich onder Gods zegen dermate in de openbaring Gods verdiept, dat hij, ter eere van den Vader der lichten, geheel nieuwe aspecten voor de theologie heeft geopend en de gemeente van Christus rijke perspectieven heeft gegeven in hetgeen haar door den Heere in die openbaring is geschonken en toegezegd.

Ook heeft hij zich steeds een getrouw getuige der waarheid betoond door met moed en kracht te strijden tegen de dwalingen, welke het leven der Kerk bedreigen; met name hij is hierdoor vroegtijdig een instrument in Gods hand geweest om haar voor net indringen der dialectische theologie te bewaren.

Tot ons leedwezen verkeert hij thans in omstandigheden, waardoor hij niet vrij tot de Kerken kan spreken en zich ook niet naar evenredigheid kan verdedigen tegen onwaare beschuldigingen, welke bijzonderlijk den laatsten tijd tegen hem worden gericht en tegen laster, die over hem wordt verbreid.

Wij hebben, als wij spreken van beschuldigingen, vooral het oog op de onbewezen en zelfs met geen beroep op de Kerkenordening gestaafde aanklachten van predikanten uit de classis 's-Gravenhage, welke onlangs hetzij per brief, hetzij telegrafisch, tot U zijn gericht in zake den door genoemden hoogleeraar aan de kerkeraden gezonden brief.

Het heeft ons bedroefd, dat Gij, nadat deze aanklachten in Uw openbare vergadering waren voorgelezen en zoo ter algemeene kennis gebracht, over het thema daarvan in gehelme zitting zijt gaan handelen, zonder vorenbedoelde predikanten er op te wijzen:

1e. dat zij, als aanklagers, zich allereerst tot de mindere vergaderingen hadden moeten richten;

2e. dat door hun onbedachtzaam optreden in de Kerken stemming tegen den persoon van onzen hoogleeraar is verwekt (hetgeen onder Christenen niet toelaatbaar is).

Niet minder heeft het ons bedroefd en beschaamd, dat de classis 's-Gravenhage, in plaats van hiertegen protest en vermaan te doen hooren, — op het tijdstip, dat dit stuk nog tot het agendadossier der kerkeraden behoorde en zonder machtiging, derhalve onrechtmatig, daaruit genomen moest zijn — steun verleende aan het optreden der vorenbedoelde predikanten door dat stuk onder zulke omstandigheden tot zich te nemen en het als „bezwaarschrift" te kwalificeeren, hoewel het volgens zijn eigen duidelijke bewoordingen geen bezwaarschrift doch zeer nadrukkelijk een „prae-advies" was; dat zij voorts door te adviseeren genoemd stuk onontvankelijk te verklaren, de kerkeraden opwekte tot lezing er van niet over te gaan, waardoor toetsing van de misplaatste kwalificatie der classis als „bezwaarschrift" en de daaraan ontleende z.g. „kerkrechtelijke" gronden, onmogelijk werd gemaakt; en dat zij, zoo doende, te goeder trouw naar haar luisterende kerkeraden in verwarring bracht.

Onze hoogleeraar daarentegen laat zich zelfs door zijn tegenwoordige omstandigheden niet weerhouden, naar vermogen voor recht en waarheid op te komen en in groote getrouwheid daarvoor te getuigen.

Uit broederlijke liefde jegens dezen dienstknecht des Heeren willen wij U daarom met de meeste klem waarschuwen niet zoo met hem te handelen of te laten handelen, daar Gij anders, naar wij vreezen, het ongenoegen Gods zoudt gaande maken.

In het bijzonder drukken wij U op het hart van hem niets te eischen waarvan Gij anderen zoudt vrijstellen, met name geen instemming met uitspraken of besluiten, die hij om des gewetens wille niet zou kunnen aanvaarden en waaraan Gij anderen niet hebt gebonden of niet zult binden; en dat Gij hem ook niet bezwaart met zulke procedures, welke misschien terecht toepassing kunnen vinden jegens grove overtreders, doch geenszins jegens trouwe dienstknechten Gods.

Men hoede zich ook voor alle kwade gevolgen voor de Kerken, daar deze alleen in den weg der gerechtigheid den vrede deelachtig kunnen zijn, doch anders in onrust zullen worden gebracht en groote schade zullen lijden tot smaad van den naam des Heeren.

Waar deze broeder zich zoo grootelijks trouw heeft betoond jegens de Kerken, weest Gij, als vergadering van hare afgevaardigden, ook trouw jegens hem!

In Uw bovengenoemde zitting van 2 Februari jl. is blijkens het persverslag ook gesproken over de wijze, waarop zal moeten worden gereageerd op een brief van den emeritus-hoogleeraar der Kerken, Dr. S. Greijdanus. Met het oog hierop wenschen wij het met betrekking tot onzen hoogleeraar Schilder uitgesprokene mutatis mutandis ook van toepassing te zien geacht op voornoemden, in den dienst der Kerken vergrijsden emeritus-hoogleeraar, wiens groote wetenschappelijke verdiensten mede de basis legden voor het vormen van een generatie van dienaren des Woords, die in hem een voorbeeld vinden van onbaatzuchtige en onvermoeide strijdvaardigheid voor het zuiver houden der Gereformeerde belijdenis.

Deze brief werd in eerste instantie onderteekend door de heeren C. D. Goudappel, Delft; H. A. Herstel, Delft; P. Jasperse, Leiden; H. J. Kouwenhoven, Voorburg; P. M. J. Mekkes, 's-Gravenhage-Oost, tijdelijk te Delft; A. Vegter, Voorburg; G. J. de Vries, Voorburg; J. J. van der Wiel, 's-Gravenhage-Oost.

Ds. H. de Bruijn overleden. — In den ouderdom van 67 jaar is te Nieuwendijk (N.Br.), plotseling overleden Ds. H. de Bruijn, predikant bij de Geref. Kerk aldaar en een vooraanstaand figuur in den kring der Geref. Kerken.

Helenius de Bruijn, geboren 28 Jan. 1877 te Meeden (Gron.), waar zijn vader predikant was, bezocht het Chr. Gymnasium te Zetten en studeerde aan de Theol. Hoogeschool te Kampen. In 1902 deed hij zijn intrede te Oud-Loosdrecht. In 1906 vertrok hij naar Enschedé en in 1914 naar Nieuwendijk.

Ds. De Bruijn, die zich gedurende zijn ambtelijke loopbaan uitsluitend op kerkelijk gebied bewogen heeft, nam in het Zuiden een vooraanstaande plaats in. De classis Almkerk vaardigde hem geregeld af naar de Part. Synode van Noord-Brabant en Limburg, die hem van 1923 tot 1939 geregeld afvaardigde naar de Generale Synode. De nu overledene was curator van de Theol. Hoogeschool en voorzitter van deputaten voor de evangelisatiearbeid in Brabant en Limburg. Ds. De Bruijn bekleedde voorts tal van deputaatschappen. Hechte banden bonden hem aan de kerk van Nieuwendijk, die meer dan 1800 zielen telt. Tijdens zijn verblijf aldaar bedankte Ds. De Bruijn voor niet minder dan 15 beroepen naar elders. Hij was juist van een ongesteldheid, die hem acht maanden verhinderde zijn werk te doen, hersteld. Hij mocht weer voor zijn gemeente optreden. J.l. Zondag heeft hij dat dan ook nog tweemaal gedaan, doch 's avonds werd hij plotseling door den dood overvallen.

Ds. G. Molenaar overleden. — Te Oud-Beyerland is in den ouderdom van ruim 90 jaar overleden Ds. G. Molenaar, de nestor van de predikanten van de Chr. Geref. kerk.

Ds. Molenaar, geboren te Winkel (N.H.), was vele jaren in den handel werkzaam. Hij diende de Geref. Kerk van Rotterdam A eerst als diaken en later als ouderling. In 1903 ging hij over tot de Chr. Geref. Kerk en in 1904 verleende de classis den Haag hem het recht een stichtelijk woord te spreken. Hij arbeidde als oefenaar te Delft en te Maassluis en op 63-jarigen leeftijd werd hij in 1916 door de classis Amsterdam op grond van art. 8 der kerkenorde (singuliere gaven) toegelaten tot het predikambt. Daarop werd hij predikant te Den Helder, vanwaar hij in 1918 naar Baarn vertrok. In 1924 werd hij predikant te Oud-Beyerland, waar hij in 1931 met emeritaat ging. Ds. Molenaar vestigde zich daarop te Rotterdam. De laatste jaren woonde hij in zijn oude gemeente te Oud-Beyerland. Tot op 86-jarigen leeftijd ging Ds. Molenaar nog geregeld uit preeken en op 88-jarigen leeftijd deed hij het nog te Oud-Beyerland. Hij bewoog zich in Rotterdam met name op het terrein der evangelisatie. Reeds voor 1903 hield hij zijn bijbellezingen in de Peperstraat en als em. predikant leidde hij evangelisatiesamenkomsten voor volwassenen.

Ds. F. Dijkema overleden. In den ouderdom van 67 jaar is te Amsterdam overleden Ds. F. Dijkema, emeritus predikant bij de Doopsgezinde Gemeente aldaar.

Ds. Dijkema heeft ruim veertig jaar de Doopsgezinde Gemeenten gediend. In 1901 deed hij intrede te Winschoten. Daarna stond hij te Hilversum en te Rotterdam. Van 1907 tot zijn emeriteering in 1942, telde de Amsterdamsche Gemeente hem onder haar leeraren.

De nu ontslapene had zitting in verschillende Doopsgezinde organisaties, heeft veel gearbeid voor de Oecumenische beweging en behoorde tot het college van curatoren van het Doopsgezind Seminarium.

Als Bestuurder van het Ned. Bijbelgenootschap, op het terrein van de Oostersche taalwetenschap, heeft Ds. D. zich verdienstelijk gemaakt. Bekend Hebraïcus, werkte hij met Dr. Edelkoort en wijlen Dr. Van Katwijk mede aan de vertaling van het Oude Testament, die door dit Genootschap wordt verzorgd. Verschillende schrifturen verschenen van zijn hand.

De begrafenis heeft Dinsdag op Zorgvlied plaats gehad.

Ned. Herv. Predikantenvereeniging. — Op de 18 en 19 April te Utrecht te houden vergadering van de Ned. Herv. Predikantenvereeniging voeren het woord: Prof. Berkelbach van der Sprenkel over: „De oecumenische taak der Kerk, Prof. Haitjema over: „De echt-kerkelijke houding tegen de vrijzinnigen (ootmoed of scepsis?)", Prof. Kraemer over: „De Herv. Kerk op den tweesprong" en Ds. F. J. Pop over: „Kansen der evangelisatie in onzen tijd".

Ned. Bijbelgenootschap. — Onder voorzitterschap van Ds. M. v. d. Vis te Goes vergaderde te Goes de Prov. Commissie Zeeland van het Ned. Bijbelgenootschap met de afgevaardigden der afdeelingen. De voorzitter herdacht in zijn openingswoord wijlen Ds. M. Bons te Yerseke, 2e voorzitter der commissie, die met groote toewijding het N.B.G heeft gediend. Verder verwelkomde hij den heer Coumou, afgevaardigde van het Hoofdbestuur en sprak hij de beste wenschen uit voor het herstel van Ds. Boeke, alg. secr., die in het ziekenhuis wordt verpleegd.

Betreffende de districtsindeeling werd medegedeeld, dat er voortaan 19 districten zullen komen, maar dat Zeeland ongedeeld blijft. Met instemming werd hiervan kennis genomen.

De heer Coumou deed mededeeling van den Bijbelvoorraad, zooals die nu is en zooals die waarschijnlijk over enkele maanden zal zijn. Waar de aanvragen sterk gestegen zijn, zal rantsoeneering noodig blijven.

Na den oorlog zullen de afdeelingen nog meer aan Bijbelverspreiding, het hoofddoel van het N.B.G., moeten doen. In veel meer gezinnen dan tot nu toe moet de Bijbel komen. Daarom is intensieve bearbeiding noodig, ook in bepaalde deelen van Zeeland. Met dankbaarheid kan worden geconstateerd, dat het bedrag der kerkcollecten stijgt.

In de vacature-Ds. Bons werd tot lid der Prov. Commissie gekozen Ds. A. v. Egmond te Yerseke, in de vacature-Ds. v. d. Most van Spijk, die Zeeland verliet, Ds. F. Six Dijkstra te Kamperland, terwijl als nieuw lid werd gekozen Ds. J. J. Saraber te Kloosterzande.

Nieuwe vertaling Oude Testament. — Op de vergadering van de Prov. Commissie Zeeland van het Ned. Bijbelgenootschap heeft de heer Coumou, afgevaardigde van het Hoofdbestuur, o.a. medegedeeld, dat er aan de nieuwe vertaling van het Oude Testament hard wordt gewerkt. Wanneer in het zelfde tempo kan worden voortgegaan, dan zal het werk over 1½ à 2 jaar gereed kunnen zijn. Begin 1947 kan dan de geheele Bijbel in de nieuwe vertaling gedrukt zijn.

Uit de Ned. Herv. Kerk. — Indien door ontwrichting van het verkeer het Algemeen Bestuur der Ned. Herv. Kerk niet kan worden uitgeoefend, wordt, naar ons gemeld wordt, de leiding van de kerkelijke zaken in de geïsoleerde gebieden toevertrouwd aan Urgentie-Commissies. Deze bestaan uit de Provinciale Kerkbesturen, vermeerderd met de voor de provincies zittende leden van de Synode. Al naar de omstandigheden dit noodzakelijk maken, zal moeten worden overgegaan tot het instellen van regionale Urgentie-Commissies.

— **Met emeritaat.** — Ds. W. L. Milo, predikant bij de Geref. Kerk te Almelo, heeft aan zijn kerkeraad medegedeeld, dat het in zijn voornemen ligt binnen niet al te langen tijd emeritaat aan te vragen. In verband daarmee heeft de kerkeraad besloten het beroepingswerk voor de a.s. vacature terstond ter hand te nemen.

Nieuwe predikantsplaatsen. — Het Prov. Kerkbestuur van Zuid-Holland heeft goedkeuring verleend aan het besluit van het classicaal bestuur van 's-Gravenhage tot vestiging van een tweede predikantsplaats bij de Ned. Herv. Gem. van Pijnacker, zulks met ingang van 1 Juni a.s. — Idem aan dat van hetzelfde bestuur tot vestiging van een predikantsplaats op 1 Juli a.s. te Honselersdijk, waar een zelfstandige gemeente wordt gesticht en idem aan dat van het classicaal bestuur van Leiden tot stichting van een tiende predikantsplaats te Leiden, ingaande 1 April a.s.

Beroepingswerk te Amsterdam. De Commissie voor beroeping en benoeming in den kerkeraad der Ned. Herv. Gem. te Amsterdam, heeft de volgende drietallen ingediend ter vervulling van de bestaande vacatures: Ds. C. M. van Endt te Amstelveen, Ds. D. Veldkamp te De Bilt, Ds. J. R. Wolfensberger te Utrecht, Ds. L. Buenk te Veessen, Ds. J. J. F. Franck te Velp en Ds. B. J. Lietaert Peerbolte te Huizum.

Het kerkelijk gesprek te Apeldoorn. — Op Woensdag 23 Febr. j.l. werd te Apeldoorn gehouden een vergadering van ouderlingen en diakenen van de Herv., Geref., Chr. Geref. en Luthersche kerken. In deze vergadering spraken Dr. H. Berkhof en Ds. A. J. W. Vogelaar, resp. Herv. en Geref. pred. te Lemele, leden van het z.g.n. „Lemeler Convent", met het onderwerp: „Wat houdt ons gescheiden?" Deze vraag werd door beide sprekers, ieder van zijn eigen kant belicht. Er werd nog niet gesproken over het kerkelijk vraagstuk. Het ligt in de bedoeling dit op een volgende vergadering te doen. Vooral werd op de practische bezwaren gewezen, met name op het terrein van de prediking, de vroomheid, den levensstijl en de houding in het maatschappelijke en politieke leven. Het eigenaardige en kenmerkende zoowel van Herv. als Geref. op die terreinen werd — zij het zeer generaliseerend — met rake typeering geschetst. Ronduit en eerlijk, maar in zeer broederlijken toon, werden de wederzijdsche bezwaren geuit. De practische verschillen liggen vaak in het verschil in sfeer, sentiment, het uit elkaar gegroeid zijn en worden ook veroorzaakt door het verschil in kerkopvatting en kerkelijke opvoeding.

Op de referaten volgde een levendige gedachtenwisseling, waaruit vooral bleek de begeerte naar nauwe samenwerking en elkander begrijpen.

Afscheid en Intrede. Ds. D. Ringnalda hoopt op 26 Maart in de Noorder- en Zuiderkerk afscheid van de Geref. Kerk te Drachten te nemen. De bevestiging te Amsterdam is bepaald op 2 April — bevestiger is Ds. A. Ringnalda, van Ermelo-Veldwijk — en de intrede op Dinsdagavond 4 April. Bevestiging en intrede zullen in de Keizersgrachtkerk plaats hebben.

— Het afscheid van Ds. A. B. Bekius, pred. bij de Herv. Gem. te Kimswerd, zal op 16 April plaats vinden en de bevestiging en intrede te Heerenveen op 23 April. Bevestiger is Dr. J. N. Sevenster, van Leeuwarden.

— Ds. J. Enter hoopt op 19 dezer in het kerkgebouw der Remonstrantsche Gemeente te Rotterdam, afscheid te nemen van de Vrije Evangelische Gem. aldaar. Zijn afvaardiging als predikant in algemeenen dienst zal 21 dezer te Leeuwarden plaats vinden.

—Ds. G. W. Kwant, van Marken overgekomen, heeft 27 Febr. intrede gedaan bij de Herv. Gem. te Sliedrecht met als tekst Psalm 130 : 1 en 4. De bevestiger, Ds. C. Sundermeijer, van Gorinchem, predikte over Hand. 4 : 29b.

— Het afscheid van Ds. C. D. Israël te Hattem van de Ned. Herv. Gem. is bepaald op 30 April. Ds. I. blijft te Hattem wonen.

— Ds. D. v. Krugten, gekomen van Asten, deed intrede in de Ned. Herv. Gemeente van Almkerk (N.-Br.) met Jes. 53 : 2b. Als bevestiger was opgetreden Ds. H. B. Spijkerboer van Woudsend, die als tekst had 2 Cor. 5 : 20 en 21

— Cand. D. Krijger is Zondag 5 Maart bevestigd als Gereformeerd predikant te Moerdijk. De bevestiging geschiedde door zijn vader Ds. L. P. Krijger, em. pred. te Amstelveen, met de slotwoorden van Joh. 21 : 15. 16. 17. Ds. D. Krijger deed intrede met als tekst Ef. 6 : 18b—20.

— Ds. G. J. van de Poll, gekomen van Ee, is in de Ned. Herv. Gemeente van Vollenhove bevestigd door Ds. J. P. Honnef van Vollenhove met Hebr. 3 : 1. Ds. v. d. Poll deed intrede, sprekende over Jes. 53 : 1a en 2b (Synode-tekst). Hij werd toegesproken door Burgemeester Mr. F. R. Crommelin, door den Geref. pred. Ds. P. W. Tjadens, en namens classis, ring en gemeente door Ds. Honnef.

— Cand. W. Bartlema doet 19 Maart intrede in de Ned. Herv. Gemeente van Okkenbroek (Ov.). Bevestiger is Ds. H. Bartlema van Heemstede.

— Cand. S. Wouda, te voren hulppred. te Nieuwendijk (N.-Br.), deed intrede in de Geref. Kerk van Valkenswaard, sprekende over 1 Tim. 1 : 5. Ds. Wouda was bevestigd door Ds. A. A. v. d. Laar, van Oosterend op Texel, die als tekst had 1 Tim. 1 : 15.

—Ds. J. E. Westerhuis, die met emeritaat gaat, nam afscheid van de Geref. Kerken van Hellevoetsluis en Nieuw-Helvoet, het Woord bedienend uit Openb. 3 : 11. Zijn adres is thans: Koningstraat 34, Arnhem.

— Ds. J. W. Beerekamp, die naar Berkel en Rodenrijs vertrok, nam afscheid van de Ned. Herv. Gemeente van Nieuw-Weerdinge sprekende over Zondag 52 van den Heidelb. Catechismus.

— Cand. J. Kwast doet 16 April zijn intrede in de Ned. Herv. Gemeente van Maasdijk (gem. Naaldwijk), voor welke plechtigheid het kerkgebouw der Geref. Kerk van Maasdijk is beschikbaar gesteld.

KORTE BERICHTEN. — De 42e Jaarvergadering van de afd. Zuid-Holland der Confessionele Vereeniging zal Woensdag 15 Maart in Pulchri Studio te 's-Gravenhage onder presidium van Ds. G. v. Veldhuizen, Ned. Herv. predikant te Kralingen, worden gehouden. In de morgenvergadering komen de huishoudelijke zaken aan de orde. In de middagvergadering zal als referent optreden Ds. K. H. E. Gravemeijer, Secr. van de Algemeene Synode, met het onderwerp: „De kerk in beweging".

— Te Zutphen is in den ouderdom van 68 jaar overleden Ds. M. J. Kosters, em. pred. bij de Doopsgezinde Gemeenten. Hij mocht in de jaren van zijn ambtelijken arbeid (1904—1940) de Gemeenten te Noordeinde, Knijpe, Hallum, Purmerend, St. Anna Parochie, Giethoorn en Bolsward dienen.

— Het Prov. Kerkbestuur van Friesland heeft tot de Evangeliebediening in de Ned. Herv. Kerk toegelaten den heer J. v. Malenstein te Putten o./d. Vel., cand. aan de R. U. te Utrecht.

— Ds. A. Ponstein, pred. bij de Chr. Geref. Gem. te Lisse, heeft onder groote belangstelling zijn twaalf en een half jarig jubileum als predikant aldaar herdacht.

— Cand D. K. Wielenga C.Jzn. is zijn arbeid als hulpprediker der Geref. Kerk van 's-Gravenhage-West begonnen. Hij is 's Zondags meestal in de gelegenheid andere kerken te dienen. Zijn adres is: Lunterenstraat 73, Den Haag.

— Het tijdelijk adres van Ds. H. v. d. Berg, Geref. pred. te Scharendijke, is: Jan van Embdenweg 42 te Oosterbeek.

— Ds. F. Kleijn, Rem. pred. te 's-Gravenhage, heeft de benoeming tot predikant in algemeenen dienst der Rem. Broederschap aangenomen. Hij zal de Haagsche Gemeente nu maar voor een klein deel dienen.

— Cand. A. v. Es, hulppred. te Rotterdam-Delfshaven, heeft de benoeming tot voorganger van de Ned. Herv. Evangelisatie te Winschoten aangenomen. Hij zal 7 Mei door Ds. A. Adriani, van Rotterdam-Delfshaven, tot zijn arbeid worden ingeleid.

— Ds. H. S. J. Kalf, Ned. Herv. pred. te Rotterdam, die in zijn nieuwe gemeente nog geen pastorie had en daardoor voorloopig te Gouda bleef wonen, heeft zich thans te Rotterdam gevestigd. Zijn adres is: 's-Gravendijkwal 92.

— Het tijdelijk adres van Ds. C. A. Vreugdenhil, Geref. pred. van Oud-Vossemeer, is: Souverstraat 30a, Rotterdam-C. Hij is gaarne bereid Zondags de kerken te dienen.

— Het tijdelijk adres van Ds. A. A. v. d. Hoorn, Geref. pred. te Stad aan 't Haringvliet, is voorloopig: Groote Koppel 9, Amersfoort, tel. 5414. Hij zal gaarne de kerken des Zondags dienen.

— Ds. A. Barendrecht, Ned. Herv. predikant te Westbroek heeft ruim een week vertoefd in het Diaconessenhuis te Utrecht, waar hij een lichte keeloperatie heeft ondergaan. Hij mocht j.l. Zaterdag weer thuis komen. Hoogstwaarschijnlijk zal hij met Paschen zijn ambtsbezigheden kunnen hervatten.

MUSSERT SPREEKT TE AMSTERDAM.

Ter inleiding van de propaganda-actie, welke de N.S.B. is begonnen om te trachten de Amsterdamsche bevolking voor zich te winnen, heeft Mussert een rede gehouden, waarin hij o.m. zeide: Wij willen ons volk helpen in zijn grooten nood en zijn groote moeilijkheden. Maar dan moeten wij er van doordrongen zijn, dat het onze plicht is, om voor die toekomst te strijden. Wat wij te doen hebben, komt hierop neer, dat wij gaan tot ons volk en dat wij dat volk begrijpen. Om het te begrijpen dienen we ons te verplaatsen in zijn nooden, maar vooral in het bedrog, waaraan het al deze jaren onderhevig is geweest.

Mussert vergeleek den toestand van vóór 1940 met dien van na 1940, en zei, dat ons volk niet ontwaakt is, maar slechts even wakker geschrokken, om daarna weer in te slapen. In Mei 1940 kwam na een strijd van 4½ dag de capitulatie. Wij, nat.-socialisten, aldus spr., schaamden ons daarvoor. Men zegt wel: ja, we moesten wel ophouden, omdat de bombardementen onze steden en dorpen zouden verwoesten, maar wat dan te zeggen van Duitschland, waarop onafgebroken bommen neerkomen? Sedert de capitulatie is Nederland bezet. Wij hebben geen eigen regeering meer en zijn geen baas in eigen huis. Wat het voor ons beteekent geen baas te zijn in eigen huis, begrijpen alleen wij, nat.-socialisten. Gelukkig zijn er ook Duitschers, die dit begrijpen. Van bezet gebied zijn we nu geworden tot frontgebied. In deze jaren is onze welvaart weggesmolten en gingen onze koloniën en onze vloot verloren.

Duizenden arbeiders zijn sindsdien naar Duitschland gestuurd. Bij de bevolking leeft de wensch naar de bevrijding. De kans bestaat nu, dat er een invasie komt. Er gaat een licht op, n.l. dat een invasie het ergste is wat ons zou kunnen overkomen.

Toen Dr. Ley, de Reichsorganisationsleiter, vervolgde Mussert, eenigen tijd geleden hier was, verteide hij over het bezoek, dat hij indertijd gebracht had aan den Engelschen minister van arbeid, een jaar voor den oorlog. Deze minister gaf te kennen, dat de schepen van „Kraft durch Freude" Engelands havens niet mochten aandoen. Hij vreesde, dat wanneer de Engelsche arbeiders deze schepen zouden zien, ook zij wel eens lust zouden kunnen krijgen te gaan varen, en dat wenschte hij in het geheel niet. En dus liepen de „Kraft-durch-Freude"-schepen geen Engelsche haven aan. Aan Dr. Ley werd voorts de welwillende raad gegeven met zijn werk op te houden. Dr. Ley is er echter mee doorgegaan, maar tegelijkertijd wist men te Berlijn zijn houding te bepalen. Men wist, dat het kapitalisme hand in hand met bolsjewisme zich gewapenderhand tegen Duitschland zou gaan verzetten.

Het is de taak van het Duitsche volk om den strijd in het Oosten te voeren. De tragiek van het Duitsche volk ligt niet daarin, dat het daar moet strijden, maar dat de andere staten in het Westen Duitschland daarbij in den rug aanvallen. Het zou de plicht, ook van ons volk, geweest zijn, geheel met Duitschland te gaan. Bondgenooten heeft Duitschland maar weinige: enkele staten, behalve de Europeesche vrijwilligers. Het Duitsche volk staat overigens alleen op alle fronten, in het Oosten, in het Noorden, in het Zuiden en in het Westen.

Wij nat.-socialisten, hebben natuurlijk begrip voor het Duitsche zoowel als voor het Ned. Volk. Wat is het instrument, dat dienstig zou kunnen zijn om Nederland weer een toekomst te geven? Hoe zou ons volk den weg vinden uit den nood? Het antwoord hierop van iedereen, die begrip en verstand heeft, zeide spr., luidt: Er is slechts één middel, of men het wil of niet: de N.S.B. Wij hebben gestreden tegen de verdeeldheid der politieke partijen en voor de eenheid van ons volk. Wij hebben gesproken en geschreven tegen défaitisme en Volkenbond. Wij streden voor de Europeesche solidariteit, en getuigden daarvan in het besef, dat Europa was één volkerenfamilie. Wij streden tegen het waandenkbeeld, dat Engeland het toppunt was van de gerechtigheid. Ons socialisme, betoogde spr., was strijd tegen het Marxisme, egen hete staatsabsolutisme, dat de voorbereiding is van bolsjewistische toestanden. Wij streden tegen de opvatting, dat de arbeiders geen vaderland hebben. Wij hebben geschreven en gesproken tegen de werkloozenpolitiek van Colijn, tegen het residu van 200.000. Wij streden er voor, dat de jeugd in levensbijheid zou worden opgevoed en voor pensionneering van ouden van dagen door den Staat. Wij waren tegen voedselvernietiging, wij streden tegen de liberale economie van ieder-voor-zich en streden daar tegenover, dat het algemeen belang moet gelden voor het persoonlijk belang. Wij veroordeelden het neo-malthusianisme en pleitten voor gezinsvorming. Wij verzetten ons tegen den tredmolen, waarin de arbeiders zonder onderbreking liepen en zeiden, dat hun een vacantie van twee weken toekomt, wanneer ze 50 weken hebben gewerkt.

Mussert schetste vervolgens in het kort de geschiedenis der N.S.B. in de jaren 1931 tot 1940. De oorlog kwam, ging Mussert voort, en nu zijn we verder van het nat.-socialisme geraakt dan ooit. Terwijl de man in zijn gezin behoort, werkt hij in het buitenland. Dit is volkomen in tegenstelling met onze beginselen. Er is totale oorlog, inplaats van socialistischen opbouw. Maar eens zullen wij zoo sterk moeten zijn, dat wij na den oorlog de terugstroomende arbeiders en andere Nederlanders uit Indië en heel de wereld kunnen opvangen. Wanneer deze oorlog zal zijn gewonnen door Duitschland en de verbondenen, zal dit land de leidende macht in Europa vormen. Maar dan zullen er millioenen zijn in Europa, die zich afvragen: Zal Duitschland daarvan misbruik maken? En dan zeggen wij: Neen. Want na dezen oorlog zal de leider van het Duitsche volk natuurlijkerwijze de leider van Europa zijn. Eenheid in leiding is er dan en verwezenlijkt wordt, wat eens Napoleon toen hij op Sint Helena vertoefde, gezegd heeft: „Ik heb geprobeerd Europa tot een eenheid te brengen, het is mij niet gelukt, maar na mij zal er eens een man opstaan, die grooter is dan ik, die dat wel zal kunnen en het zal doen." In dezen tijd beleven wij de vervulling van die uitspraak van Napoleon.

Rouwplechtigheid te Berlijn.

Dezer dagen zijn te Berlijn tijdens een bombardement de Ned. boer J. Barendregt, de verbindingsman tusschen de Ned. Oost-Compagnie en het Ostministerium; Ir. J. B. Vries, Rijkslandbouwconsulent in alg. dienst, verbonden aan het Dep. van Landbouw, en Gebietskommissar Lohrmann, om het leven gekomen.

Tijdens een officieele plechtigheid zijn de drie gevallenen in de Rijkshoofdstad herdacht, waarbij allereerst het woord werd gevoerd door Oberbereichsleiter Maletke. Deze wees er op, dat de slachtoffers tot verschillende volkeren behooren, doch dat zij geleefd en gestreden hebben voor één doel. De president der N.O.C., Mr. M. M. Rost van Tonningen, herinnerde eraan, dat Barendregt een vermogend boer was, voor wien het niet noodig was naar het Oosten te gaan. Toch droeg hij zijn Ned. bedrijf aan zijn zoon over om louter uit idealisme zijn taak in het Oosten te vervullen. Ook Ir. J. B. Vries verwezenlijkte met het vervullen van zijn plicht in het bezette Oosten zijn ideaal dat in hem brandde. Tenslotte herdacht spr. nog met enkele woorden Gebietskommissar Lohrmann. Hij eerde hem als fanatiek strijder, als oprecht kameraad, die de warme sympathie genoot van alle Nederlanders in het Oosten.

Leden van communistische werkgroep staan terecht.

Het Deutsche Sondergericht, zitting houdende in het Zuiden des lands, heeft dezer dagen een zaak behandeld tegen elf Rotterdammers, die deel uit hadden gemaakt van een communistische werkgroep. Drie der verdachten hadden wegens ziekte niet kunnen verschijnen. Terecht stonden de 20-jarige kantoorbediende Isaak Ruppert, de 37-jarige schipper Jacobus Marinus Struik, de 35-jarige schilder Gerrit Josef Roukens, de 27-jarige arbeider Gerrit Troost, de 40-jarige tramconducteur Abraham de Kriek, de 26-jarige slotenmaker Jacobus Groen, de 44-jarige kraanmachinist Pieter Smits en de 49-jarige havenarbeider Petrus Gerardus Snelleman. Hun was ten laste gelegd overtreding van par. 1 der Verordening tot afweer van sabotagehandelingen, n.l. het begaan van strafbare handelingen, die tot doel hadden de openbare orde en veiligheid in de bezette Ned. gebieden in gevaar te brengen, dit door illegalen arbeid voor een verboden en opgeheven politieke partij, t. c. de communistische partij Nederland en het verspreiden van Duitsch-vijandige geschriften. De verdachten, die vrijwel allen reeds voor 1940 deel hadden uitgemaakt van de C. P. N., hadden zich in 1941 met een aantal anderen weer aaneengesloten tot een werkgroep, waarvan de leden zich bezig hielden met het verspreiden van het illegale blad „De Waarheid" en het inzamelen van gelden ten behoeve van illegale acties. Verschillende personen traden achtereenvolgens bij het distribueeren der verder te verspreiden kranten en het afdragen der opgehaalde gelden als leider op, waarbij veelvuldig gebruik werd gemaakt van schuilnamen. Verschillende verdachten waren door den econ. student Willem Jorritsma, die thans door ziekte niet aanwezig was, met elkaar in contact gebracht. Alle verdachten gaven in meerdere of mindere mate de hun ten laste gelegde feiten toe, doch beriepen zich op het feit, dat zij daarbij niet op de eerste plaats de bedoeling zouden hebben gehad, tegen Duitschland te ageeren, hetgeen de president een belachelijke bewering noemde, gezien het feit, dat de inhoud der verscheidene pamfletten en bladen uitsluitend uit anti-Duitsche hetzerijen bestond. Alle verdachten werden zeer uitvoerig over hun aandeel ondervraagd. Zoo zou de tramconducteur de Kriek zijn opgetreden als leider van een communistische bedrijfsgroep bij de Rotterdamsche tram. Ook kwam het verspreiden der z.g. kadercouranten, bestemd voor degenen, wien een leidende functie was toebedacht, ter sprake. Verschillende verdachten gaven toe, wekelijks bepaalde bedragen en solidariteitsgelden te hebben opgehaald, die zij weer aan bepaalde personen moesten afdragen. Na het verhoor der verdachten, dat den geheelen dag in beslag nam, besloot het Gerecht echter tot schorsing der zaak, teneinde ook de drie verdachten, die thans niet hadden kunnen verschijnen, te hooren. Tevens zal, op verzoek van de verdediging, een onderzoek worden ingesteld naar de geestvermogens van den verdachte Smits.

PERSONEELE BELASTING VOOR GEVACUEERDEN.

De Ned. St.Crt. van 6 Maart bevat een besluit van den Secr.-Gen. betreffende de personeele belasting van perceelen, die in verband met de evacuatie van Overheidswege in gebruik zijn gegeven. Deze perceelen worden in dit opzicht geacht te zijn afgestaan ingevolge een overeenkomst van huur en verhuur. Als huurprijs wordt aangemerkt de vergoeding, welke voor het gebruik wordt geheven, en die geacht wordt onder normale omstandigheden te zijn bedongen. De perceelen worden, indien zij met de daarin aanwezige meubelen ten gebruik zijn gegeven, geacht zonder meubelen te zijn afgestaan. Het besluit heeft terugwerkende kracht tot 1 Jan. 1943.

SCHERPERE KOERS VAN VICHY.

TEGEN BINNENLANDSCHE ONRUST

Onder de berichten, welke ons over den toestand in Frankrijk geworden nemen de maatregelen tot handhaving van de orde en de rust nog de voornaamste plaats in. Reeds aan het einde van het vorige jaar bleek uit een officiecle verklaring van Vichy, dat een reorganisatie van het ministerie van binnenlandsche zaken noodzakelijk werd geacht, om den strijd aan te binden tegen hen, die in die verklaring werden gekenschetst als „bandieten, die op verfoeilijke wijze in stad en land opwinding en onrust veroorzaken". Met de benoeming van Darnand tot hoofd van de politie ging een aantal scherpe maatregelen gepaard, waarb

Dr. H. J. A. M. SCHAEPMAN.

2 Maart j.l. was het honderd jaar geleden, dat op de havezate „De Eeshof" in Twente een man geboren werd, wiens naam, in direct verband met dien van Dr. A. Kuyper, voor altijd aan de politieke geschiedenis van ons land verbonden zal blijven — Herman Johan Aloysius Maria Schaepman. Zijn verkiezing tot afgevaardigde voor de Tweede Kamer, waar eeuwenlang de Roomsch-Katholieken waren geweerd en waar een Roomsch geestelijke nog nimmer toegang had verkregen, beteekende de inleiding tot een geheel nieuwe phase in ons politiek leven. Schaepmans optreden kenmerkte zich door nauwe samenwerking met die partijen, wier beginselen wortelden op denzelfden stoel des geloofs. De stembus van Maart 1888 schonk de meerderheid aan het bekende „monsterverbond" en deed het Kabinet-Mackay geboren worden. „Minister zonder portefeuille" werd hij wegens zijn grooten invloed in dit ministerie wel eens genoemd; half in vergissing sprak hij eenmaal zelfs van *zijn* Kabinet. In 1901 bleef Schaepman meer op den achtergrond, maar achter de schermen was zijn invloed onverminderd groot — een sterke meerderheid riep toen het Kabinet-Kuyper in 't leven, waarvan Schaepman eveneens een der sterke steunpilaren was.

Als dichter was Schaepmans beteekenis niet zoo groot, hoewel hij door zijn tijdgenooten als „een tweede Vondel" werd gevierd; in zijn niet van rhetoriek vrij te pleiten verzen volgde hij het voetspoor van Bilderdijk en Da Costa. Eenige jaren geleden heeft Seerp Anema gepoogd met name zijn „Aya Sofia" aan de vergetelheid te ontrukken.

Een dankbaar volk heeft ter herinnering aan dezen bijzonderen mensch op den hoogen Tubberger Esch een waardig standbeeld in brons voor hem opgericht. „Quis non fleret?", seinde Dr. Kuyper bij Schaepmans dood in 1903 naar Rome. „Wie zou niet weenen?" Veel is sindsdien veranderd, maar de herinnering aan een van Nederlands grootste zonen blijft.

FINANCIEELE PROBLEMEN.

De financieele problemen zullen na dezen oorlog voor vrijwel alle landen, met eenige nuanceering uiteraard, dezelfde zijn. Hetgeen evenwel niet beteekent, dat het toepassen van een universeel middel om tot oplossing van al deze problemen te komen, wenschelijk of ook maar mogelijk zal blijken.

Het laatste halfjaar is veel gesproken over de Engelsch-Amerikaansche valutaplannen en de oprichting van een wereldbank. Amerika wenschte een terugkeer tot den gouden standaard, maar Engeland verzette zich tegen een al te sterke relatie tusschen geld en goud. Eenigen tijd geleden verklaarde Morgenthau echter, dat de verschillen van inzicht tusschen beide landen vrijwel overbrugd waren. Zoodat thans vrijwel onverwacht het bericht komt, dat zoowel het Noord-Amerikaansche Witeplan als het Engelsche Keynes-plan opgegeven zijn en men op het oogenblik bezig is met het opstellen van een nieuw ontwerp, al worden ook hiervan de talrijke moeilijkheden niet verheeld. Van de verschillende vermoedens, welke naar aanleiding van deze nieuwe wending geuit worden, acht men het meest waarschijnlijk, dat rekening moet worden gehouden met een inschakeling van de Sovjet-Unie in het geheele valutaprobleem. Een geallieerde valuta-conferentie, op het tijdstip onlangs door Amerikaansche persagentschappen genoemd, wordt evenwel uitgesloten geacht.

Wat het goudvraagstuk betreft, meldde onlangs „Financial News", dat de Amerikaansche regeering bereid zou zijn aan het Britsche standpunt op verregaande wijze tegemoet te komen, wanneer deze zich bereid zou verklaren op z'n minst over te gaan tot het invoeren van een gewijzigden vorm van een gouden standaard; Engeland zoo in dit geval na den oorlog zeer aanzienlijke goud- of dollarcredieten kunnen ontvangen. De Britsche Regeering schijnt dit evenwel om politieke redenen voor onmogelijk gehouden te hebben. De economische deskundige van de Labourparty, Cole, heeft zich althans ten sterkste verzet tegen de pogingen der Vereenigde Staten om Engeland weer een gouden standaard op te dringen. Wanneer wij het pond door den terugkeer naar den gouden standaard aan den dollar binden, zoo verklaarde hij, zijn wij gedwongen alle wisselvalligheden van het Amerikaansche bedrijfsleven mede te maken.

In het „Weltwirtschaftliches Archiv" heeft Dr Benning eenigen tijd geleden berekend, dat Duitschland aan het einde van dezen oorlog een totale schuld zal hebben van 250 tot 300 milliard Mark, in den vorm van vorderingen van breede lagen der bevolking, van het bedrijfsleven, van de credietinstellingen en tenslotte van het buitenland. Controleerbare cijfers ten aanzien van de andere oorlogvoerende landen staan ons niet ten dienste. Maar duidelijk is, dat men in alle landen zal moeten komen tot een contractie van het geldvolume.

Consolidatie van vlottende schuld kan dan op verschillende wijzen verkregen worden. Allereerst door plaatsing van leeningen op langen termijn. Van amortisatie, het meest effectieve middel om tot inkrimping van het in omloop zijnde geld te geraken, kan slechts sprake zijn wanneer de staatshuishouding niet alleen in evenwicht is, doch tevens overschotten te zien geeft. De bezwaren tegen inkrimping van schuld door kapitaalheffing, een methode, welke in de financieele wetenschap veelal veroordeeld wordt, omdat zij storingen op de kapitaalmarkt zou teweeg brengen, tot een liquiditeitscrisis zou kunnen leiden en tevens tot ongewenschte verschuivingen in het nationaal vermogen, moeten volgens Dr Benning evenwel in tijden, waarin men voor problemen van groot formaat wordt geplaatst, over boord worden gezet. En dan is daar ook nog de, zij het door ons allerminst voorgestane, methode om door een wijziging van de waardeverhouding tusschen geld en goederen een aanpassing te krijgen, noodig voor een normale behoeftenbevrediging. Dr. Benning verwerpt dit denkbeeld niet geheel en al, meent althans, dat het vraagstuk waard is te worden onderzocht. Wel beseft hij, dat het woord „inflatie" alleen reeds spookgestalten oproept, al zou z.i. een „controlled inflation" in aanmerking komen van bijv. 50 % van de waarde van het geld in 1938.

In dit verband is stellig vermeldenswaard, dat Dr Funk in een dezer dagen voor de Duitsche Rijksbank uitgesproken rede zijn afkeer te kennen gegeven heeft van alles wat naar devaluatie zweemt. Het bezwaar van het comité der Zweedsche Rijksbank tegen de plannen van Keynes en White was ook, dat de financieele positie van kleine landen in moeilijkheden kan komen, wanneer niet vast staat hoe de wereldmarkt zich te hunnen gunste zal ontwikkelen. De voet zetten op het hellend vlak der inflatie, beteekent de deur open zetten voor gevolgen, die in geen enkel opzicht voorzien en overzien kunnen worden. Zal de dynamische werking van meerdere vraag op de markten niet veel spanningen automatisch doen verdwijnen?

Dit is wel zeker, dat zonder een doeltreffende economische politiek geen enkel land het na den oorlog zal kunnen stellen.

Ter vermindering van de nationale schuld van ons eigen land mogen wij wellicht nog wijzen op de mogelijkheid van controle op den aanwas van bezit. Door opheffing van het bankgeheim is het niet alleen mogelijk belastingontduikingen op groote schaal te achterhalen, maar tevens iederen vermogensaanwas te controleeren. Het uit de circulatie nemen van bepaalde bankbiljetten kan hier van groote beteekenis blijken.

idee is van Ickes afkomstig, die in zijn eigen land als tegenstander ontmoet den voormaligen president van de California Texas Oil Comp. Deze heeft berekend, dat zoo'n leiding minstens 200 milioen dollar kost, een half milioen ton staal en het transport daarvan om de halve wereld. Ickes stelt daartegenover: Wanneeer de Ver. Staten de Amerikaansche olieconcessies in Arabië niet doorzetten, zou de toekomst der natie ongunstig beïnvloed en in haar welstand geschaad worden. Naar zijn meening worden de oliereserves der Ver. Staten sneller verbruikt dan er nieuwe bronnen ontdekt worden. De V. S bezitten niet zooveeel olie als zij voor den oorlog en de industrieele doeleinden noodig hebben, wanneer zij althans nog het normale gebruik der burgerbevolking aan petroleum willen bevredigen, aldus Ickes.

De plannen van Ickes gaan nog verder, hij wil olieleidingen door Mexico aanleggen, terwijl er ook berichten zijn over Amerikaansche olie-interessen in Turkije. Uit al deze mededeelingen blijkt, dat de Amerikanen daar hun oliebelangen willen versterken, waar reeds Britsche interessen behartigd worden.

Zoo zijn b.v. in Venezuela, wiens olieopbrengst voor 60% door Amerika wordt gecontroleerd, verdere verschuivingen ten nadeele van Engeland waar te nemen, indien men de belangen van de „Koninklijke" tot die van de Shell en deze weer tot de 40% van Engeland rekent. Over de oplossing van de thans acuut geworden vraagstukken is een conferentie in Washington uitgeschreven, waarvan een oplossing wordt verwacht.

Er is echter nog een andere mogendheid, die belang stelt in de Arabische olie. Stettinius heeft n.l. volgens een S.P.T.-telegram verklaard, dat bij alle plannen, om de oliegebieden van Saoedie-Arabië in exploitatie te brengen, met de Sovjet-Unie rekening wordt gehouden als met een gelijkberechtigden partner.

Naast de Duitsche aanvalsreserves staan vrijwillige troepen uit het Oosten. Een eskadron Kosakken tijdens een rit door een Fransch stadje.

PK Nieberle HH/St P. m.

OLIE, FACTOR VAN BETEEKENIS.

AMERIKA ZOEKT NIEUWE BRONNEN.

Wat duizenden vliegtuigen en tanks dag en nacht aan benzine opslurpen, wat evenzooveel gemotoriseerde divisies noodig hebben voor hun auto's, wat de oorlogsschepen aan olie verbruiken, is moeilijk in juiste cijfers uit te drukken. Meer nog dan in den vorigen oorlog speelt de petroleum de belangrijkste rol in dezen tijd van strijd.

Beliep in 1913 de wereldproductie van ruwe olie 385 millioen barrels, in 1914 was deze reeds tot 407 millioen gestegen, waarna zij in 1918 503 millioen bedroeg. In 1937 werd een record geslagen van 2041 millioen vaten, in 1938 daalde de gezamenlijke oliewinning tot 1978 millioen vaten, doch in het begin van dezen oorlog, 1939, werd een getal van meer dan 2000 millioen barrels bereikt. Kan men 't verbruik tijdens den eersten wereldoorlog stellen op ongeveer 1/5 van de productie van de ruwe olie, thans moet dit verbruik veel hooger geschat worden door het grootere aantal vliegtuigen, tanks en schepen en — hetgeen een zeer voornaam punt is — de veel langere afstanden der fronten. Deskundigen hebben berekend, dat het totale verbruik per man per maand minstens drie maal zoo hoog is, als tijdens het laatste jaar van den vorigen oorlog.

Men krijgt eenigszins een indruk van het verbruik, als men weet, dat een moderne torpedobootjager van ongev. 1000 ton bij een snelheid van 20 mijl 1.5 ton olie verbruikt, doch bij een snelheid van 40 mijl per uur 21 ton! Een vliegtuig gebruikt gemiddeld 150 liter per uur. Tienduizend vliegtuigen gebruiken gedurende duizend vlieguren dan reeds 1.500.000.000 liter of 10 millioen barrels. Met de cijfers, welke zoo nu en dan over 't aantal opereerende vliegtuigen bekend worden en de afstanden, welke afgelegd worden, kan men zelf een berekening maken hoeveel benzine alleen al voor vliegtuigen noodig is, afgezien nog van de millioenen liters, welke voor tanks en auto's noodig zijn

Van waar komt al die olie? Een groote leverancier is Amerika, doch de voornaamste bron was Nederlandsch-West-Indië of indirect Venezuela.

Vóór den oorlog, in 1938, was het aandeel der petroleum exporteerende landen in de behoefte van Engeland, Duitschland en Frankrijk als volgt:

Uitvoerland:	Engel.	Duitschl.	Frankr
Ver. Staten	18.5%	27.2%	34.9%
Venezuela	4.5	5.8	7.9
Ned. West-Indië	35.4	32.6	—
Britsch West-Indië	6.8	—	—
Columbia	—	—	4.9
Peru	—	3.2	4.3
Ecuador	0.7	—	0.5
Mexico	1.8	8.8	1.7
Roemenië	3.4	11.1	3.1
Sovjet-Rusland	2.6	1.7	1.2
Iran	20.6	4.3	1.4
Irak	4.6	—	39.2
Ned. Oost-Indië	0.7	4.6	—

Op het oogenblik speelt de olie op politiek gebied weer een belangrijke rol.

Vorige maand heeft de zgn. commissie Truman bij den Amerikaanschen senaat een rapport ingediend, waarin geëischt wordt, dat Engeland er toe gebracht dient te worden, om aan de Ver. Staten, als compensatie voor de groote eischen, welke gesteld worden aan de Amerikaansche olievoorraden, een aandeel in de Britsche olieproductie over de geheele wereld af te staan. In dit rapport wordt er op gewezen, dat door den oorlog de oliereserves der Ver-Staten worden uitgeput. Als bewijs hiervoor is een schrijven aangehaald van minister Ickes, waarin deze o.m. verklaart, dat de Amerikaansche oliereserves nog slechts een productie voor een periode van 14 jaar mogelijk maken. De commissie noemt het in haar rapport van het allergrootste belang, dat Washington met de geallieerden een overeenkomst sluiten inzake de billijke verdeeling van de wereldolievoorraden en volgens de Amerikaansche pers beoogt het rapport, dat Engeland ertoe zal moeten overgaan, zijn oliebronnen in de wereld met de Ver. Staten te deelen.

Het is begrijpelijk, dat van Engelsche zijde tegen dit verlangen wordt opgekomen, waarom ook het aangekondigde bezoek van den Amerikaanschen waarnemend minister van buitenlandsche zaken, Stettinius, aan Londen met groote belangstelling wordt afgewacht, aangezien een bespreking over dit vraagstuk dringend wordt geacht. Het gaat hier voornamelijk om Amerikaansche oliebelangen in Arabië, waarbij een aangekondigde aanleg van een leiding tusschen de Perzische Golf en de Middellandsche Zee ook in Amerika beweging heeft veroorzaakt. Dit

Wereldgebeuren in het kort.

3 Maart: Het Duitsche legerbericht vermeldt hardnekkige doorbraakpogingen der Sovjets bij Rogatsjef en aanvallen bij Witebsk en Narwa. Amerikaansche bommenwerpers hebben gisteren plaatsen in West- en Zuid-West-Duitschland aangevallen.

— In een artikel in das Reich deelt Dr. Goebbels mede, dat weldra elke Engelsch-Amerikaansche aanval op een Duitsche stad met een Duitschen aanval op een Engelsche stad zal worden beantwoord.

— Naar het D.N.B. bekend maakt, zijn op 29 Febr. Amerikaansche troepen in het gebied van Hyana op Los Negros (Admiraliteitseilanden) aan land gegaan.

— In Stockholm is officieel tegengesproken, dat de Duitsche regeering aan Zweden recht van doortocht voor haar troepen zou hebben verlangd.

4 Maart. Ten N.W. van Newel en ten Z.O. van Pleskau verminderde de zwaarte der Sovjetaanvallen, aldus het Duitsche legerbericht. Bij Narwa werden hun doorbraakpogingen voortgezet. Bij Nettuno veroverden Duitsche stoottroepen ten Z.W. van Aprilia en ten Z.W. van Cisterna eenige hoogten. Amerikaansche vliegtuigen vielen Rome aan, alsmede plaatsen in het N.-Duitsche kustgebied. In den afgeloopen nacht werden in West- en Noord-Duitschland bommen afgeworpen.

— Volgens bericht van een oorlogsverslaggever zou de Duitsche luchtmacht met een nieuw type bommenwerper boven Londen opereeren.

— De Evening Standard meldt, dat binnenkort een reorganisatie van de uitgeweken regeering van Zuid Slavië is te verwachten.

— Reuter meldt, dat Roosevelt heeft medegedeeld, dat Italiaansche oorlogsschepen naar de vloot der Sovjet-Unie gezonden zouden worden. Badoglio zou aftreden, indien deze maatregel hem niet aannemelijk wordt gemaakt, meldt D.N.B.

— Naar de Britsche berichtendienst mededeelt, hebben de V.S. de betrekkingen met Argentinië verbroken.

— De Cubaansche premier en acht ministers zijn afgetreden.

5 Maart: Nog steeds duren de afweergevechten ten Z. van Kriwoi Rog voort, aldus het D. weermachtsbericht. Sovjet-aanvallen zijn begonnen in het gebied van Sjepetowka. In de middaguren van gisteren hebben Am. bommenwerpers Berlijn, Keulen en Bonn aangevallen. Des nachts werden bommen afgeworpen op het West-Duitsche gebied.

— De Rep. Fasc. Partij telt op het oogenblik 57.000 leden, die in 1072 fascio zijn ondergebracht.

— Naar S.P.T. meedeelt zijn 18.858 Japansche kellnerinnen en geisha's beschikbaar gehouden voor tewerkstelling door het sluiten van tienduizend restaurants, bars en geishahuizen.

— De Sovjet-generaal Watoetin is van zijn functie ontheven, zoo meldt D.N.B. In zijn plaats treedt maarschalk Sjoekof.

— Zweden's paraatheid kost 6 millioen kronen per dag, heeft de Zweedsche minister van defensie Skoeld medegedeeld.

— In Portugal zal brood worden gerantsoeneerd.

— A.N.P. meldt, dat op Java de rijstbouw en fosfaatproductie naar Japansch voorbeeld zijn geïntensiveerd.

— Naar het Hamb. Fremd. Bl. meldt worden de verliezen in de Sovjet Unie in dezen oorlog, volgens een Amerikaanschen correspondent, op 15 millioen dooden geschat

6 Maart. Het zwaartepunt der Bolsjewistische aanvallen ligt thans in den sector van Swenigorodka en ten Z. van Sjepetovka, aldus het D. legerbericht.

— Geallieerde vliegtuigen deden een aanval op St. Quentin, waardoor 85 personen gedood werden.

— In het gebied van Sete (Z. Frankrijk) moeten vóór 15 Maart alle kinderen tot 15 jaar geëvacueerd zijn.

— Turkije heeft de jaarlijksche uitgave voor de landsverdediging voor 1944 op 516 millioen pond begroot. De totale begrooting bedraagt 1.1 milliard.

— In Zweden zal een gedeeltelijke mobilisatie plaats hebben vooor den tijd van drie weken.

7 Maart: Aan het Oostelijke front duren de zware gevechten aan weerszijden van Kriwoi Rog, ten Z. van Sjepetovka en bij Narwa voort. Boven Berlijn en van Zuiderzee tot Havelmeer, zoo meldt S.P.T., woedde Maandag een der grootste luchtslagen van dezen oorlog. Volgens Duitsche opgave werden 140 vliegtuigen der geallieerden vernield.

— Stalin zou aan Londen zijn antwoord op de Poolsche grenskwestie hebben doen toekomen.

— Lt.-Gen. Dittmar beschouwt het Sovjet-offensief bij Sjepetovka als een dringende invitatie aan Engeland en Amerika om met het tweede front te beginnen. Hij sprak in dit verband over het begin van de invasie.

— De overname van Italiaansche oorlogsschepen door de Sovjets zal waarschijnlijk te Malta plaats hebben, naar S.P.T. meldt.

8 Maart: In het gebied van Sivenigorodka en Sjepetovka Jampol duren de wisselvallige gevechten voort.

— Amerikaansche vliegtuigen hebben Rome gebombardeerd.

— Boven Berlijn heeft een tweede luchtslag gewoed.

— De Iraansche regeering is afgetreden.

— U.P. meldt, dat Stalin de Poolsche tegenvoorstellen zou hebben afgewezen.

— Naar Domei meldt, hebben de onlangs versterkte Japansche formaties op het eiland Bougainville in de ochtendschemering van gisteren een algemeen offensief ingezet tegen de Amerikaansche en Australische strijdkrachten.

KUNST

DE NIEUWE KERK TE DELFT.

Op last van hoogerhand zal het steigerwerk rondom den toren van de Nieuwe Kerk te Delft worden afgebroken. De restauratiewerkzaamheden, die nog slechts ten deele zijn voltooid, zullen worden voortgezet zoodra de tijdsomstandigheden het zullen toelaten.

J. M. BREDÉE OVERLEDEN.

Slechts een paar weken na zijn 90en verjaardag, dien hij onder zoo verrassend groote belangstelling mocht vieren, is de heer J. M. Bredée, de bekende boekhandelaar-uitgever te Rotterdam, overleden. Wij hebben ter gelegenheid van dien gedenkdag een kort levensbericht van hem gegeven en volstaan thans met de herinnering aan een rijk en vol leven, gezegend ook door de uitgave van heel veel lectuur, die in het Christelijk gezin zijn weg vond. De heer Bredée was ook als voorzitter der Ned. Herv. Diaconie te Rotterdam een man van groote activiteit en heeft tot in hoogen ouderdom gearbeid onder de zinspreuk, die zijn leven typeerde: „Nicht nach Ruhe sehne ich mich, sondern nach Stille."

De teraardebestelling heeft Woensdagmiddag te Rotterdam op Crooswijk plaats gehad, onder veel belangstelling uit den kring der uitgevers en der Ned. Herv. Gemeente van Rotterdam.

M. DE WIT.

Na een langdurig lijden is te Rotterdam overleden de heer Martinus de Wit, in leven organist en muziekleeraar aldaar. Leerling van H. de Vries, organist der St. Laurenskerk, nam hij bij verhindering diens diensten steeds waar; bij de Rotterdamsche collega's was hij zeer gezien. Vóór zijn ziekte was hij jaren lang organist der Geref. N. Oosterkerk.

WILLEM WITSEN EN ZIJN TIJD.

Naar de Tel. verneemt, bestaan er plannen om in het Stedelijk Museum te Amsterdam een tentoonstelling te organiseeren van Willem Witsen en zijn tijd. Deze schilder heeft geleefd van 1860 tot 1923. Hij heeft Amsterdamsche grachten en stadsdeelen en sneeuwgezichten geschilderd. Hij was zeer bevriend met jonge litteratoren van omstreeks 1880. O.a. heeft hij Willem Kloos geschilderd.

Na het overlijden van mevrouw Witsen bleken er nog vele brieven en manuscripten van de tachtigers te bestaan, welke nog nooit ten toon gesteld waren. Hoewel onder de huidige omstandigheden niet alle werken van Witsen uit particulier bezit geëxposeerd kunnen worden, hoopt men toch, indien de plannen doorgaan, een beeld te kunnen geven van den schilder Willem Witsen en zijn litteraire vrienden.

VOOREXAMEN PRIX DE ROME.

Gedurende den oorlog worden er geen wedstrijden om den z.g. „Prix de Rome" gehouden. Wel blijft de gelegenheid opengesteld het bij art. 11 bedoelde examen af te leggen. Degene, die dit examen met goeden uitslag heeft afgelegd, zal na afloop van den oorlog worden toegelaten tot een wedstrijd, ook al mocht hij op dat tijdstip den leeftijd van 30 jaar hebben overschreden. Dit jaar zal het examen gehouden worden van 8 tot 12 Mei. Hiertoe kunnen worden toegelaten worden Nederlanders van beiderlei geslacht, die niet na 1 Juli 1924 en niet vóór 1 Juli 1914 geboren zijn.

De gevleugelde dieren uit den Haagschen Dierentuin zijn in en om de vijvers van het Zuiderpark ondergebracht.

C.N.F./Schimmelpenningh Pax m.

PIONIERS.

De afdeeling Zending en Missie, onlangs in het Koloniaal Instituut te Amsterdam geopend en waarvan we in een onzer vorige nummers (21 Jan.) een indruk gaven, voert onwillekeurig de gedachten naar den tijd, toen nog de eerste spade in den vaak stuggen grond gestoken moest worden.

Zoo trokken nu ruim een eeuw geleden (1834) twee Zendelingen Munson en Lyman het Batakland op Sumatra binnen om er de blijde boodschap te verkondigen. Ze wisten, dat de bevolking geen blanken binnen haar landpalen duldde, bevreesd als ze was voor politieke verwikkelingen, bespioneering en onderwerping door het Nederlandsche Gouvernement. De Batakkers hadden een keten om zich heen getrokken, moeilijk door geweld te verbreken en schoon niet zonder eenige beschaving, heerschte er toch onder hen een ruwheid en verwording van zeden, die iedere beschrijving tartte.

Munson en Lyman reisden van Siboga uit het Batakland binnen. Moeilijk was deze tocht door de ongebaande wildernis langs ravijn en rotshelling, soms tot den hals toe in het water bij het doorwaden van een stroom. Vaak moesten de twee hen vergezellende Batakkers zich met hakmessen een doortocht banen, want het struikgewas bleek schier ondoordringbaar. De hitte van den dag deed hen versmachten, de koude van den nacht van huivering beven. Zoo ging het voort langs de voor Europeanen bijna onzichtbare bergpaden.

Op hun weg ontmoetten zij een Radja (een inlandsch vorst), die hen raadde niet verder te gaan. De adat (zede) van zijn volk verklaarde immers iederen vreemdeling vogelvrij, die ongeroepen in de valleien verscheen? Maar onvoorzichtig genoeg vergaten de Zendelingen deze waarschuwing, vooral omdat de ontvangst in de eerste bereikte kampongs toch niet zoo onvriendelijk scheen.

Zoo drongen zij verder door tot het dorp Si Sakkas, waar Radja Panggalamei het bestuur voerde. Deze had zijn mannen verzameld om den „indringers" den verderen weg te versperren. De Zendelingen waren zich van geen kwaad bewust en meenende dat, met wat gemoedelijke woorden, de storm wel spoedig tot bedaren zou zijn gebracht, traden zij rustig naar voren, terwijl hun tolk het vrede-teeken toonde, ten bewijze dat zij wilden onderhandelen. Maar gillend en schreeuwend trokken de inboorlingen op de reizigers los. Het duurde niet lang of Lyman stortte doodelijk getroffen neer. Munson boog zich over zijn vriend heen en werd van speren doorboord. De inlanders, die de Zendelingen vergezelden, wisten te ontkomen. Toen de avond van dezen verschrikkelijken dag viel, was niets meer van Munson en Lyman over dan hun beenderen en hun schedels, welke laatste niet alleen als tropheeën, maar ook als middel dienden om de kracht van de eigenaars te verhoogen. Immers, in de schedels leefden de zielen. Zoo versmoorde deze Zendingsreis in het Batakland in bloed.

Maar, en dit is heel merkwaardig. In hetzelfde jaar dat zich de gruwel van Si Sakkas afspeelde, werd op het Friesche waddeneiland Noordstrand Ludwig Ingwer Nommensen geboren. Zijn ouders hadden het moeilijk. Hij moest al vroeg mee verdienen. Zoo werkte hij bij de boeren totdat zijn moeder hem van alle verdere verplichtingen voor het gezin, de kinderen waren volwassen geworden, kon ontslaan. Toen mocht hij aan zijn innerlijke roeping gehoor geven om Zendeling te worden.

De weg naar dit doel lag waarlijk niet geëffend. Maar hij wist zich door alle moeilijkheden heen te worstelen en als jonge man van negen en twintig jaar stond hij als zendeling van de Rijnsche Zending voor denzelfden weg eens door Munson en Lyman begaan om het Batakland binnen te dringen. In Holland had de jonge Zendeling onderwijs genoten van Dr. van der Tuuk, den kenner bij uitnemendheid van de taal en het schrift der Batakkers, zoodat hij geen tolk behoefde. Hij wilde niet anders dan den Batakker een Batakker worden.

Zoo komt hij te Silindoeng en gaat regelrecht naar den Radja, met de mededeeling: „Ik zou gaarne bij jullie wonen en allen, die wijs en gelukkig willen worden, onderwijs geven".

Met stomme verbazing wordt hij aangehoord. Hoe? Zal een „witman" hier zoo maar binnen dringen? Verklaart de adat hem dan niet vogelvrij?

Maar ook hier blijken de tijden veranderd. Er zijn er die verstaan, dat het land niet steeds afgesloten blijven kan van al wat zich van over de bergen als nieuw komt aandienen. Anderen daartegenover houden aan de adat vast. Er ontstaat een eindelooze discussie, die tenslotte tot geen andere vraag leidt dan: „wanneer gaat ge weer weg?" Rustig klinkt het antwoord: „nooit weer, ik kom hier wonen en zal mij hier een huis bouwen".

„Dan steken we het in brand", is het dreigende bescheid.

„En dan bouw ik het weer op", zegt de blanke.

„Je beenen zullen we breken en je zoo de rivier in gooien", schreeuwt een ander.

„Ach beste vriend, daar meen je immers toch niets van", lacht de Zendeling hem uit.

Wat men ook zegt, Nommensen blijft onverstoorbaar. Een der radja's vraagt hem en in de beeldspraak ligt bittere ernst: „Zoo men een rijstkorrel op straat werpt, zullen de kippen die dan niet oppikken?"

En vol geloof klinkt het antwoord van den Zendeling: „Zoo de eene man, die den éénen rijstkorrel neergeworpen heeft, de kippen wegjaagt, dan zullen de kippen die ook niet opeten."

Dus is het wellicht een groote geest, die dezen man beschermt? Daar schrikken de Bataksche hoofden van. En aan Nommensen wordt toegestaan bij hen te wonen.

Dat is het begin geweest van het groote werk. Zoo kreeg de pionier van de Batakzending vasten voet.

Maar dit was nog slechts een begin. Tal van moeilijkheden zouden nog volgen.

Zoo weigerde men hem grond om zijn huis te bouwen. Totdat hij op zekeren dag een dik boek naar de radja's meebracht en hun zei: „De eerste de beste, die me nu weer beletten wil een huis te bouwen, diens naam zal ik in mijn boek schrijven." Schrift had voor de Batakkers iets tooverachtigs, iets geheimzinnigs. Toen dorsten ze Nommensen niet verder weerstaan.

De eersten, die den vreemdeling met toegenegenheid bejegenden, waren de kinderen en de zieken. De kinderen weken niet van zijn zijde. Wat kon deze „witman" prachtig vertellen! En de zieken? Er heerschte heel veel ellende in de Bataksche dorpen. De medicijnmeesters stortten vele zieken nog dieper in pijn en smart, dan ze reeds te verduren hadden. Geen wonder, dat Nommensen voor een soort toovenaar werd aangezien. Maar niemand verzocht of verkreeg medicijn zonder dat hij ook iets hoorde van den weg der zaligheid. Men begon hem te vertrouwen. De menschen zeiden: „Deze toewan leeft zooals hij spreekt."

Op de Veluwe worden door de bewoners der ouderwetsche boerderijtjes de heidepinggen gebruikt als brandstof. Een Veluwsche boer bezig met het scherpen van de zicht, waarmede de pinggen gesteken worden.

C.N.F./W. P. Zeylemaker Pax m.

Maar de tegenstand bleef niet uit. Men sneed de rottantouwen, die zijn huis bijeenhielden, stuk.. Dan zou het bij het opsteken van den wind wel instorten. Maar een aardbeving deed Nommensen zijn huis ontvluchten en toen stortte het in elkaar. Een medicijnmeester mengde vergif in zijn voedsel, Nommensen werd er zelfs niet ziek van. Welk een groot tooverpriester moet deze man wezen, zei men. Zijn gerucht liep door het heele land.

Men beraamde een aanslag tegen den Zendeling op het marktplein van Sitahoeroe tijdens een offerfeest. Maar juist daar legde hij zijn krachtig getuigenis af. Het geloof in zijn Zender bande bij hem alle vrees. Door dat geloof heeft hij kloeke daden mogen doen. Zoo heeft hij den strijd voor Koning Jezus mogen strijden met koninklijken moed en heeft hij het mogen beleven, dat Silindoeng grootendeels werd gekerstend. Zelfs tot het heilige, groote meer, voor blanken verboden, het Tobameer, wist hij door te dringen. Hij zag kerken en scholen verrijzen tot in de verste hoeken van dit heidenland.

Nommensen is de pionier geweest niet alleen, maar ook een der grootste Zendelingen in de zoo rijk gezegende Batak-Zending. Zijn graf is in het Batakland onder dat volk, waaraan hij zijn leven gewijd had.

MEDISCHE KRONIEK

GRAADMETERS DER GEZONDHEID

door Dr. J. G. Menken.

We leerden de temperatuur als een belangrijken graadmeter der gezondheid kennen. Bestaat er een infectie, dus een besmetting met bacteriën, dan reageert het lichaam er vaak op met een ontsteking, waarvan een der verschijnselen de temperatuursverhooging is.

Hoe komen we deze temperatuursverhooging op het spoor? De eenvoudigste methode is deze te meten met een thermometer. Er zijn natuurlijk wel andere verschijnselen, die ons een vingerwijzing zijn, dat er koorts bestaat. De patiënt voelt zich warm, dan weer koud en rillerig, soms beeft en trilt de patiënt met zijn bed er bij (een koude rilling, welke gewoonlijk op een het infectie wijst). Zijn gelaat is rood, de oogen glanzen. Slaat men het dek op, dan komt de warme gloed u tegen. Als de patiënt transpireert, slaat de damp er af. Men kan aan de warmte der huid, vooral aan de bedekte lichaamsdeelen, ook vaak merken, dat de patiënt koorts heeft. Men moet echter niet afgaan op het warmte-gevoel, dat men krijgt bij het aanpakken van handen of voeten, want deze kunnen soms ijskoud zijn, hoewel er toch hooge koorts is. De warmte, gevoeld aan den slaap ter weerszijden van het voorhoofd, geeft ook vaak een goeden indruk van de temperatuur.

Al deze verschijnselen, zooals we deze zelf kunnen waarnemen (objectieve) of zooals de patiënt ons aangeeft (subjectieve) kunnen toch nooit zoo nauwkeurig zijn als het meten met een thermometer. Toch moeten we er, zeker in dezen tijd, wel eens op afgaan, omdat er niet altijd een thermometer aanwezig is, en een nieuwe niet te krijgen. We vergissen ons echter vaak genoeg op deze wijze. Zoo dikwijls zegt de patiënt of de verzorgster, dat de patiënt wel koorts zal hebben, want hij is zoo warm en heeft zoo'n roode kleur. En vooral als dit dan tegen den middag het geval is, denkt men maar al te gauw, dat er ook werkelijk koorts aanwezig is.

Den eenigen juisten stand van de temperatuur geeft echter de koortsthermometer aan. Het opnemen der temperatuur kan op verschillende wijze geschieden. De beste methode is de rectale. Men brengt het kwik van den thermometer, eventueel met wat vaseline glad gemaakt, voorzichtig in den endeldarm. Na 3 minuten kan men den stand aflezen en heeft dan de meest nauwkeurige hoogte van de lichaamstemperatuur, de bloedwarmte. Een andere methode is het opnemen van de temperatuur in den mond. De goed gereinigde thermometer wordt onder de tong gelegd, de mond wordt gesloten en gedurende 10 minuten ook goed gesloten gehouden. Dit is een vermoeiende bezigheid, die bovendien een voortdurende aandachtconcentratie kost. Daarom is ze voor kinderen, ouden, zwaar zieken, zwakken, zenuwachtigen ongeschikt. Men denke er aan, dat de patiënt niet kort tevoren heete of ijskoude dranken mag gebruikt hebben. Een derde methode is het aanleggen van den thermometer in den oksel. Deze moet goed droog zijn, de kwikkolom moet goed zitten en er niet aan den anderen kant uitsteken. Dan sluit men den oksel, en houdt met de andere hand den bovenarm tegen de borst gedrukt. Ook weer 10 minuten vasthouden. Deze methode is ook vermoeiend, is bij dezelfde patiënten als bovengenoemd ongeschikt en bovendien bij magere personen, die de okselholte niet kunnen afsluiten.

We geven in alle gevallen de voorkeur aan de rectale temperatuursopname. Men moet er mee rekenen, dat de waarden van de rectale temperatuursopname ongeveer een halven graad hooger zijn dan opgenomen in mond of oksel.

Dit waren enkele practische opmerkingen voor het meten van de temperatuur.

GEERT SLOT'S LEVENSSTRIJD

DOOR W. ROELANT

60)

Harmen dringt er op aan, dat Geert zich bij de knapenvergadering aansluit. Vroeger had Geert altijd het excuus bij de hand, dat hij het te druk had met zijn schoolwerk, maar dat argument kan nu geen dienst meer doen. In werkelijkheid wou Geert er niet heen, omdat zijn broer leider van die vergadering is. Hij wil wel eens een uurtje van dat gezicht zijn bevrijd!

Ook nu volhardt hij in zijn weigering. Niet alleen vanwege Harmen, maar ook door een algemeene menschenschuwheid. Alleen wil hij zijn, volkomen alleen! Later zal het wel weer anders worden, als hij zijn weg heeft gevonden.

„Ik houd morgenavond een inleiding over de beteekenis van het Kerstfeest," zegt Harmen.

„Loop naar de maan met je inleiding!" denkt Geert, en doet alsof hij niets heeft gehoord.

„Vader, gaat dat zoo maar?" vraagt Harmen verontwaardigd.

„Wat?" vraagt vader Slot terug, die in zijn krant was verdiept.

„Geert geeft me niet eens antwoord, als ik hem iets zeg," verklaart Harmen. „Ik zei dat ik een inleiding over de beteekenis van het Kerstfeest houd op de knapenvergadering, maar meneer schijnt daar geen bel

Nagekomen Familieberichten

In Jezus ontslapen, onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, Behuwdbroeder, Oom en Neef, de Heer

GERRIT BAKKER,

Weduwn. van Hendrikje Zweers,

eerder Wedn. van Anje Keizer,

in den leeftijd van 66 jaar.

Thans voor eeuwig zonder zonden.

Zonder angst, verdriet of pijn,

Zonder zorgen, smart of wonden.

Bij zijn Heer en Heiland zijn.

Namens de geheele Familie:
R. G. BAKKER.
E. BAKKER—SMIT.
HENNY.

Weesp, 9 Maart 1944.
Heerenstraat 4.

De teraardebestelling zal plaats hebben op Maandag 13 Maart 1944, om 15 uur, op de Algemeene Begraafplaats te Weesp. Vertrek van het sterfhuis 14.30 uur.
Verzoeke geen bloemen.

ADVERTENTIËN

De P.Z.V. winnaar van deze week!

Prijswinnaar de Heer Joh. Meijer, Kerkstr. 88, Oude Wetering.

De oplossing is als volgt: A 1, B 2, C 5, D 6, E 3, F 4.

● **Let op de prijsvraag in volgend nummer!**

P. Z. V.

Landelijke Stichting voor Protestantsche Ziekenhuisverpleging.
Hengstraat 8, Amersfoort. Uitkeering voor Ziekenhuis-, Operatie-, Wijkverpleging- en andere Ziektekosten, en Ongevallen, ook aanvullende uitkeering op de verzekering volgens het Ziekenfondsbesluit.

HUIZEN, KAMERS gevr. en aangeb.

Jongelui, die wenschen te trouwen, **zoeken WONING:** ged., of 2 kamers m. keuken. A'dam of omg., ± f 35 p. m. Br. lett. J 1554 Bur. v. d. bl.

Eenv. deg. Chr. **Pension op boerderij aangeboden,** f 3.— p. p. p. d. Br. aan L. Eenink, „De Posthoorn", **Halle** (Gld.)

Gevraagd voor juffrouw, 36 jaar, b.b.h.h.
Kamer met pension,
liefst in Zuid, tegen 1 April. v. d. Kamp, Beethovenstr. 12.

Aangeboden voor minstens 1 jaar: **ongemeubileerde Bovenwoning.** Bijzonder geschikt voor 2 à 3 personen. Geen kinderen. Tegen 1 April a.s. bewoonbaar. Brieven no. 125, aan Fa. Rahms Boekhandel, Oudewater.

Eenv. dame zoekt v. langen tijd: **pension** in klein gezin, o. w. in boerderij. Brieven letter F 1613, Bur. v. d. blad.

Aanstaand echtpaar (Ned. Herv.), Rijksambtenaar, vraagt **te huur:** gemeubil. of ged. gemeubil. **zit-slaapkamer** m. bergplaats en gebruik van keuken, in Den Haag of omg. Br. bijk. De Standaard, Stationsweg 44a, Den Haag.

WIE HELPT ONS?
Geref. kerk vraagt voor 25 kinderen in de maand Juli een onderkomen in boschr. streek v. gezondheid. (Zonder pension, met slaapgelegenheid). Brieven onder letter R 1615, Bur. v. d. blad.

BLOEDSTRAAT.
Onderstuk met achtergelegen PAKHUIS,
bevattende 3 zolders, direct te aanvaarden. Huurprijs en nadere inlichtingen op aanvraag. Tevens **1e en 2e Bovenhuis te huur,** bevattende 3 kamers en keuken. Huur f 6.25 en f 6.— per week. Het perceel is geheel gerestaureerd. Inlichtingen bij de Makelaars Fa. L. Boomsma & Zn., Nassaukade 119, Amsterdam. Tel. 82521, 85421.

Waar is plaats voor rustbeh. patiënte in Chr. rusthuis of bij particulier. Br. o. lett. V 1659. Bureau van dit Blad.

Echtpaar zoekt voor direct (event. per 1 Mei) een goed **gestoffeerde etage** in Amsterdam of omgeving. Br. m. voll. inl. en prijs. No. 103812 aan „Bolrek", Koningsplein 1, Amsterdam.

KOOP EN VERKOOP

Ter overname gevraagd een **RUSTHUIS,** op billijke voorwaarden. Brieven lett. A 1491 Bureau van dit blad.

Muntenverzamelaar vraagt te koop: Oude munten, Legpenningen, Medailles, Numismatische Boekw. enz. Voor beginnende verzamelaars aangeboden: 100 Verschillende munten (vele landen) à f 20.—.
(Ook ruilen).
JOHAN VISSER, Emmer Erfscheidenveen (Dr.).

MAASBALLEN.
I.N.O., O. Z. Voorburgwal 308, Amsterdam, telef. 39302, kan weer aanbieden, alleen voor den handel en winkeliers, **Maasballen** tegen 42½ en 45 cent.

TE KOOP: antiek gebeeldhouwd
AMEUBLEMENT,
bestaande uit dressoir, tafel, 6 stoelen, armstoel, f 475. Speciaal voor Liefhebbers JOPIE DITVOORST, Kinkerstraat 91 hs.

Brandkast

TE KOOP gevraagd, H. v. Timmeren, Langestraat 52, Amsterdam. Tel. 47719.

Kunsttanden en Gebitten te koop gevraagd. Na 2 uur, behalve Zaterdag. HELMAN, Frederiksplein 30.

2 Japonnen voor oudere dame, maat pl.m. 42, Wit-zwart crêpe georgette en zijde, f 35.— per stuk, bever colletje f 15.—. Thijssen, Oud Buss. weg 28, Bussum.

Vloerbedekking

als parket gelegd: verhuisbaar. Vrij van distributie. Levering direct, f 6.90 p. M2. Inlichtingen uitsluitend telefonisch No. 30620, v. Eldik, Prinsengracht 420, A'dam-C.

TE KOOP AANGEBODEN: een in werking zijnde **stoomwasscherij** te Groningen f 30.000.—. Een groot **complex heideveld** in Drenthe f 125.000.—. Een **complex grond,** waarop 3 boerderijen met overname van inventaris, totaal f 140.000.—. Een **boerderij** voor geldbelegging nabij Heerenveen f 40.000.—. Bevr.: Bijsma's Assurantiën Bemiddelingskant., Middenweg 6, Hoogkerk, Gr. Telefoon 287, b. g. g. 296.

JACQUET MET VEST,
maat 50/52, oude kwaliteit f 65.—. Thijssen, Oud. Buss. weg 28, Bussum.

Engelsch poppenledikant met hemel f 15.—; eiken kinderbiekast f 25.—; Passerdoos f 20.—; Smeed ijzeren open haard met twee kappen f 300.—; electrische bronzen kroon, vier licht f 95.—; Chineesch vierdeelig scherm, beschadigd f 250.—; Spiegel geslepen glas, eiken lijst f 40.—; Toegspiegel, dwars f 20.—; Djati houten kapstok met spiegel f 15.—; eikenhouten bidet f 25.—; Irrigator f 10.—; W.C.-fonteintje f 10.—; Ongev. 8 M. bruikb. bruin tapijt f 100.—. Gevraagd ± 30 M2 gebruikt raster of kippengaas.
DOMINICUS,
Minervalaan 80 III.

Beige wollen meisjesmantel, 10 jaar f 60.—; Maiskleurig gaberdine manteltje met capuchon, 4 j. f 60.—; Zwart zijden japon, maat 46—48 f 35.—; Zwart crêpe satin blouse, maat 44 f 35.—; Zwarte damesmantel met grijs persianer gekarneerd f 90.—; Zwart zijden onderjurk f 5.—; Zwart shawltje f 3.50; Zwarte vierkante shawl met franje f 95.—; Crème vierkante shawl met franje f 35.—; Dames vilthoeden f 10.—, f 15.— en f 25.—; Dames lederen tasschen f 5.—, f 10.—, f 15.—, f 20.— en f 25.—; Dameshoeintjes, zwart, maat 36 f 25.— of ruilen voor maat 37, platte hak; Heeren bolhoed, zwart, 56, 58 f 2.50; Heeren Borsalino, beige, 56 f 50.—; Heeren Pannama, 56 f 40.—; Prima wollen deken rose gebloemd, ruilen voor wollen deken, geel of groen.
DOMINICUS,
Minervalaan 80 III, tel. 91558.

Particulier vraagt uitsluitend van particulier eenige
brillanten
voor geldbelegging tegen goeden prijs te koop. Aanbiedingen alléén na tel. of schriftelijke afspraak. Repko, Geuzenkade 53, A'dam. Tel. 80822 na 6 uur.

Dames-bureautje ter overname gevr., liefst mah.hout; ook babypop of gr. beer. Brieven Mevr. Kolkert, Meeschaertlaan 8, p. Naarden.

Te koop gevraagd:
4-persoons kampeertent.
Denslagen, Jan v. Andringastraat 22 I, Amsterdam.

Ter overname gevraagd, een **Fröbelschool-inventaris.** Aanbiedingen worden ingewacht bij den Heer J. D. van V. IPEREN, Zwarteweg 9 Aalsmeer.

Te koop gevraagd, bespeelbare **gramofoonplaten,** elk genre. Wij bezoeken door geheel het land. L. S. v. Berkel, Je Jan Steenstraat 41, Amsterdam. Tel. 97087.

MICROSCOPEN Prisma- en andere kijkers, balansen e.a. chemische instrumenten in en Verkoop. Chem Techn Bur Boerhaave, Breedeweg 16, Amsterdam. Tel 51404

TE KOOP GEVRAAGD geheele of ged. Inboedels, Salon-, Huis-, Slaapkamerameubl., Keukenuitr., Tapijten, Loopers enz. Aanbiedingen: v. d. Kolk, Z Amstellaan 115hs. Tel 24977

Anthraciet, Brechcokes, Haarden, Kachels, Fornuizen
MONS
Brouwersgracht 155—157
Telefoon 48190—40871
(na 18 uur 81110)

MUZIEKINSTR. ENZ.

TE KOOP:
Duitse kruisss. piano, f 975. v. d. Berg, Stationstraat 39, Tiel.

ORGEL TE KOOP aangeboden, 4½ spel, Merk Liebig, moderne eiken kast, prijs f 1200. J. Verhagen, Jac. v. d. Borchstraat 28, Utrecht.

Te koop aangeboden een **ORGEL,** 13 reg., waarvan 8 sprekend, in goeden staat, behoeft maar een weinig schoonmaak. Prijs f 725. Te zien en te bevragen A. v. d. Berg Azn., Post Woubrugge.

PIANO en ORGEL van particulier ter overname gevraagd. BIK, Adelheidstraat 135, Den Haag.

Mooi eiken orgel f 950.—, met 4, 8, 16 voetregister. STAUDT, Ie Atjehstr. 71 III, Amsterdam-Oost.

Te koop gevraagd: een in prima staat zijnd **ORGEL,** liefst Mannborg, maar mag ook ander merk zijn; van partic. Aanb.: B. Boorsma, Ruinelaan 31, Bergen (N.H.)

Een **Alt Viool** f 60.—, een studie viool f 40.—, een studie viool half f 25.—.
DOMINICUS,
Minervalaan 80 III.

Plaatsing aangeboden voor **Piano,** in net klein burgergezin, dorp in Z.-H. Brieven letter W 1659, Bur. v. d. blad.

Van partic. ter overn. gevr.: **Vleugel of Piano.** Br. m. opg. v. prijs en merk. ESSER, Rozengracht 232, Amsterdam. Telefoon 43672.

DIVERSEN

De N.V. Heemaf te Hengelo (O.) bericht dat het dividend op de preferente aandeelen over het jaar 1943 is vastgesteld op 5 %, uitmakende f 25.— per preferent aandeel, groot f 500.—, hetwelk betaalbaar wordt gesteld onder aftrek van 15 % dividendbelasting ad f 3.75. Op dividendbewijs no. 12 van de preferente aandeelen zal aldus worden betaald f 21.25 ten kantore van de Twentsche Bank te Amsterdam, Almelo, Hengelo, Enschede en Oldenzaal, zulks met ingang van 13 Maart 1944.
Hengelo, 7 Maart 1944.

Geref. kerk van A'dam-West Uitgeloot
van de 3½% obligatieleening 1942: à f 500.— Nrs. 88A, 88B, 99A, 99B, à f 100.— Nr. 135c, t/m. m., betaalbaar 1 April 1944 bij de Firma Ingwersen & Co. Amsterdam.
29 Februari 1944.

Laat Uw goederen vervoeren door G. ROBBERECHT. Verhuizingen en Expeditie. Waterlooplein 54 en 62, Tel. 475858 (na 7 uur 20701). Ook buiten de stad.

Vereeniging tot bevordering van Geref. Ziekenverzorging in Nederland.
Bijzondere Algem. Vergadering, D.V. te houden Vrijdag 10 Maart '44, in Restaurant „De Wapenroem", Utrechtschestraat 49, Amersfoort. Aanvang 2 uur.
Prof. Dr. K. DIJK, Voorz.
Ds. B. v. HALSEMA, Secr.
Amsterdam, 2 Maart 1944.
Ermelo.

Is Uw naaimachine defect?
AREND OUWEHAND maakt haar weer perfekt! Ex-Prafmonteur. Telefoon 82549. Bilderdijkkade 95.

Belijden s Geschenken
Wat is het mooiste geschenk? Een goed **boek,** voorzien van een Calligrafische Opdracht. Dit verhoogt de waarde van het geschenk. Elke belijdenis-tekst wordt door ons gecalligrafeerd.
Calligrafisch Atelier Nelly ten Have
Kalverstr. 154 h/h Spui, AMSTERDAM.

NEDERL. BEDRIJFSVER. VOOR DEN MIDDENSTAND.
Bij dezen worden de leden opgeroepen tot bijwoning van een Algemeene Ledenvergadering op **Woensdag 22 Maart 1944** om 14¼ uur ten kantore van „Centraal Beheer", Singel 126/130, Amsterdam.

AGENDA.
1. Vaststelling notulen Algemeene Ledenvergadering van 9 Juli 1942.
2. Opzegging administratiecontract met de Nationale Onderlinge.
3. Vaststelling van het Verslag, de Balans en de Rekening en Verantwoording over 1942.
4. Wat verder ter tafel komt.

De Voorzitter van het Bestuur:
A. J. LELIVELD.

GROOT ONDERSTUK
te Amsterdam gevr. met dubbele deuren. Brieven met opgave van afmetingen, prijs en ligging onder No. E 6 Adv. Bur. SERVICE, Singel 272, Amsterdam.

AARDBEIPLANTEN
Bestel nu onze goed geworteld en nog dit jaar vruchtgevende planten. 50 st. f 1.75, 100 st. f 3.25, 250 st. f 7.50 Franco huis. Remb. 20 ct. extra. J. VAN GRINSVEN, Plantenhandel, HILLEGOM Giro 473206.

Obligatieleening Gereform. Kerk Benschoten.
Extra UITGELOOT de Nos. 2, 7, 10, 30, 33, 35, 54, 73, 92, 97, 98, 111, 133, 136, 143, 151, 153, 154, 162, 180, 185 en 188. Vanaf 1 April a.s. betaalbaar bij den Penningmeester A. D. MIDDELKOOP, Leidschevaart 50, Vogelzang.

JONG ARTS vraagt inlicht. aan instantie of part. omtrent Vestigingsmogelijkheid in plaats met (Herv.) Geref. kring. Brieven letter K 1565, Bur. v. d. blad.

te HYPOTHEEK.
Particulier heeft gelden beschikbaar op solide Landerijen tegen 2½ % rente, jaren vast. Brieven onder letter L 1566, Bur. v. d. blad.

TAXATIE
goud, zilver en juweelen:
H. DEKKER
van Woustr. 108, A'DAM-Z.

Voor de Bloemenruin.
Coll., best. uit: 25 Gladiolen, 25 Montbretia, 50 Anemonen, 5 mooie Dahlia's, 3 Sier-, 50 Ranonkels, 50 Geluksklaplanten, 15 Snijbloemplanten, 5 Lelies, pl. gratis 3 p. Bloemzaden en plantaanw. Deze pr. coll. v. sl. f 4.—, fr. f 4.50. J. WALRAVEN, Leidschestraat, Hillegom. Postgiro 71799.

Trouwe, waakz. hond gezocht door ouder echtpaar buiten, gr. dierenvriendelijk, zeer goed tehuis. Br. letter T 1641, Bureau van dit blad.

Mazijk Verbondsbeschouwing UITVERKOCHT
Boekhandel Wuestman, Harderwijk

Al zocht u tot 't eind Uwer dagen
Voor 'n bril zult U bij **Hopma** slagen
HOPMA
GRONINGEN
O. Ebbingestr 12
Telefoon 5962,
na autom 29102

BOUWBEDRIJF GEBROEDERS GODIJN
Speciaal ingesteld op groote Bouwwerken.
Woudenbergscheweg 5,
ZEIST — Telefoon 3115

Over goede tafelmanieren
't Is helaas - uit den tijd „Smakelijk eten" te zeggen, voor den maaltijd begint. Zeg dus niets! Zoo hoört het!

En 't is van alle tijden, dat men smakelijk eet, als de overheerlijke, zeer geurige Van Rijn's mosterd op tafel staat! Zoo hoort het óók!
Van RIJN
waar Abram al eeuwen de mosterd haalt.

Siebel
Juwelier Horloger
GEVESTIGD SIDEY 1898
AMSTERDAM KALVERSTRAAT 123
ROTTERDAM NIEUWE BINNENWEG 237

Amsterdamsche Grafische School
Dintelstr. 15 - A'dam-Z
Grafische opleiding
voor de diverse vakken en leidende functies
Aanvang der cursussen 1 Augustus a.s. Inschrijving iedere dag aan de school

ATTENTIE!
Laat thans Uw Costuum, Jas of Mantel keeren. **Wij helpen U spoedig.** Mod. Kleedermakerij M. J. Elswijk, de Clercqstraat 69, Telef. 87271

RITSEMA STOFZUIGERS HILVERSUM
GEBRUIKTE STOFZUIGERS GEVRAAGD

Kwen Lun
van heel ze eten!

JOPIE DITVOORST
Koopt
antieke gouden voorwerpen
Kinkerstraat 122, h. Heem.

BRANDKASTEN
Ruime keuze. — F. IDEMA, Utrechtschestraat 90 Telef. 30547, Amsterdam 6

IRO tikt Uw brieven
Wolvenstraat 1—4.
Telefoon 33400 - 33662
Utrechtschestr. 26 Tel. 34936

OUDE KUNSTGEBITTEN,
bruggen e.d. koopt
ROSENTHAL, Saxenburgerstraat 28 II. — Telef. 87233

IN DEZE TIJD
Simons' Kropbrood
Het meest smakelijke brood!
Bezorging en winkels door de gehele stad
Kantoor en Fabriek:
DEN HAAG Telefoon 335940
Kortenbosch 109

SAKES' REPARATIE- EN SCHOONMAAKINRICHTING
van ORGELS en PIANO'S
Laat Uw orgel in orde brengen. Billijke prijs. J. SAKES, OVERTOOM 297, Gevestigd 1910, Amsterdam. Tel. 81913.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.
DEBET — Maandstaat van het Nederlandsche bedrijf per 29 Februari 1944 — CREDIT

Kas, Kassiers en daggeldi	f 58.969.297.01	Kapitaal	f 40.030.000.—
Nederl. schatkistpapier	„ 191.900.000.—	Reserve	„ 11.500.000.—
Ander overheidspapier	„ 4.416.639.16	Deposito's op termijn	„ 27.642.508.76
Wissels	„ 6.190.083.60	Crediteuren	„ 269.737.142.69
Bankiers in binnen- en buitenland	„ 22.151.822.40	Saldi met onze Overzeesche Kantoren: overl.	
Effecten en syndicaten	„ 6.989.450.92	Saldi e. a. rekeningen	„ 6.312.155.86
Disc. en voorsch. t. eff.	„ 11.632.828.84		
Debiteuren	„ 37.248.725.76		
Deeln. (incl. Voorsch.)	„ 12.125.474.91		
Gebouwen	„ 3.597.484.73		
	f 355.221.807.33		f 355.221.807.33

Zoo juist verschenen:
Dr. A. D. R. POLMAN
DE VERKLARING VAN UTRECHT 1905 GEHANDHAAFD
Eenvoudige toelichting op de beslissing der Gen. Synode van Utrecht 1905 inzake de bij haar ingediende bezwaarschriften.
In het woord vooraf zegt de auteur o.m.:
Aan het verzoek, dat van verschillende kant tot mij kwam om een eenvoudige toelichting te geven op de beslissing, die de Generale Synode der Geref. Kerken van Utrecht 1943 genomen heeft inzake de bij haar ingediende gravamina, heb ik gaarne voldaan. Het gevoelen der bezwaarde broeders heb ik door breede citaten weergegeven en de afwijzing daarvan door de genoemde Synode nader gemotiveerd en belicht.
Prijs f 0.75*.
Verkrijgb. bij den Boekhandel en de Uitgeefster J. VAN DER WAL C.V. Postbus 25, Groningen.

doet wat hij kan

NAAIMACHINE
defect?
LEWENSTEIN
repareert correct.
Vijzelgracht 12
Amsterdam - Tel. 43886

TEL. 331233 **Kerkhof** TEL. 771193
BEGRAFENISSEN
TRANSPORTEN
Dagverrestraat 70, 's-Gravenhage

W. SPAANS
BEGRAFENIS ONDERNEMING
S.B.O., v/h Maanwijkstr 134
Thans: v. Zeggelenlaan 182
(bij Oranjekerk) Telefoon 19416 Den Haag

Koremans geeft goede prijzen voor net gedragen **Heerenkleeding.** Warmoesstraat 9 Amsterdam. Telef. 42507

Theologische boeken te koop gevraagd
Geheele bibliotheken of gedeelten daarvan, in geheel Nederland te ontbieden. Betaling à contant.
L. WIJSLEDS, Minrebroederstraat 13, UTRECHT

VRIJWILLIGERS VOOR!
Er bestaat NU nog de beste kans om een goed betaalde betrekking te krijgen in een plaats in Duitschland. **DIE U ZELF** uitzoekt. Bovendien kunt Ge Uw vakkennis belangrijk vermeerderen!
O.a. zoeken wij
METAALBEWERKERS, BAKKERS, SLAGERS, KELLNERS, CHAUFFEURS, KANTOORBEDIENDEN
en verder geschoolde en ongeschoolde krachten op elk gebied. Vraagt zonder eenige verplichting inlichtingen bij het
Adviesbureau voor arbeid in het buitenland
Amsterdam, Stadhouderskade 6, Geb. Atlanta; Rotterdam, Coolsingel 115; 's-Gravenhage, Prinsegr. 13; Utrecht, Paviljoen Vredenburg; Arnhem, Groningen. Geopend lederen werkdag, ook des Zaterdags, van 9 tot 17 uur.

Kinderboeken
Er is een groote behoefte aan christelijke lectuur voor kinderen, waarin de auteurs, die in hun eigen leven de beteekenis van 't Evangelie van Jezus Christus ervaren hebben en die bejevenis weten uit te dragen in **literair werk** dat het kind van dezen tijd weet te boeien, te overtuigen, te bezielen.
Lectuur voor jongens en meisjes moet zich steeds vernieuwen om bruikbaar te zijn voor de tegenwoordige generatie. Als er auteurs zijn die zich naast de jongste generatie stellen, dan hebben zij mede te werken aan het schrijven van die nieuwe lectuur, waarin zij de **vondsten der psychologie op religieus terrein** verwerken in den al-ouden inhoud, **de altijd nieuwe Blijde Boodschap.**
Tot die auteurs wend ik mij door middel van dezen oproep met het dringend verzoek mij hun manuscripten te willen toezenden om het beste te kunnen uitgeven wat op het gebied van jeugdlectuur mogelijk zal zijn
A. VOORHOEVE
Uitgever van kinderboeken.
NOORDSINGEL 104 ROTTERDAM

BUR. KRAAMVERZORGING
Waalstraat 73 hs. Amsterdam-Zuid — Telef. 96787
Dagverzorging f 2.10 per dag Wijkverz. geb. 10 dagen f 5.25
De verzorgsters doen tevens de huishouding. Inlichtingen dagelijks vanaf 10 uur v.m.

Bouwverbod - Tabaksplanten!!
Slechts enkele Kweekers krijgen hiervoor vergunning. Indien U er prijs op stelt niet teleurgesteld te worden, bestelt dan p.o.z. Uw planten voor rook en shag (leverbaar plm. half Mei) bij
J. DE GROOT, Kweeker, NOORDHORN (Gr.).
Vastgestelde regeeringsprijzen.
Bedrijfsvergunning aanwezig.

De kantoren van
De Middenstands-Bedrijfs-Vereeniging
TE UTRECHT
Uitvoeringsorgaan der Ziektewet en Kinderbijslagwet, zijn VERPLAATST naar:
OUDEGRACHT, hoek Lange Viestraat
(pand N.V. Galeries Modernes, 3e étage, ingang Oudegracht, naast portierslogie).
Telefoonnos. zijn:
15900: Directie en Afd. Uitkeering.
15800: Afd. Alg. Zaken en Boekhouding.
18005: Afd. Premie en Kinderbijslag.

GEBR. HAKKERS
WERKENDAM
TELEF. No. 14
RIETMATTENFABRIEK
HANDEL IN
RIJSMATERIALEN.
RIET, TEEN EN HOEPEL.

Dr. C. Bouma, Bijbellezen, geb., f 2.75 + f 0.10 porto. K. Fernhout, Over en voor den ouden dag, geb., f 2.75 + f 0.10 porto. Dr. P. Prins, Ouderling en dominé geb., f 2.75 + f 0.10 porto. C. A. Vreugdenhil, God is mijn Heil, momenten uit het leven van den profeet Elisa, geb., f 3.90 + f 0.12 porto. Ds. J. v. d. Leek, In het huis mijns Gods, f 0.85 + f 0.06 porto. J. den Boeft, In de straten en wijken der stad, ing., f 1.30. J. P. Tazelaar, De moderne paedagogiek en het godsdienstonderwijs aan het kind, f 0.55. Linnen boekenleggers met tekst of spreuk, groen, 2½ × 16 cm., f 0.75. Boekenleggers, leer, f 0.30, f 0.45. Ruime sorteering teksten en tekstkaarten. — Toezending na ontvangst op Postgiro 48607.

MEDEDEELING
van de PRIJSVASTSTELLING No. 789 LI 402 van den Dienst v. d. Gemachtigde voor de Prijzen, Deventer.
voor de levering van
SPECIAL MUNDI SAUSPOEDERS
bij verkoop van elke hoeveelheid, in grootverpakking, bestemd voor grootverbruikers:

SPECIAL MUNDI Juspoeder, Sauspoeder	Levering fr. per Kg. f 2.47
ter vervanging van Botersaus	Levering fr. per Kg. f 1.98
Hachesaus en Pikante saus	Levering fr. per Kg. f 2.35

Deze prijzen gelden vanaf 29 Dec. 1943.
Excl. Verpakking. Incl. Omzetbelasting.
SPECIAL MUNDI FABRIEKEN
voor Voedings- en Genotmiddelen,
's-GRAVENHAGE.

Hulp voor Onbehuisden
Hoofdkantoor VERPLAATST van Van Neckstraat 2 naar
Westeinde 27-29, Amsterdam-Centrum
Postgiro 32533 Gironummer V 207 Tel. 6011

VEILINGGEBOUW „ODEON"
SINGEL 460 — Telefoon 48580 — AMSTERDAM
Directie: CHR. J. BOLLE, Veilingmeester-Taxateur
W. DIRKSE, Gerechts-Deurwaarder
BELANGRIJKE INBOEDEL-VEILING
w.o. DE INVENTARIS VAN EEN HOTEL
in den loop van de maand Maart 1944.
Uitgebreide catalogus intijds verkrijgbaar.
Nadere aankondiging volgt.

SCHAKEN

PROBLEEM 97.
van G. Nietvelt, Luik.

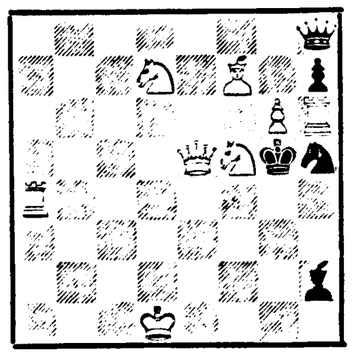

Wit (8): Kd1, De5, Ta4, Th6, Rf7, Pd7, Pf5, pi g6.
Zwart (5): Kg5, Dh8, Rh2, Ph5, pi h7. Mat in 2 zetten.

OPLOSSING PROBLEEM 96
van K. Fabel.

Wit: Kf8, Df3, Tc2, Re2.
Zwart: Ke1, Th2, Rh3.
Sleutelzet Kf8—e7!
Correcte oplossingen van dit probleem zonden: W. F. Buré (195), J. J. Couprie, F. S. Neuman, J. Neuman, D. Reutjl, R. Lukkien, allen Amsterdam; A. Verburg (195), Aalsmeer; G. v. Balen, Brakel; P. van Alphen, Zoetermeer; P. Rippen, Haarlem; C. J. Kooy, Arnhem; A. J. de Jager Gzn. (+9), Nieuwdorp; A. M. de Jong, Lexmond; J. v. d. Horst, Alphen a. d. Rijn; H. Streefkerk, Kralingsche veer; G. J. Terlaak, s-Gravenhage; Mej. D. M. Graafland, Santpoort; K. Krul, Enkhuizen; L. Roosjen, Santpoort; M. Boendermaker, Amsterdam.

Dr. EUWE OPENT AAN ALLE BORDEN e4.

Dr. Euwe speelde Zaterdag te Alkmaar simultaan tegen dertig spelers.

De tegenstanders van den Nederlandschen kampioen echter waren geselecteerd uit de Noord-Hollandsche clubs boven het IJ. Gemakkelijk werd het dan ook Dr. Euwe, die zuchtte, dat hij het op deze manier niet volhield, niet gemaakt. Het resultaat was, dat de simultaanspeler die aan alle borden e4! opende, 18 partijen won, 3 verloor en 9 remise maakte.

Hier volgt een der partijen:
Wit: Dr. Euwe, Zwart: T. C.
1. e4, c5; 2. c3 (De witspeler ontloopt alle theorie en streeft naar open spel. Dit was het antwoord aan alle borden tegen de Siciliaansche verdediging), 2. ....., e6; (goed is ook d5; 3. ed5×, Dd5; en wit kan niet met Pc3 de Dame verjagen, zooals Euwe in zijn leerboek zelf aangeeft), 3. d4, Pf6; 4. e5, Pd5; 5. c4, Pb6, (Nu is een variant van de Aljechin-verdediging ontstaan), 6. d5, d6; 7. ed6:, Bd6:; 8. Pc3, 0—0; 9. Pf3, ed5; (Bezorgt wit een geïsoleerden pion), 10. cd5:, Rf5; 11. Re2, Pbd7; 12. 0—0, h7—h6; 13. a2—a4, Pd7—f6 (een aanval op pion d5), 14. Pf3—h4, Rf5—h7; 15. g2—g3, Rd6—e5; 16. Re2—f3, Re5×c3; 17. b2×c3, Pb6×d5; 18. c3—c4, (hier kwam Db3 in aanmerking); 18. ....., Pd5—b6; 19. Dd1—b3, Dd8—d4; 20. Rc1—b2, Dd4×c4; 21. Db3×c4, Pb6×c4; 22. Rb2×f6, g7×f6; 23. Rf3×b7, Ta8—b8; 24. Rb7—d5, Pc4—b6; 25. Rd5—g2, a7—a5; 26. Tf1—c1, c5—c4; 27. Tc1—c3, Rh7—d3; 28. Ph4—f3, Tf8—e8; 29. Pf3—d4, Pb6×a4!; 30. Tc3—c1 (niet Ta1:? wegens Tb1†); 30. ....., Pa4—c5; 31. Rg2—f1, Pc5—b3; 32. Rf1×e3! (het beste. Zwart wint wel een kwaliteit, doch de gevaarlijke pionnen worden opgeruimd); 32. ....., Pb3×c1; 33. Rd3×c4, Te8—e1†; 34. Kg1—g2, Tb8—e8; 35. Rc4—a6, Tc8—c3; 36. Ta1×a5, Te1—e5; 37. Ta5—a1, Pc1—b3; 38. Ta1—a3, Te5—a5 en na afruil remise.

DAMMEN

DE LOKZET IN DE PRACTIJK.

Er wordt wel haast geen partij gespeeld of een der spelers tracht de tegenpartij te verleiden tot het doen van een schijnbaar sterken zet, die in werkelijkheid zwak blijkt te zijn. Niet altijd gaat die vlieger op, ja meestal ziet de tegenstander de val die hem gezet is. Toch maakt het spelen op dergelijke combinaties de partij interessant en genotvol. Bij het doornemen van onze portefeuille ontmoetten wij 'n lokzet, waarin de Zwart-speler wél liep. Het geheel is dan ook zóó logisch, dat de kans om er in te loopen wel heel groot was.

Zwart.

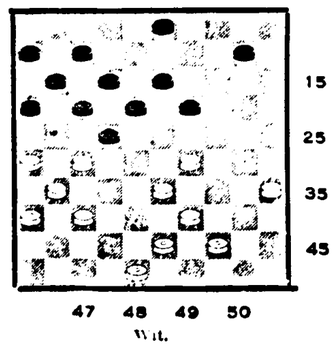

Wit.

Stand Zwart: 12 schijven op 3, 6, 7, 10 t./m. 13, 16 t./m. 19 en 22.
Stand Wit: 12 schijven op 26, 27, 29, 31, 33, 35, 36, 37, 39, 43, 44 en 48.

1. 35—30?! 19—23

Zwart denkt hier een schijf te winnen. Wit toch — zoo had Zwart geredeneerd alvorens hij den tekstzet deed — moet Wit op mijn zet 19—23 antwoorden? Steeds win ik een stuk. Op 30—24, 30—25 of 39—34 speelt Zwart immers 16—21 (27×11), 22—27 (31×22), 17×50, dam! En op 29—24? Dan — nog steeds is Zwart aan het woord — wel, dan loop ik met 23—29 tusschen de twee schijven 24 en 33 en ik win altijd één houtje. Ziet u, lezer, dat de Zwarte redeneering op dit punt foutief is? Probeert u het eens zonder den hieronder gepubliceerden spelgang te raadplegen.

2. 29—24 23—29?
3. 33—28 22×33

Hier mag Zwart niet 29×20 slaan, want dan vervolgt Wit met 30—25 en wint direct.

4. 39×28 29×20
5. 28—33 18×29
6. 27—22 17×28
7. 26—21 16×27
8. 31× 4!! en wint.

Een — wij zouden haast zeggen „volmaakte" — lokzet.

OM HET KAMPIOENSCHAP VAN NEDERLAND.

Het is Keller gelukt zijn achterstallige partij tegen Hellingman te winnen en zich daardoor aan den kop van de ranglij

Binnenlandspiegel.

In het Sophia-Ziekenhuis te Zwolle waarin hij wegens kinderverlamming ter verpleging was opgenomen, is op 33-jarigen leeftijd overleden Jhr. Mr. M. L. Quarles van Ufford, burgemeester der gemeente IJsselmuiden. De heer Quarles van Ufford was als zoodanig in functie sedert 30 Januari 1937.

— In den ouderdom van 61 jaar is Maandag te Wageningen overleden Mr. E. F. R. A. Nierstrasz, oud raadslid in het Hooggerechtshof van Ned.-Indië.

— Te Driesum is in den leeftijd van ruim 80 jaar overleden de heer H. C. Th. Cramer, oud-burgemeester van De Lier (Westland), die in den tijd van zijn burgemeesterschap veel gedaan heeft voor den woningbouw in zijn gemeente.

— In het bijzijn van tal van functionarissen der N.S.B. en van den Ned. Landstand, heeft Mussert Vrijdagochtend 3 Mrt. in het hoofdkwartier het nieuwe hoofd van de afd. Agrarische Zaken van de N.S.B., den heer Zijlma, geïnstalleerd.

— Te Epe is Zaterdagmiddag burgemeester J. J. Cassa geïnstalleerd door wethouder P. Wagenaar, loco-burgemeester.

— Te Halfweg heeft de commissaris der prov. Noord Holland, Mr. A. J. Backer, den nieuwen burgemeester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, den heer H. Winkler uit Haarlem, in zijn ambt bevestigd.

— De Rijkscommissaris heeft den SS-Obersturmführer der Waffen SS, Willem van Groningen, thans werkzaam bij de rijkspolitie in Amsterdam, tot politiepresident in Utrecht benoemd.

— Toen Mussert zich Donderdagmorgen 2 Mrt. per auto naar de begrafenis van wijlen Dr. Bartels begaf, heeft zijn wagen te Heemstede, komende uit de richting Hoofddorp, een aanrijding gehad met een tramwagen van de N.Z.H., die op dat punt in volle vaart passeerde. De chauffeur van de auto werd door een plotseling opkomenden sneeuwstorm verblind, hetgeen de oorzaak was van dit ongeval. De voorzijde van de auto werd geheel vernield. Niemand der inzittenden liep letsel op.

— In afwijking van het bericht, dat de laatste straatcollecte van „Winterhulp" van 4 tot 6 Maart zal worden gehouden, wordt medegedeeld, dat de laatste straatcollecte van dit seizoen in Amsterdam van 11 tot 13 Maart zal plaats vinden.

— Het blijkt, dat in sommige buurten in Amsterdam wordt rondgegaan met een lijst voor opgave van pleeggezinnen. De indruk wordt gewekt, dat men namens den Ned Volksdienst komt en dat, door het betalen van een zeker bedrag, men eerder voor het toewijzen van een kind in aanmerking zou kunnen komen. Deze personen komen niet van den N.V.D., naar deze dienst ons meldt. Men vrage naar het legitimatiebewijs.

Burgemeester F. van Anken overleden.

Woensdagmiddag had te Middelstum de teraardebestelling plaats van het stoffelijk overschot van wijlen den heer F. van Anken, in leven burgemeester van Middelstum.

De heer van Anken werd geboren 27 April 1879 te Haarlemmermeer. Hij was ambtenaar ter secretarie der gemeente Nijkerk van 1905 tot 1909. Vanaf 1909 tot nu toe, dus bijkans 35 jaar, was hij burgemeester der gemeente Middelstum. Vanaf 1910 was hij ook secretaris dier gemeente.

De heer van Anken was commissaris der N.V. Mij. Laagspanningsnetten te Groningen en bestuurslid van de afd. Groningen van de Vereen. van Ned. gemeenten. Voorts was hij bestuurslid van den burgemeestersKring Groningen en voorzitter van den burgemeesterskring Fevelingo.

Bij de groeve werd niet gesproken. Een kort woord werd er, naar den wensch van den overledene, gesproken door zijn broeder Ds. K. van Anken, Geref. pred. te Delft.

NED. KRIJGSGEVANGENEN IN THAILAND.

Het Informatie-bureau van het Ned Roode Kruis, Korte Voorhout 14 te 's-Gravenhage, ontving bericht omtrent de volgende krijgsgevangen militairen beneden den rang van officier.

adwin aartjen, gt abrahamzen, leo aldenhoven, amk altman, gc andreas, vr antonie ap apfel, er baifourvanburlelgh, jc vonbanmisseht, rj vanbarneveld, eduard becks, pm vanbreek, acw beem, cornelis berg, el berg, wcl vanberg, fw berg, afj berkelie, ca beyer, hl bloemhard, charles vanblommestein, maris vanblommestein, wfh bock, le bodoux, je boeiman, ha boon, jp boon, alq bos, hha boschveld, af bouman, collete boutmy, fc boyer, gje bretonvangorll, kd breuer, fc briest, gcl brinkman, ar broervandijk, george broex, cc brouwer, arnold brouwers, vhw Bruhns, fc burgemeestre, wm butter, arie buur, humphrey cahrpentier, wfa cardon, willy van cauwbergh, cl cisproth, rw clark, hlcj van cleeff, nicolaas cobiens, jf coenraad, gl colman, jf delacombe, jj cordus, eh croes, faw croese, tch croon, mef vandaim, richard daniel, ebr davis, rg dekker, rl delmaar, jhw dietrich, jf dorrius, pl vandorsten, gg durand, albert vandijken, bcaa eichholtz, af ekel, ernes vanderelst, gerrit entrop, eh erves, hf esam, jan eyzelenboom, pl eysbroek, oje fabritius, hmj fakenhuisen, jt flikkenschild, teodoor fortunati, aj frantzmann, if frederiksz, friedrich fredersdorf, ee freeth, tchf funck, fac vangerling, mi gatsonides, cc vangeiden, fh vangemert, jl gerard, otto vankhert, nicolaas goedbloed, kc goesiel, rg vandegraaff, rve gugoor, jw degroot, mc degroot, jh de haas, tommy hakenbeek, ug hanser, frits hardenberg, tar heiraeth, gl hendriks, kh herst, kv hesselink, wfjm hilierstrom, willem hoeben, cj vanthoenderdaal, cjcr hogendorp, paulus hongens, wer vanderhout, fap vanhoven, ta huener, jl huisbus, johannes huisman, adolf iselt, jwh jansen, ld jaquet, fg dejong, fjj denjong, ma jongbloets, ffaw dejongeker, rh jordan, edouard jourdin, custave kaltofen, gt vankelegom, louis kemper, teddy kessler, ve ketting—olivier, hubertus dekterk, aaj deklein, gerard knoester, pj koes, cvow kok, maurits kok, jg vankoppenhagen, wilhelm kornmann, fasc kosian, je koymans, aa lammerding, be lavalette, fa leidelmeyer, frits vanlent, jw vanleuven, ff vanderlinde, alt loing, pj loog, ja vanlooy, hk maagdeleyn, wilfred mackintosh, ee mallien, rcm vonmansfeldt, dh marckelbach, pw marikn, hvam maseland, ehe maslus, george mavrothalasitis, gw metsers, hd metz, fe mohr, ga mooyman, cxw mozesz, dalk vannispen, aa nix, og nobbe, fcl vanolden, hj ottens, mf pelle, fw perle, frederik peter, cornelis pietersz, er pitton, whj vandepol, tg pothoff, jan reygers, jjjj reynhout, jj vanriet, bl ris, hugo roggeveen, mf romny, ga romtopaly, gjtd roukens, leo rooze, eugene rudolph, jc saathoof, eduard samuels, afj schardijn, ca schietling, lj vonschukkmann, mr desmet, be smit, cj spiessens, hg steenbergen, charles stook, dd vanstralendorf, lt struick, bjg desturler, hg surie, ff vanswam, wl tanahatoe, johan tannenbaum, willem terluin, lw tielman, lj vantienen, theodorus tore, roelof tuninga, anton varkevisser, me verbaas, we vos, eduard devries, fa devries, wh welcker, eddy wessels, ch willems, hl willems, we vonwinckelmann, jh wittenberf, gustaaf wolft, whj wouters, lg vanzanten, frederik zinrer.

Zij, die inlichtingen wenschen of aanwijzingen kunnen verstrekken omtrent deze personen, gelieven zich onder opgave van zoo volledig mogelijke gegevens der betreffende krijgsgevangenen, zooals volledige naam en voornamen, geboortedatum, rang, onderdeel of wapen, laatst bekende standplaats en burgerbetrekking in Indië enz. tot bovengenoemd Informatiebureau te wenden.

Kijk eens, Oompje biedt je zelfs een stoeltje aan!

HET HOUDEN VAN VEILINGEN.

In de St. Crt. van 2 Maart 1944 is opgenomen een besluit van den Secr.-Gen. van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Financiën, betreffende het uitoefenen van het bedrijf van tusschenpersoon in onroerende goederen en van dat van veilinghouder, alsmede betreffende het houden van veilingen. Ten aanzien van tusschenpersonen in onroerende goederen beteekent dit besluit een uitbreiding van het besluit voor de vestiging als makelaar, St. Crt. van 3 September 1942, dat thans voor deze categorie van makelaars buiten werking is gesteld. Thans is dus voor alle tusschenpersonen in onroerende goederen, met terugwerkende kracht tot 1 Jan. 1943 de bedrijfsuitoefening zonder vergunning verboden. Op dit verbod is ten aanzien van hen, die bij de inwerkingtreding van dit besluit het bedrijf uitoefenen en hiermede reeds vóór 1 Jan. 1943 waren aangevangen, een uitzondering gemaakt, terwijl diegenen, die in het bezit zijn van een vergunning krachtens bovengenoemd besluit van 3 Sept. 1942, eveneens van dit verbod zijn vrijgesteld. Voorts wordt in het besluit het houden van veilingen van roerende goederen met uitzondering van machines, producten van land-, tuin- en boschbouw, veeteelt, pluimveeteelt en visscherij en van zaken genoemd in de art. 566 en 567 van het B.W. verboden. Veilingen kunnen thans dus slechts, na verkregen vergunning van den Secr.-Gen. van het Dep. van Handel, Nijverheid en Scheepvaart gehouden worden door hen, die het houden van veilingen als hun bedrijf uitoefenen. Dit verbod is echter niet van toepassing op notarissen en deurwaarders alsmede ten aanzien van veilingen, gehouden door den staat, provinciën, gemeenten, waterschappen, veenschappen of veenpolders.

Tenslotte is in het besluit nog een bepaling opgenomen, dat ten aanzien van hen, die op het tijdstip van inwerkingtreding het bedrijf uitoefenen van tusschenpersoon in onroerende goederen of veilinghouder, het besluit gedurende twee maanden na dit tijdstip geen toepassing vindt. Voor hen, die binnen twee weken na de inwerkingtreding een vergunning hebben aangevraagd, is het besluit eerst twee maanden na den datum van de beslissing op die aanvrage van kracht. Aanvragen etc. moeten worden gericht aan het Hoofd van de Afd. Handel van het Dep. van Handel, Nijverheid en Scheepvaart.

GEÏNTERNEERDE BURGERS OP JAVA.

Het Ned. Roode Kruis ontving, door bemiddeling van het Intern. Comité van het Roode Kruis te Genève, uit Japan een opgave van namen van op Java geïnterneerde burger-personen van Ned nationaliteit.

De uitgewerkte lijst omvat de volgende namen met vermelding van leeftijd en beroep: Alferink, G. H. A. — 46 — electro techn. ing.; Baert G. J. — 55 — electricien, Colmick — Westerberg, G. R. — 36 — chef, Eyken, B. B. J. — 41 — kapitein; Hobe, R. J. — 47 — leerlaar; Hof, M. W. van 't — 37 — clerk; Hollander, L. W. T. — 18 — student, Holstein, W. F. van — 35 — clerk, Holthausen, M. K. — 50 — hoteldirecteur, Horchner, J. A. — 29 — clerk, Hovestadt, C. J. — 51 — hoofdopz.; Huigens, Willem — 39 — politiebeambte, Huiswaard, C. J. — 58 — clerk, Hulssen, J. K. F. van — 18 — student, Hulssen, W. J. M — 22 — clerk, Hupkens, Jacobus — 26 — clerk; Huysen, Johannes — 42 — accountant; Huyvaert, Dominicus — 48 — pakhuisopz.; Hyblom, F. D. — 31 — militair; Ides, H. J. W. — 51 — clerk, Iding, J. W. — 59 — geen beroep, Iken, Willem — 56 — accountant, Israel, Willem — 32 — arbeider, Jacobs, M. A. — 46 — douane-beambte, Jacobs, Richard — 42 — sergeant; Jacobs, W. P. — 19 — student, Jacquet, J. L. — 57 — planter, Jager, Frederik — 54 — pakhuisopz. Jager, A. M. de — 37 — clerk, Jager, J. K. de — 43 — leerlaar; Jans, A. H. — 51 — sergeant 2e klasse, Jans, Gerard — 18 — geen beroep, Jansen, C. J. — 51 — clerk, Jansen, Diederik — 54 — fabrieksopz., Jansen, Herman — 33 — leerlaar, Jansen, J. M — 54 — clerk, Jansen, Willem — 53 — sergeant; Janssen, W. J. — 32 — arbeider; Janssen, G. W. — 46 — opz.; Janssens, H. A. L. — 18 — student, Janssens, W. H — 59 — clerk; Janss, J. W. — 18 — student; Janz, Rudolff — 20 — student, Janz, Rudolff — 53 — directeur van een Mij., Jeerof, W. F. — 28 — kok, Jelgersma, H. A. W. — 19 — student, Jenner, Johannes — 49 — verkooper; Jennissen, H. A. — 37 — clerk, Johannes, Otto — 35 — geen beroep, Johannes W. J — 46 — gep., Jong, Jan de — 47 — accountant; Jong, M. T. de — 48 — winkelier, Jong, Ugo de — 17 — geen beroep, Jongs Ireves de — 33 — advertteerder; Jongh, F. E. J. de — 44 — ing. of machinist; Jonkman, F. J. H — 18 — student, Joosten, Pieter — 27 — 3e machinist of 3e stuurman; Joseph, B. G. — 25 — arbeider, Jung, H. W. P. — 50 — clerk, Jurien, J. H. — 19 — student, Jurien, W. J. H. F. — 45 — clerk, Kaiser, Leon — 52 — inspecteur, Kamphuis, B. H. — 17 — student, Kamphuis, G. H. Y. — 19 — student, Kamphuis, K. H — 48 — clerk, Kampschmidt, Wibo — 53 — inspecteur, Kanaar, M. J. — 18 — arbeider Kardinaal van, A. C. — 53 — portier, Kappenhof D. M. M. — 53 — sergeant 1e klas, Karsenberg, Hendrik — 52 — accountant, Karsenberg, Johan — 18 — student, Katsaan, Arie — 18 — student, Kats, Maurits — 31 — apotheker, Keetels, J. H. H. — 27 — singer, Kettler Klaas — 21 — ass machinist, Kempen, Cornelis van — 55 — oud militair, Kempen, F. J. W. van — 29 — radio-techn. ing.; Kerdijk, B. J — 49 — clerk, Kerkhoven, J. L. — 53 — kantoorbediende Kerckhoven, Nico — 19 — clerk, Kerstel, Jacob — 33 — koopman, Kessler, J. D. J. A. — 50 — onderwijzer, Ketting, Frans — 52 — sergeant 1e klas, Keuchenius, W. F. J. — 47 — accountant; Keur, Cornelis — 34 — accountant, Keydenaers, O. A. — 57 — clerk, Keylard, A. G. — 19 — koopman, Keylard Gerardus — 55 — arbeider; Keyzer, F. E. — 17 — student; Keyzer, Petrus — 50 — winkelier, Kieboom, R. H — 17 — student; Kieft, J. S. — 18 — student; Kieviets, J. B. M. — 18 — student; Kilian, J. B. — 41 — clerk, Kilsdonk, L. W. — 52 — waker; Kilsdonk, O. J — 30 — accountant, Kimmel, H. J. — 19 — student,

Verder omvat de lijst de volgende namen met vermelding van leeftijd en beroep:

Huist, Hendrik van 55 gep.; Israel, C. C. 42 klerk, Karssen, Jan 27 klerk, Kimmel, J. F. M. 56 hoofdopz. van pakhuis, Kimmyser, H. J. S. 19 student Kip, Adriaan 53 architect, Klaasen, T. A 60 directeur van mij. Klaasen, W. J 42 assistent; Klaassen, A. W. C. 39 gep., Klaassen, Flores 21 ass. machinist; Klaasen, J. J. 41 1e machinist; Kleef, Jan 58 sergeant, Kleef, H. J van 43 hoofdopz., Kleian, Frans 36, 3e machinist, Kletverda, Reinder 52 architect; Klerekoper, Isaac 54 klerk, Klerk, Johannes de 50 kapitein; Klinkenbijl, Bouwke 56 expert; Klitz, Dirk van der 55 klerk, Kloezeman B. A. 18 student; Kloezeman F. E. 19 student; Kluit, J. H. 62 klerk; Kluine, W. F. 42 klerk; Knoop, Marinus 61 verpleger; Knoot, C. I. 55 gep.; Koenekoop, J. M. 44 opz. jongens opvoedingsgesticht; Koevoets, J. Z. A. 22 ass. boekhouder; Kok, B. A. 38 teekenaar; Kok, H. E. 18 student; Koktielema du Beaufort, H. H. 21 ass. machinist; Koiff, G. F. A. 51 accountant; Kolk, J. B. van der 36 fotograaf; Kolvers, Jacobus 59 verpleger; Koning, A. B. F. 27 makelaar; Koning, Menno 28 klerk; Koning, P. H. de 42 zeeman; Koningstein, P. W. 18 student; Kool, Albert 34 kapitein; Kooman, Max 18 student; Koomans, F. E. C. 52 klerk; Koopal, W. G. 51 klerk; Koopman, Samuel 44 koopman; Kooren, O. C. 21 zonder beroep; Kooren, O. C. 54 hoofdverpleger; Koot, Gerardus 55 pakhuisopz.; Kooten, Gerrit van 51 pakhuisopz.; Kooten, W. H. van 35 brigadier; Kooyman van Guldener, A. H. P. 41 verkooper; Koppenhagen, Antonie van 59 gep.; Koppenol, Willem 30 kapitein; Kopijn, Judah 28 hoofdpakhuisopz.; Kortste, Willem 44 werkman; Kort, Dirk, 56 klerk; Korthals, Thomas 48 accountant; Korver J. L. 52 waker; Korver, Z. H. 18 zonder beroep; Kovel, Theodorus de 47 waker; Kraak, Meindert 52 klerk; Kraats, Pieter van der 52 hoofdboekhouder; Kraker, J. C. de 35 verpleger; Kramer, Edwin 30 student; Krancher, L. W. 29 zonder beroep; Kranenveld, W. F., 37, employé; Kreefft, J. H. D. van der, 21, zeeman; Kreeft, S. G. van der, 18, student; Kreieger, H. F., 44, klerk; Kremer, Antoon, 50, sergeant; Kreps, J. D., 18, kok; Kroese, Piet, 21, hoofdopz.; P. J. Kroese, 52, klerk; F. H. Kroet, 48, directeur van mij; Krot, J. B., 45, hoofdopz.; Kroon, Arie, 21, zeeman; Kruseman, J. H., 18, student; Kruyff, H. D. de, 19, student; Krijfelt, J. J., 56, kok; Krunen, G. A. A., 60 koopman; Kubbenga, A. H. J., 57, employé; Kuhnen, C. G. W., 40, leerlaar; Kuiper, J. W., 49, klerk; Kuiper, D. A., 25, werkman; Kuipers, W. C., 48 employé; Kuper, W. H., 37 klerk; Kupfer, L. G., 35 klerk; Kusters, M. A., 55 priester; Kuyk, J. M., 19, student; Kuyk, E. H. van, 18 student; Kuyk, W. A. van 35 koopman, Kuypers, S. H., 54 pakhuisopz.; Küchlin, Samuel, 50, koopman; Stronk, J. A., 52, verteller; Vries, Job de, 49 afd-chef.

Belanghebbenden gelieven zich ter verkrijging van nadere inlichtingen te wenden tot de vijfde afd. van het Informatiebureau van het Ned. Roode Kruis, Dr. Kuyperstraat 9 te s-Gravenhage, onder opgave van zoo volledig mogelijke gegevens omtrent naam, voornamen, geboortedatum, beroep, werkgever en laatst bekende adres der geïnterneerden.

SCHOOLNIEUWS

Prof. Wattjes overleden. — Op 64-jarigen leeftijd is Dinsdag te Rijswijk (Z.H.) overleden Prof. Ir. J. G. Wattjes, hoogleeraar aan de technische hoogeschool te Delft. De begrafenis heeft Zaterdag plaats te Amsterdam om 12 uur op de Nieuwe Oosterbegraafplaats. Prof. Wattjes, geboren te Amsterdam, studeerde aan de polytechnische school te Delft. In 1902 behaalde hij het diploma voor bouwkundig ingenieur, waarna hij twee jaar bij de gemeentewerken te Utrecht werkzaam was. Vervolgens vestigde Ir. Wattjes zich te Groningen, waar hij o.a. als leeraar voor bouwkunde aan de Academie Minerva was verbonden. In 1908 werd hij adjunct ingenieur bij weg en werken van de H.I.J.S.M. te Amsterdam, later ingenieur. Tevens was hij vier jaar leeraar in de graphostatica aan de Industrieschool der Maatschappij voor den Werkenden Stand.

In 1918 werd Jr. Wattjes benoemd tot hoogleeraar in de architectuur, meer in het bijzonder voor de bouwconstructies en eenvoudige ontwerpen, aan de technische hoogeschool te Delft. Voorts was hij redacteur van „Bouwbedrijf en Openbare Werken". Zeer veel werken over de moderne architectuur verschenen van zijn hand.

Dr. H. J. L. v. Haselen overleden. — Zondag 5 dezer is te Amersfoort, geheel onverwacht, in den ouderdom van 61 jaar overleden Dr. H. J. L. v. Haselen, oud-directeur van de Chr. H. B. S. te Alphen aan den Rijn. Van 1918 tot 1937 is de heer v. Haselen aan deze onderwijsinrichting, die enkele jaren geleden in een lyceum is omgezet, verbonden geweest. De nu ontslapene was zijn arbeid als leeraar indertijd begonnen aan het Willem Lodewijk Gymnasium te Groningen.

L. Quak overleden. — Op 2 dezer is te Rotterdam overleden de heer L. Quak, rustend hoofd van de Chr. School te Nieuw-Helvoet. Hij bereikte den leeftijd van 77 jaar.

Buzondere leerstoel voor Duitsche taal en letterkunde. — De Neder.-Indisch-Duitsche cultuurgemeenschap heeft met instemming van het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Kuuurbescherming en van de Gemeente Amsterdam het tot dusver bestaande lectoraat voor Duitsche Taal en Letterkunde aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam in een bijzonderen leerstoel veranderd. Deze leerstoel zal bezet worden door Prof. Dr. Erich Müller.

BENOEMINGEN CHR. ONDERWIJS. — **Tot hoofd:** Alpnenaanden Rijn (Steekterweg), G. H. Franken, thans onderwijzer te Vlaardingen. **Tot onderwijzer(es):** Alkmaar (Kleuterschool), mej. N. Cassel te Bloemendaal. Den Hulst (Ov.) (hoofd F. Meijer), A. Bootsma te Gaast (Fr.). Schoonhoven, mej. T. Bouwman te Venlo. Slikkerveer, R. H. Bersma te Rotterdam (tjd.).

Rectificatie. De heer J. Blokhuis te Oosterbeek was Woensdag 1 Maart niet een naive eeuw, maar een kwart eeuw in dienst bij het Chr. Onderwijs.

Beursen voor muziekstudie. In 1944 zullen van Regeerwege beurzen voor muziekstudie beschikbaar worden gesteld, ten behoeve van on- of minvermogende jongelieden van Nederlandsche nationaliteit, die bijzonderen muzikalen aanleg bezitten. Aan leerplichtigen kan geen beurs worden verleend, evenmin aan personen van zoodanig gevorderden leeftijd, dat het verwerven van een volledige vakbekwaamheid niet meer kan worden verwacht, b. in verband met de vereischte technische vaardigheid voor het gekozen instrument. Sollicitanten zullen zich aan een examen voor een daartoe ingestelde commissie dienen te onderwerpen. Zij zullen alleen voor dit examen worden opgeroepen, indien zij bewijzen kunnen overleggen, dat zij hebben gestudeerd onder bekwame leiding en reeds een zekere hoogte in de techniek hebben bereikt. Aan degenen, die blijken voor een beurs in aanmerking te kunnen komen, zal een verklaring

De eenige fabriek in ons land, waar trommels en electrisch te versterken muziekinstrumenten worden vervaardigd, bevindt zich te Rotterdam. Een electrisch apparaat wordt in een guitaar gebouwd.
C.N.F./Hof Fax m.

ter onderteekening worden toegezonden omtrent de afstamming, zoomede een loyaliteitsverklaring tegenover de bezettende overheid. Zij, die voor een der beurzen in aanmerking wenschen te komen, behooren hun gezegelde verzoekschriften daartoe vóór 16 Maart 1944 in te zenden aan het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming, afdeeling K.W., te Apeldoorn, Jhr. Mollerulaan 34.

Academische examens. Kampen (Theol. Hoogeschool). Geslaagd cand. ex. W. G. Berkhoff. Geslaagd propaed ex. A. H. Algra en J. Firet. — Delft. Geslaagd cand. ex. electr. ing. J. Domburg en J. W. Edens. — Groningen. Geslaagd cand. ex. wis- en natuurkunde (K): mej. Th. Damler.

M. O.-examens. De examens ter verkrijging van een akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de Nederlandsche taal en letterkunde (K VII), de geschiedenis (K VIII) en de aardrijkskunde (K IX) zullen dit jaar worden gehouden, wat de akte K VII betreft: in Juni het schriftelijk gedeelte van het examen in de Nederlandsche taal, in Juli het mondeling gedeelte van het examen in de Nederlandsche taal, in November het schriftelijk gedeelte van het examen in de Nederlandsche letterkunde. In November en December het mondeling gedeelte van het examen in de Nederlandsche letterkunde, wat de akten K VIII en K IX betreft: het schriftelijk gedeelte van het examen in Juli, het mondeling gedeelte in November en December; wat de examens in de handelsbriefwisseling in de Nederlandsche taal betreft: het schriftelijk en het mondeling gedeelte in December.

Voor het afleggen van elk der examens is een bedrag van ƒ 40, vermeerderd met portkosten, verschuldigd. Zij, die zich aan een der examens wenschen te onderwerpen, moeten vóór 1 April uitsluitend per briefkaart en zonder toevoeging van eenig ander stuk een aangiifteformulier aanvragen bij den voorzitter der commissie, die dit jaar met het afnemen der examens is belast, Dr. W. van den Ent, inspecteur M. O. in de tweede inspectie, Oosteinde 34 te Voorburg.

EXAMEN HANDTEEKENEN L. O. Dit jaar zal het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in het handteekenen worden gehouden te Utrecht in Juli en Augustus. Zij, die zich aan dit examen wenschen te onderwerpen, moeten zich vóór 6 Mei aanmelden bij den voorzitter der examencommissie den heer Nic. J. Coevoet, Lorentzstraat 13, te Haarlem. Bijzonderheden bevat de „St.Crt." van 6 Maart.

Examens Nijverheidsonderwijs. — In den loop van 1944 zal gelegenheid worden gegeven tot het afleggen van de examens ter verkrijging van de akten van bekwaamheid tot het geven van nijverheidsonderwijs, gemeent. Na en Ns. en van de aanteekeningen op de akte Na voor het dameskleermaken en voor het vervaardigen van fijn huishoud- en lijngoed alsmede van de geëigende geschriften, bedoeld in art. 38 van de Nijverheidsonderwijswet. Zij, die aan deze examens wenschen deel te nemen, moeten zich vóór 15 Maart aanmelden bij de inspectrice van het Nijverheidsonderwijs, mej. J. F. Beumer, Surinamestraat 54 te s-Gravenhage. Bijzonderheden vermeldt de „St.Crt." van 22 Februari, no. 37.

Examens Scheepswerktuigkundige. 's-Gravenhage. Geslaagd voor diploma C, eerste gedeelte: G. D. Trompetter te Geleen, H. C. Stofberg te Heerlen, D. J. M. Gronewold te Rotterdam en F. H. Meijer te Rotterdam. — Geslaagd voor diploma C. W. A. Angement te Vlaardingen, E. C. La Costa te Amsterdam, J. F. Schimeier te Rotterdam, R. Tuinenga te Rotterdam en Th. Gross te 's-Gravenhage.

Examens Apothekersassistent. Amsterdam. Geslaagd de dames: H. W. A. Budding te Veenendaal, M. Meijs te Sprooskerke, M. J. M. Weber te Amersfoort, L. E. v. Roog te Weesp, M. T. de Jong en M. N. W. Vis te Amsterdam en L. H. Meijer te Wageningen; en de heer T. Hoevers te Maastricht.

Examens Vereeniging ter veredeling van het ambacht. — Het bestuur van de Vereeniging ter Veredeling van het Ambacht zal ook dit jaar gelegenheid geven tot het onder Rijkstoezicht afleggen van de examens gezel en meester in de verschillende ambachten en wel in de weken van 31 Juli t.m. 5 Augustus a.s. te Utrecht.

FINANTIEELE BERICHTEN

DE BEURS VAN DEZE WEEK.

De beleggingsvraag in ons land duurt nog steeds onverminderd voort. Dit wil niet zeggen dat zich ter beurze een levendige handel ontwikkelt; elke belanghebbende is van het tegendeel overtuigd, maar toch zoekt men voortdurende bevrediging en is er van aanbod feitelijk op geen der obligatie-afdeelingen sprake. De vraag, welke meestal overheerscht, wekt geen verwondering, aangezien voor beleggingsdoeleinden slechts een klein veld wordt toebedeeld m.a.w. komt het echts sporadisch voor, dat de houders van diverse obligaties, als gemeente, provinciale en andere rentegevende stukken slechts weinig materiaal wordt afgegeven en derhalve door anderen vaak lang gewacht moet worden om hun vraag bevredigd te zien.

Wat Nederlandsche Staatsfondsen betreft, welke zonder eenige beperking verhandeld kunnen worden, maken deze als zoodanig een uitzondering. Hier kan dagelijks aan elke vraag worden voldaan en ligt het voor de hand, dat de geldruimte van deze gelegenheid gebruik maakt, terwijl overal elders ter beurze bijna geen mogelijkheid bestaat, zich stukken, naar voldoende keuze, aan te werven. De Staatsfondsenmarkt kenmerkte zich dan ook in deze berichtsperiode door een vastere stemming en ruimere omzetten, hoewel deze toch niet bijzondere afmetingen aannamen.

Op 24 Februari bedroegen de omzetten ter beurze van alle obligaties te zamen ƒ 4.450.400 en na dezen datum is de handel geleidelijk toegenomen. Op 28 Februari bedroegen de totale omzetten ƒ 5.254.000, op 29 Februari ƒ 5.809.550, op 1 Maart ƒ 6.181.299, op 2 Maart volgde een reactie tot ƒ 3.019.570, maar op 3 Maart nam de handel weer toe tot ƒ 4.072.900 en op 6 Maart tot ƒ 5.854.150.

Deze schommelingen waren hoofdzakelijk het gevolg van de wisselvallige beweging van de omzetten in Nederlandsche Staatsfondsen. Op 28 Februari n.l. werd in de 3½% leening 1943 ƒ 1.177.700 omgezet, op 29 Februari ƒ 1.128.200, op 1 Maart ƒ 920.100, op 2 Maart ƒ 920.600 en op 3 Maart ƒ 398.500. Op 28 Februari werd in de 3½% 1941 ƒ 1.192.800 omgezet, op 29 Februari ƒ 1.422.800, op 1 Maart ƒ 1.581.200, op 2 Maart ƒ 310.900 en op 3 Maart ƒ 737.000. Op 28 Februari werd in de 3½% 1941 ƒ 355.300 omgezet, op 29 Februari ƒ 1.242.900, op 1 Maart ƒ 1.162.700, op 2 Maart ƒ 291.800 en op 3 Maart ƒ 376.000. Op 28 Februari werd in de 3% 1937 ƒ 571.400 omgezet, op 29 Februari ƒ 779.300, op 1 Maart ƒ 285.000, op 2 Maart ƒ 232.400 en op 3 Maart ƒ 1.148.200. Op 28 Februari werd in de 3—3½% 1938 ƒ 900.600 omgezet, op 29 Februari ƒ 482.900, op 1 Maart ƒ 1.342.600, op 2 Maart ƒ 284.000 en op 3 Maart ƒ 460.200.

Uit deze cijfers blijkt, dat de omzetten in sommige obligaties bij de maandwisseling belangrijker zijn geweest, hetgeen in verband mag worden gebracht met her-beleggingsvraag als gevolg van vrij gekomen geldmiddelen wegens lossingen en rentebetalingen. Op 3 Maart kwam dit feit meer tot uiting in de omzetten van de 3% 1937, welke bij die van vorige dagen waren achtergebleven.

Bij verder verloop was de beleggingsvraag over het algemeen wat kalmer, maar dit deed geen schade aan de vaste stemming, aangezien er van aanbod zoo goed als geen sprake was.

3½% Nederl. 1943: 3/3 100 3/16, 6/3 100⅛, 7/3 100 5/16, 8/3 100 7/16.

3½ Nederl. 1941: 3/3 100 3/16, 6/3 100⅛, 7/3 100⅜, 8/3 100½.

3½ Nederl. 1942: 3/3 100 3/16, 6/3 100⅛, 7/3 100 5/16, 8/3 100⅜.

3% Nederl. 1937: 3/3 98 15/16, 6/3 99⅛, 7/3 99 7/16, 8/3 99 9/16.

3—3½% Nederl. 1938: 3/3 100 15/16, 6/3 101 1/16, 7/3 101 7/16, 8/3 101⅜.

Op de aandeelenmarkt kwam in de afgelooپen week nog minder aanbod dan gewoonlijk opgetreden en derhalve was ook van een nog mindere bevrediging van den kooplust sprake. Slechts enkele actieve aandelen konden voor de verhandeling van een enkel stuk in aanmerking komen, zoo o.a. gold voor Aku een toewijzing van 11 November tot den stopkoers van 197, voor Unilever van 14 Mei (296), voor Van Berkel van 3 Februari (162), voor Amsterdam Rubber van 19 November 1942 (202), voo Wal Sumatra Rubber van 19 April, voor Delft Batavia Tabak van 11 en 13 Februari 1943 (152¼), voor de Oostkust van 4 November (100¾), voor Calvé Delft van 25 Augustus, voor Holland-Amerika Lijn van 29 April (150), voor Scheepvaart Unie van 28 Maart (173¼), voor Japan Lijn van 30 April (130¾).

Verschillende minder courante aandeelen werden eveneens tot den stopkoers met toewijzing verhandeld. Tot de fondsen, welke beneden den stopkoers werden afgedaan behoorden o.m. de volgende: Emballagefabriek 165½—165¾ (stonk, 170), Kon. Edel Metaal 184—185 (200), Kon. Hoogovens 160—160½ (172), Chem. Fabrieken 164—164¾ (170), Ruhaak 105½—106½ (111), Gieveke 124¼—124½ (127), Amsterd. Rijtuig Mij 74¼—74½ (80), Havenwerken 72—73 (61), Handelsv. Holland 84¼—84½ (90), Handr. Holland Bombay 98¼—98½ (106), Ten Hope 102¾—103¼ (115), Bank v. Ond. Zaken 212—213 (223), Ned. Indische Escompto Mij. 86¾—87 (92).

WEEKSTAAT NEDERLANDSCHE BANK.

Tot dekking van de betalingen, welke het Rijk bij de maandwisseling had te verrichten, heeft de agent van het Ministerie van Financiën een beroep op de geldmarkt moeten doen. Buitendien heeft het Rijk van zijn saldo bij de Nederlandsche Bank, groot ƒ 71.0 millioen, een bedrag van ƒ 56.7 mill. teruggenomen, soodat er nog een saldo resteert van ƒ 14.3 mill. Het opnemen van Schatkistpapier door de banken heeft geen inkrimping van de particuliere saldi ten gevolge gehad. Deze zijn zelfs bijna ƒ 43 mill. vermeerderd van ƒ 590.8 mill. tot ƒ 633.7 mill., in welke cijfers de geldruimte o.nieuw tot uiting komt. De maandwisseling heeft tot een stuwing der beleeningen aanleiding gegeven van slechts ƒ 1.9 mill. van ƒ 134.7 mill. tot ƒ 136.6 mill.

Het Papier op het Buitenland steeg met ƒ 17.9 mill. van ƒ 3459.7 mill. tot ƒ 3477.4 mill. Daarentegen zijn de posten Correspondenten in het Buitenland en Buitenl. betaalmiddelen gedaald, zoodat per saldo de vorderingen op het buitenland met ƒ 4 mill. zijn gestegen. Diverse Rekeningen stegen van ƒ 12.8 mill. tot ƒ 34.9 mill.

De bankbiljettencirculatie breidde zich verder uit n.l. met bijna ƒ 39 mill. van ƒ 3803.9 mill. tot ƒ 3842.8 mill.

ONZE KLEEDING

B. 190. EEN FLINKE DAMESSCHORT.

Ditmaal geef ik een afbeelding van een schort dat de japon goed bedekt. Huismoeders zullen, als ze voldoende stof hebben, dit model liever kiezen dan zoo'n klein fantasieschortje. Maar, het kan natuurlijk niet uit een lapje van 1 M. geknipt worden.

Als we de taillewijdte van het schort 72 c.M. rekenen, de onderwijdte op 103 c.M. en de geheele lengte vanaf den schouder op 112 c.M., dan

FAMILIEBERICHTEN

A.s. Zondag 12 Maart D.V. hopen onze geliefde Ouders
G. v. d. BEND en
E. v. d. BEND—
VON MEYENFELDT,
den dag te herdenken, waarop zij vóór **30 jaar** in den Echt werden verbonden.
Hun dankbare Kinderen en Kleinkinderen.
Geen ontvangdag.
Nieuwer-Amstel, van Dorenweerdelaan 16.

Op Maandag 27 Maart a.s. hopen, zoo de Heere wil, onze lieve Ouders
JACOB VAN LEEUWEN
en
MARRETJE HOPMAN
hun **25 jarig huwelijksfeest** te vieren.
Tevens herdenken wij het 25-jarig bestaan onzer zaak. Degenen die Vader en Moeder willen feliciteeren hebben daarvoor de gelegenheid op Maandag 26 Maart van 2—5 en 7—10 uur.
Hun dankbare Kinderen
CAS en LENI,
JAN,
MARRI,
BEPTIE,
COBI.
Amstelveen, Maart 1944.
Amsterdamscheweg 480.
Post: Amsterdam-Zuid.

23 Maart is de dag waarop onze lieve Ouders
C. v. d. WILDEN
en
G. v. d. WILDEN—KOSTER
12½ jaar getrouwd zijn.
CEES, GREETJE,
PIM, JAAPJE.
Bennebroek, N.-H.
Bijweglaan 27.

Verloofd:
ANS PLANJER
en
G. VAN DER VLIET,
2 Maart 1944.
Leiden: Korte Mare 28.
Arnhem: v. Lawick v. Pabststraat 6.
Geen ontvangdag.

Ondertrouwd:
M. H. L. ZUIDERSMA,
Apotheker
en
DIEN BEEN,
Utrecht, Maart 1944.
v. Humboldtstraat **72**.
Huwelijksvoltrekking zoo de Heer wil Dinsdag 28 Maart 1944, 1 uur. Kerkelijke inzegening Dinsdag 28 Maart 1944, 1.30 uur in de Geref. Kerk (Oosterkerk), Maliebaan 53 te Utrecht door den Weleerw. Heer Ds. M. de Goede te Utrecht. Gelegenheid tot gelukwenschen Dinsdag 21 Maart 1944, 18.30 tot 20 uur, Hoogenoord 1. Toekomstig adres: Brigittenstraat 20 A. Utrecht.

Getrouwd:
K. TORN
en
W. BREEDERVELD,
die, mede namens wederzijdsche ouders, hartelijk dank zeggen voor de vele blijken van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden.
Leiden, 2 Maart 1944.
Hoogeringkade 187.

Tot onze groote vreugde schonk God ons een flinke Dochter
GERDA.
E. VAN LOO.
J. W. v. LOO—OSKAMP.
Overveen, 5 Maart 1944.
Bloemendaalscheweg 273.

De Heere verblijdde ons heden met de geboorte van een Dochter,
MARIA ELISABETH HENDRIKA JACOBA.
J. A. MULDER.
H. M. MULDER—v. DIJK.
Nijmegen, 3 Maart 1944.
Vermeerstraat 20.

De Heer en Mevrouw
NIEBORG—RINGNALDA
te Alphen a. d. Rijn, geven U kennis, dat zij door Gods goedheid op 3 Maart j.l. werden verblijd met de geboorte van hun Dochter
CAROLINA AGNESIA ELEONORA.

De Heer en Mevrouw
MR. MULDER—SNIJDER
geven met dank aan God en groote blijdschap kennis van de geboorte van hun Dochter
WILHELMINA JOHANNA.
Den Helder, 6 Maart 1944.
Tijd. Schagen. Laan C 197.

De Heer en Mevrouw
VAN ANKEN-BRINKERS
geven met groote vreugde kennis van de geboorte van hun Zoon
BERNARDUS
Delft, 8 Maart 1944.
Koornmarkt 53.

Met dnak aan God geven wij kennis van de geboorte van ons Dochtertje.
INGEBURG CORNELIA.
J. A. LEENHOUTS.
J. LEENHOUTS—
OOSTINDIE
Voorburg, 25 Febr. 1944.
Westeinde 126 bov.

Heden nam de Heere tot Zich, na een langdurige ongesteldheid, onzen geliefden Broeder, Zwager en Oom
REINSKE SMILDE,
echtgen. van
Gr. Smilde—Tuma,
in den leeftijd van 57 jaar.
Uit aller naam,
U. HELLEMA—SMILDE.
Zaandam.
Leeuwarden, 7 Mrt 1944.
Groningerstraatweg 94

Heden nam de Heere op het aller-onverwachtst tot Zich in Zijn heerlijkheid mijn innig geliefden Man en der Kinderen zorgdragenden Vader,
HENDRIK RAMAKER,
in den leeftijd van 53 jr.
J. RAMAKER—
SCHUIL.
ELLY,
NANNY,
REINT.
Geen bloemen.
Bilthoven, 8 Maart 1944.
Soestdijkscheweg 260 Z.
De teraardebestelling zal D.V. plaats hebben Maandag 13 Maart te 3 uur op de Begraafplaats „Den en Rust", te Bilthoven.

Diep werden wij heden getroffen door het plotseling overlijden van mijn Hooggeachten Directeur
H. RAMAKER.
God riep hem midden uit zijn werk tot Zich in Zijn heerlijkheid.
De Heere trooste zijn familie en geve zijn Vrouw en Kinderen kracht om dit zware verlies te dragen.
Bilthoven, 8 Maart 1944.
J. TH. LEMCKERT.

Het Curatorium der Theologische Hoogeschool te Kampen geeft met diep leedwezen kennis van het plotseling overlijden van zijn medelid
Ds. H. DE BRUIJN,
predikant te Nieuwendijk, Curator voor Noord-Brabant en Limburg, aan wiens langdurigen en getrouwen arbeid voor de Theologische Hoogeschool het Curatorium met dankbaarheid terugdenkt.
Namens Curatoren v.h.
H. MEIJERING, assessor.
F. C. MEUSTER, scriba.

Heden nam de Heere tot Zich, na een lang en smartelijk, geduldig gedragen lijden, mijn geliefde Vrouw en der kinderen zorgvolle Moeder
ANNA FEENSTRA,
in den ouderdom van 37 jaar, na een genoegelijke echtvereeniging van bijna 12 jaren. Haar begeerte was, ontbonden te wezen en met Christus te zijn.
De diepbedroefden:
D. REINSMA.
KLAAS.
WEPPIE.
SIETSE.
Schettens, 3 Maart 1944.

Heden nam de Heere, na een korte ongesteldheid, tot Zich mijn geliefden Echtgenoot
H. C. TH. CRAMER,
oud-Burgemeester van De Lier,
in den ouderdom van ruim 80 jaar.
J. C. J. CRAMER—
VAN WIJCK.
Driesum, 8 Maart 1944.

(Herplaatsing wegens misstelling.)
Den 25sten Febr. nam God uit ons midden weg na een smartelijk lijden tengevolge van een droevig ongeval, onze lieve, trouwe Vriendin en Collega, Zuster
JOHANNA HILLEGONDA SCHROEDER,
op den leeftijd van 45 jaar.
Rom. 8 : 18.
Hoofd- en eerste verpl. v. d. Valeriuskliniek:
Zr. S. M. v. ANDEL.
Zr. P. VAARTJES.
Zr. B. v. d. WOUDE.
Zr. G. BEUVING.
Zr. A. FORMSMA.
Zr. G. MOLEMAN.
Zr. G. CH. VEEFKIND.
Zr. D. ZWANENBURG.
Zr. L. BENEDER.
Amsterdam, 2 Maart 1944.
Valeriuskliniek.

De Kerkenraad van de Geref. Kerk van Heteren geeft met leedwezen kennis van het plotseling overlijden van het Kerkenraadslid, den Heer
P. v. d. BURG, arts.
Wij danken God voor al het goede, dat Hij in hem ons gegeven heeft.
Dat hij thans ontvangen heeft het genadeloon van een getrouwen dienstknecht, zij zijn vrouw en kinderen en ons allen tot troost.
E. FLINTERMAN,
Scriba.
Heteren, 28 Febr. 1944.

Heden in Jezus ontslapen onze innig geliefde Moeder en Grootmoeder
MARRIGJE AANEN,
Wed. van E. v. d. VLIST.
Psalm 116.
Uit aller naam,
C. L. v. d. VLIST.
's-Gravenhage,
29 Februari 1944.
Heelsumstraat 94.
De teraardebestelling heeft plaats gehad Vrijdag 3 Maart j.l. op de begraafplaats Oud Eik en Duinen.

Heden nam de Heere plotseling tot Zich onzen geliefden en zorgzamen Vader en Grootvader, den Heer
LEENDERT QUAK,
Weduwnaar van
Hinderika Bos,
oud-Hoofd van de Chr. School te Nw. Helvoet,
in den ouderdom van ruim 77 jaar.
Zijn leven was Christus, zijn sterven gewin.
Rotterdam,
J. D. QUAK.
L. QUAK—
NOORDERMEER
en Kinderen.
G. N. QUAK.
Rotterdam, 2 Maart 1944.
Gordelweg 72 c.
De teraardebestelling heeft plaats gehad Maandag j.l., op de Algemeene Begraafplaats Crooswijk.

Heden nam de Heere uit onzen familiekring tot Zich onzen geliefden Oom, den Heer
LEENDERT QUAK,
Weduwnaar van
Hinderika Bos
oud-Hoofd van de Chr. School te Nw. Helvoet,
in den ouderdom van ruim 77 jaar.
Namens de Familie:
M. VAN DRIEL.
J. K. WARMENHOVEN.
Rotterdam, 2 Maart 1944.

Hiermede geven wij kennis, dat 3 Maart in Jezus is ontslapen onze lieve Man en Vader
FOKKE VAN ANKEN,
Burgemeester van Middelstum,
in den ouderdom van 64 jaar.
Middelstum, 3 Maart '44.
H. C. VAN ANKEN—
ARENTSHORST.
JAN VAN ANKEN.
PIE C. FOEL (verl.).
De begrafenis heeft plaats gehad Dinsdag 7 Maart te Middelstum.

In vollen vrede, door het bloed des kruises, ontslapen op 3 dezer onze geliefde Broeder en Zwager
FOKKE VAN ANKEN,
Burgemeester van Middelstum,
op bijna 65-jarigen leeftijd.
Rotterdam,
M. SIJBESMA—
VAN ANKEN.
Groningen,
R. KLOOSTERHUIS—
VAN ANKEN.
Amsterdam,
K. DE VRIES—
VAN ANKEN.
J. S. DE VRIES.
Delft,
K. VAN ANKEN.
T. VAN ANKEN—
KNOTTNERUS.
Zuidlaren,
T. POTTJEWIJD—
VAN ANKEN
J. POTTJEWIJD.
Leiden,
J. VAN ANKEN.
M. W. VAN ANKEN—
VES GEUR.

Na een hevige ziekte van slechts enkele dagen is in het Diaconessenhuis te Leeuwarden in Jezus ontslapen onze lieve Man, Vader en Zoon
EVERT J. HOUWMAN,
in den ouderdom van 40 jaar, na een zeer gelukkig huwelijk van bijna 15 j.
Phil. 1 : 21.
De diepbedroefden,
M. HOUWMAN—ZWART.
AAFKE, JOZEF JAN.
Wed. J. HOUWMAN.
Buitenpost,
P. D. ZWART.
A. ZWART—
NIEUWENHUIS.
Zwaagwesteinde,
1 Maart 1944.

De Heere nam tot Zich in Zijne eeuwige heerlijkheid, onzen innig geliefden Zoon en Broeder
ADRIAAN,
in den ouderdom van 18 j.
Wildervank, 7 Maart 1944.
H. SCHOLTEN Jz.
A. H. SCHOLTEN—
DROST
en Kinderen.
De teraardebestelling zal plaats hebben D.V. Zaterdag 11 Maart 's nam. 2 u.

Heden nam de Heere na een smartelijk lijden tot Zich onze geliefde zuster, Behuwdzuster en Tante
ALBERDINA FLOKSTRA,
in den ouderdom van ruim 40 jaar.
Beilen, 5 Maart 1944.
Oosterstraat 8.
De diep bedroefden:
Hoogeveen,
A. LION—FLOKSTRA.
D. LION.
Lleving,
J. BOUWERS—
FLOKSTRA.
J. BOUWERS.
Mildam,
A. BAKKER—
FLOKSTRA.
J. BAKKER.
Beilen,
C. H. FLOKSTRA.

Hiermede vervullen wij den treurigen plicht U kennis te geven van het plotseling overlijden van onze geliefde Zuster, Behuwdzuster en Tante
HENDRIKJE MEVIUS,
in den ouderdom van 72 jaar.
C. M. MEVIUS—SALM.
C. H. VAN HOFTEN—
MEVIUS.
J. H. MEVIUS.
H. MEVIUS—KROON.
Neven en Nichten.
Amsterdam, 5 Maart '44.
Keizersgracht 317.
De teraardebestelling heeft Donderdag plaats gehad op de begraafplaats „Zorgvlied".

Heden is in Jezus ontslapen onze zeer geliefde Vrouw, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder
HENDRIKJE BLANKEN,
geb. BOTTER,
in den ouderdom van 64 jaar. Zij wenschte ontbonden en met Christus te zijn.
Putten, 4 Maart 1944.
Stationsstraat 84.
G. BLANKEN Wzn.
Amstelveen.
K. W. OSKAM—
BLANKEN.
J. OSKAM.
G. L. v. d. BROEK—
BLANKEN.
E. J. v. d. BROEK.
Putten.
S. A. DOORN—
BLANKEN.
H. J. DOORN.
Ede.
J. M. KLOOSTERHUIS—
BLANKEN.
B. KLOOSTERHUIS.
Putten.
W. BLANKEN.
En de Kleinkinderen.

Door lijden tot heerlijkheid.
Na een langdurig smartelijk lijden nam de Heer tot Zich in Zijn heerlijkheid onzen geliefden Man, Vader, Behuwd- en Grootvader, Broeder, Zwager en Oom
DIRK ERNST HENDRIK SCHILDMEIJER,
eerder wedn. van
Johanna Wolper,
in den ouderdom van 77 jaar.
Uit aller naam:
P. J. SCHILDMEIJER—
VENEMA.
Amsterdam, 5 Maart '44.
Pijlstraat 12 I.

Op 1 Maart nam God in Zijn heerlijkheid op onze innig geliefde Vrouw en zorgzame Moeder, Grootmoeder en Zuster:
PIETERNELLA ANNA BUYSE.
Echtgenoote van
PIETER VOGELAAR,
in den leeftijd van bijna 55 jaar.
Uit aller naam:
P. VOGELAAR.
Tijdelijk: Gem. Ziekenhuis, Reeweg, Dordrecht.
Zierikzeer/Dordrecht,
4 Maart 1944.
De begrafenis heeft heden in alle stilte plaats gehad.

Heden overleed, na een langdurige slepende ziekte, nog plotseling, in het ziekenhuis te Amersfoort, onze geliefde Broeder, Zwager en Oom
EVERT SCHAAP,
Weduwnaar van
Gijsbertje Schuld,
in den ouderdom van 75 jaar.
Fam. SCHAAP.
Fam. SCHULD.
Nijkerk, 4 Maart 1944.
Kerkstraat 10.
De teraardebestelling heeft plaats gehad op Woensdag 8 Maart nam. 2 uur.

Hiermede geven wij U kennis, dat door God in heerlijkheid is opgenomen onze trouwe Vriend en Medelid
PIETER VAN GOUDOEVER,
in den nog jeugdigen leeftijd van 19 jaar.
Dat zijn heengaan ons een troostem zijn moge om te allen tijde bereid te zijn.
Troost de Heere zijn diepbedroefde familie.
Namens de J. V. op G. G. „Met Kracht Verenigd",
G. HORN, voorz.
J. STELTMAN, secr.
Amsterdam, 4 Maart 1944.

Eenige kennisgeving.
Heden ging zacht en kalm te Dirkshorn van ons heen onze lieve Moeder, Behuwd- en Grootmoeder
LOUISE MARIA VAN THIEL,
Weduwe van
DIRK GROENHART,
in den ouderdom van 58 j.
Dr. P. GROENHART.
H. C. GROENHART—
VOS.
D. L. GROENHART.
T. J. GROENHART—
BENES en Dicky.
J. M. GROENHART.
K. SLUIS.
Dirkshorn, 6 Maart.
Liever geen bezoek.
De begrafenis had plaats te Dirkshorn op Donderdag 9 Maart.

Na een langdurig, doch geduldig gedragen lijden is in den Heere ontslapen onze innig geliefde Vader, Behuwd-, Groot- en Overgrootvader, de Weleerw. Heer
GERRIT MOLENAAR,
Weduwnaar van Mevr.
M. Molenaar—Vos,
Em.-Predikant der Chr. Geref. Gem. van Oud-Beijerland, in den ouderdom van ruim 90 jaar.
2 Tim. 4 : 7 en 8.
Rotterdam,
M. BESTEBREURTJE—
MOLENAAR.
J. BESTEBREURTJE.
S. MOLENAAR.
I. M. MOLENAAR—
SPAANS.
C. OLDEN—MOLENAAR.
H. OLDEN.
P. VAN DAM—
MOLENAAR.
J. VAN DAM.
O.-Beijerland,
N. MOLENAAR.
Utrecht,
Wed. A. MOLENAAR—
KLEISEN.
Klein- en Achterkleinkinderen.
Oud-Beijerland, 6 Mrt. '44.
Juliana van Stolbergstraat 104.
De teraardebestelling vond plaats heden, Vrijdag 10 Maart na afloop van den rouwdienst in de Chr. Gref. Kerk.

Heden ontsliep in haar Heer en Heiland onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder Mevr. de Weduwe
ANTJE BONNES—
DE WIT,
in den ouderdom van bijna 82 jaar.
Uit aller naam:
K. J. BONNES.
Amsterdam, 6 Maart 1944.
Condoleantieadres: Fred. Hendrikplantsoen 88.
De teraardebestelling heeft plaats gehad Donderdag 9 Mrt op Vredenhof.

Heden nam de Heere tot Zich in Zijn heerlijkheid onze lieve Moeder, Behuwdmoeder, Zuster, Behuwdzuster, Groot- en Overgrootmoeder
NEELTJE WESTERNENG,
Weduwe van
CORNELIS DORREBOOM
in den leeftijd van 80 jaar.
Amsterdam, 5 Mrt 1944.
Tugalaweg 140 III.
Namens de Familie:
M. DORREBOOM.
De teraardebestelling heeft plaats gehad.

Heden nam de Heere, geheel onverwacht, uit het volle leven tot Zich onzen geliefden Broeder en Behuwdbroeder
DR. HENDRIK JOHAN LODEWIJK v. HASELEN,
Oud-Direct. van de Chr. H.B.S. te Alphen a. d. Rijn,
in den leeftijd van 61 jaar.
„Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan".
Openbaring 14 : 13a.
W. H. v. HASELEN.
M. v. HASELEN—
v. d. ZANDE.
A. A. v. HASELEN.
J. v. HASELEN—
LOCKHORST.
Bilthoven.
Wed. J. J. v. HASELEN—
MONTEZAARS.
Heerde.
G. VAN ARK.
Amersfoort, 5 Maart '44.

In Gods heerlijkheid opgenomen onze lieve Man, Vader, Groot- en Overgrootvader
JAN VAN DER VEER.
Echtgenoot van
R. M. E. Aartse,
eerder Weduwn. van Elisabeth Vernooij,
in den ouderdom van bijna 91 jaar.
Muiderberg.
Wed. R. M. E. VAN DER VEER—AARTSE.
Amsterdam.
M. VERSLOOT—
v. d. VEER.
P. VERSLOOT.
Eindhoven.
E. VERBURG—
v. d. VEER.
Haarlem.
I. A. OLIEMANS—
v. d. VEER.
Muiderberg.
J. H. MERGEL—
v. d. VEER.
J. MERGEL.
Bussum.
M. VAN DER VEER—
ZWART.
Vijfhuizen.
CHR. VAN DER VEER.
Naarden.
E. VAN DER VEER.
C. VAN DER VEER—
GRIFFIOEN.
Den Haag.
H. W. v. d. VEER.
G. VAN DER VEER—
BERGSHOEF.
Kleinkinderen en Achterkleinkinderen.
Muiderberg, 5 Maart 1944.
Nienhuis Ruyskade 91.
De teraardebestelling van het stoffelijk overschot heeft Donderdag 9 Maart plaats gehad.

Heden bemoeide het den Heere, tot onze diepe droefheid, na een korte ernstige ongesteldheid van onze zijde weg te nemen onzen lieven Man, Vader, Behuwd- en Grootvader,
IZAK VAN DER VELDEN,
eerder Weduwnaar van Cornelia Graafland,
in den ouderdom van 61 jaar.
Gouda.
N. C. VAN DER VELDEN—DEKKER.
Reeuwijk.
C. VAN DER VELDEN.
J. VAN DER VELDEN-DOMPELING.
Gouda.
J. VAN DER VELDEN.
R. M. P. H. VAN DER VELDEN—STERK.
D. W. VAN DER VELDEN.
W. A. v. d. VELDEN—
HOOGENDOORN.
En Kleinkinderen.
Gouda, 7 Maart 1944.
Van der Palmstraat 81.
Geen bloemen.
De teraardebestelling zal plaats hebben Zaterdag 11 Maart a.s. te 2 uur vanaf het woonhuis, te 2.45 uur op de Algemeene Begraafplaats te Gouda.

Heden nam de Heere tot Zich onze geliefde Zuster, Behuwdzuster, Tante en Nicht
Trijntje Arendina Cornelia Geertruida van BUUREN,
in den leeftijd van 52 jaar.
In leven Onderwijzeres der Dr. Kuyperschool te Haarlem.
Amsterdam,
J. G. VAN BUUREN.
A. VAN BUUREN—
BAARS
Haarlem,
C. G. VAN BUUREN.
Amsterdam.
H. A. VAN BUUREN
En verdere familie.
Haarlem, 7 Maart 1944.
Pres. Steynstraat 21.
De teraardebestelling heeft heden plaats gehad.

Het bestuur van de Schoolvereen. „Groen v. Prinsterer" te Haarlem geeft met innig leedwezen kennis, dat den 7en Maart 1944 is overleden, Mejuffrouw
T. G. VAN BUUREN,
Onderwijzeres aan de Dr. A. Kuyperschool.
Met liefde en trouw heeft zij ruim 31 jaar haar roeping die zij van 's Heeren wege zich zag opgelegd, vervuld. Haar nagedachtenis moge velen tot zegening zijn.
Het Bestuur
G. WOLZAK Hzn., voorz.
J. J. ALTA, secretaris.
Haarlem, 10 Maart 1944.

Nog treurende over het verlies van onzen Vader geven wij met diepe droefheid kennis, dat heden na lang en zwaar lijden ontslief, in de hope des eeuwigen levens, onze innig geliefde Broeder en Oom, de Heer
MARTINUS DE WIT
op den leeftijd van bijna 56 jaar.
A. J. F. DE WIT.
A. DE WIT.
C. DE WIT—
RIESMEIJER
en kinderen
J. A. DE WIT.
J. DE WIT—
VAN DER VLOED
en kinderen.
Oegstgeest,
F. DE WIT.
Rotterdam, 5 Maart 1944.
Van der Werffstraat 53

Heden behaagde het den Heere van onze zijde weg te nemen onze geliefde Moeder, Behuwd-, Groot- en Overgrootmoeder
MARRETJE VAN LEERSUM,
Wed. van den Heer
G. VAN SETTEN,
in den ouderdom van 80 jaar.
Doorn.
H. VAN SETTEN—
MOLL.
Odijk.
F. VAN SETTEN—
GROTENHUIS.
Rotterdam.
W. A. VAN SETTEN.
F. VAN SETTEN—
MOLL.
Zeist.
CH. VAN SETTEN.
Klein- en Achterkleinkinderen.
Zeist, 7 Maart 1944.
Heerenlaan 27.
De begrafenis zal plaats hebben op Zaterdag 11 Maart a.s. te Doorn te 1.30 uur.

Hiermede betuigen wij onzen oprechten dank voor de vele blijken van deelneming en hartelijk medeleven, betoond bij het overlijden van onze nnig geliefde Ouders, Schoonouders en Grootouders,
E. L. OSSENTJUK,
overl. 2 Jan. 1944.
A. OSSENTJUK—WOLTERS.
overl. 17 Jan. 1944.
E. MOSTERT—
OSSENTJUK.
J. MOSTERT.
ANNEKE.
Amsterdam Z.
Stadionkade 123 III.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming en belangstelling, welke wij mochten ontvangen bij de ziekte en het overlijden van onze geliefde Zuster, Behuwdzuster en Tante
ANNA AAGJE MARCUS,
Wed. van W. W. SPEUIJT,
betuigen wij hiermede aan allen onzen oprechten dank.
Namens de Familie:
L. MARCUS.
W. MARCUS—KLEIBERG.
's-Gravendeel, Maart 1944.
Noord-Voorstraat 31.

ADVERTENTIËN

Welke Candidaat
of geëvacueerde predikant kan de herderlooze Geref. Kerk van Venlo tijdelijk dienen? Brieven aan den scriba J. Lanser, Helbeek 47, Venlo.

ONDERW. PERSONEEL

Aan de Chr. Kleuterschool te **Alkmaar** wordt
EEN ONDERWIJZERES
gevraagd, per 15 April, in 't bezit van hoofd- of hulpakte. Sollicitaties zoo spoedig mogelijk aan mej. W. T. H. Schroff, Mach. Fontstraat 33.

De School-vereeniging „Ebenhaezer" te **Huizen** (U. Gooi) vraagt voor zo spoedig mogelijk
2 MANN. LEERKRACHTEN,
(art. 56), met bevoegdheid v. Herv. van Geref. beginselen. Tijdelijk tot 1 Sept. 1944, met kans op verlenging. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat met ingang van 1 Januari 1945 beide betrekkingen vast worden. Brieven aan het Hoofd der School, Oostmaarn, 27, Huizen (Nh.).

Tijdelijk Onderwijzer gevraagd (voor 3 maanden) aan de Chr. U.L.O.-School te **Terneuzen.** Brieven aan het H. d. Sch. O. H. Heersema.

Gereformeerde U.L.O. School BOLSWARD.
Met ingang van 1 April a.s. of z. sp. m. wordt gevr. een
TIJDELIJK ONDERWIJZER
(op art. 56 lid 2). Kans op vaste aanstelling per 1 Jan. 1945. Br.-acten gewenst. Voor bevoegden Mulo-marge. Br. z. sp. m. aan het Hoofd der School L. J. D. Stuip.

Gevr. aan de Sch. m. d. B. te **Poinbroekerdam** (U.), een
ONDERWIJZER(ES).
Ned. Herv. (van Geref. beg.) voor het tijdvak 1 April t/m 31 Dec. '44. Sollicitaties vóór 16 Maart aan
G. VISSER, H. d. S.

School m. d. Bijbel „ORANJE NASSAU" Muiderberg.
Gevraagd, voor vast:
ONDERWIJZERES,
Lid der Geref. Kerk. Akten o. en k. vereist. Na-akte of dipl. strekt tot aanbeveling. Brieven z. sp. m.: G. Luyten, d. d. S. Badhaan, Muiderberg.

Gevraagd tegen 1 April,
tijdel. LEERKRACHT
aan de Geref. school te **Wieden** (O.). Brieven aan P. Westerhof, h. d. s.

Chr. School, **Lange Huige Weide (Z.-H.), Kerkweg.**
Gevraagd tegen 1 Juni of eerder: een
ONDERWIJZERES.
Herv. van Geref. beginselen. Bevoegdheid j en k.
Brieven aan het hoofd der School: P. BOUWMAN.

Vereeniging voor Christelijk schoolonderwijs te Woerden vraagt voor haar school aan de Leidschestraatweg, z. s. m. een **tijdelijk ONDERWIJZER** (art. 56, 2e lid). Brieven aan den Voorzitter:
Ds. J. TREFFERS, Woerden.

BARNEVELD.
Gevraagd aan de Ned. Herv. Sch. Kapteynstraat 4 te Barneveld, een tijdelijk
ONDERWIJZER(ES),
voorl. voor 3 mnd. Indienattr. 1 April a.s. Ned. Herv. v. Geref. beginns. Akte j. vereist. Veel kans op verlenging der betr. Brieven z. s. m., liefst vóór 17 Maart a. h. H. d. School: J. NOORLANDER Sr.

Gevraagd aan de Ned. Herv. School te **Dinteloord,** van 1 April t/m 31 Dec. 1944, een
tijdelijke Onderwijzeres of Onderwijzer.
Ned. Herv. van Geref. beg. Br. z. sp. m. aan het Hoofd: C. SCHIPPER.

VROUWELIJK PERSONEEL

Leerling-Winkeljuffr. kan in Levensmiddelenzaak gepl. worden. Brieven met opgave van leeftijd en vorigen werkkring, No. 103789, aan „Bolrek", Koningsplein 1, Amsterdam.

National Comité voor Onderwijs aan Schipperskinderen door Christelijke Scholen met Internaat.
Prins-Hendriksch. Vreeswijk.
Aan bovengenoemde inrichting wordt gevraagd eene **kinderverzorgster** (voor een groep van 40 jongens (8 tot 14 jaar oud) bij voorkeur niet jonger dan 25 jaar en belijdend lidmate der Ned. Herv. Kerk. Practische ervaring op het gebied van kinderverzorging en -opvoeding strekt tot aanbeveling. Sollicitatiën worden tot drie dagen na de verschijning van dit blad ingewacht bij den Directeur van de Prins-Hendrikschool te Vreeswijk.

Heden bemoeide het den Heere, tot onze diepe droefheid, na een korte ernstige ongesteldheid van onze zijde weg te nemen onzen lieven Man, Vader, Behuwd- en Grootvader,
JAN VAN DER VEER.
Echtgenoot van
R. M. E. Aartse,
eerder Weduwn. van Elisabeth Vernooij,
in den ouderdom van bijna 91 jaar.
Muiderberg.
Wed. R. M. E. VAN DER VEER—AARTSE.
Amsterdam.
M. VERSLOOT—
v. d. VEER.
P. VERSLOOT.
Eindhoven.
E. VERBURG—
v. d. VEER.
Haarlem.
I. A. OLIEMANS—
v. d. VEER.
Muiderberg.
J. H. MERGEL—
v. d. VEER.
J. MERGEL.
Bussum.
M. VAN DER VEER—
ZWART.
Vijfhuizen.
CHR. VAN DER VEER.
Naarden.
E. VAN DER VEER.
C. VAN DER VEER—
GRIFFIOEN.
Den Haag.
H. W. v. d. VEER.
G. VAN DER VEER—
BERGSHOEF.
Kleinkinderen en Achterkleinkinderen.
Muiderberg, 5 Maart 1944.
Nienhuis Ruyskade 91.
De teraardebestelling van het stoffelijk overschot heeft Donderdag 9 Maart plaats gehad.

Heden bemoeide het den Heere, tot onze diepe droefheid, na een korte ernstige ongesteldheid van onze zijde weg te nemen onzen lieven Man, Vader, Behuwd- en Grootvader,
IZAK VAN DER VELDEN,
eerder Weduwnaar van Cornelia Graafland,
in den ouderdom van 61 jaar.
Gouda.
N. C. VAN DER VELDEN—DEKKER.
Reeuwijk.
C. VAN DER VELDEN.
J. VAN DER VELDEN-DOMPELING.
Gouda.
J. VAN DER VELDEN.
R. M. P. H. VAN DER VELDEN—STERK.
D. W. VAN DER VELDEN.
W. A. v. d. VELDEN—
HOOGENDOORN.
En Kleinkinderen.
Gouda, 7 Maart 1944.
Van der Palmstraat 81.
Geen bloemen.
De teraardebestelling zal plaats hebben Zaterdag 11 Maart a.s. te 2 uur vanaf het woonhuis, te 2.45 uur op de Algemeene Begraafplaats te Gouda.

Heden nam de Heere tot Zich onze geliefde Zuster, Behuwdzuster, Tante en Nicht
Trijntje Arendina Cornelia Geertruida van BUUREN,
in den leeftijd van 52 jaar.
In leven Onderwijzeres der Dr. Kuyperschool te Haarlem.
Amsterdam,
J. G. VAN BUUREN.
A. VAN BUUREN—
BAARS
Haarlem,
C. G. VAN BUUREN.
Amsterdam.
H. A. VAN BUUREN
En verdere familie.
Haarlem, 7 Maart 1944.
Pres. Steynstraat 21.
De teraardebestelling heeft heden plaats gehad.

Het bestuur van de Schoolvereen. „Groen v. Prinsterer" te Haarlem geeft met innig leedwezen kennis, dat den 7en Maart 1944 is overleden, Mejuffrouw
T. G. VAN BUUREN,
Onderwijzeres aan de Dr. A. Kuyperschool.
Met liefde en trouw heeft zij ruim 31 jaar haar roeping die zij van 's Heeren wege zich zag opgelegd, vervuld. Haar nagedachtenis moge velen tot zegening zijn.
Het Bestuur
G. WOLZAK Hzn., voorz.
J. J. ALTA, secretaris.
Haarlem, 10 Maart 1944.

Nog treurende over het verlies van onzen Vader geven wij met diepe droefheid kennis, dat heden na lang en zwaar lijden ontslief, in de hope des eeuwigen levens, onze innig geliefde Broeder, Behuwdbroeder en Oom, de Heer
MARTINUS DE WIT
op den leeftijd van bijna 56 jaar.
A. J. F. DE WIT.
A. DE WIT.
C. DE WIT—
RIESMEIJER
en kinderen
J. A. DE WIT.
J. DE WIT—
VAN DER VLOED
en kinderen.
Oegstgeest.
F. DE WIT.
Rotterdam, 5 Maart 1944.
Van der Werffstraat 53

KANTOORPERSONEEL ENZ.

Bij de N.V. Verzekeringsbank „VICTORIA" te **Amsterdam** kunnen geplaatst worden eenige
BEDIENDEN (VR.),
leeftijd beneden 25 jaar, goed handschrift. Brieven met opgave van genoten onderwijs te richten tot de Directie: Keizersgracht 126—128.

Groot Assurantiekantoor vraagt voor direct
Aankomende Bediende,
mann., beneden de 18 jaar of vrouwelijk. Br. lett. I 9 Adv. Bur. A. J. Albach, Rokin 24.

Wilt U vooruitkomen op kantoor?
Misschien ligt uw kans in een begin als jongste of als aankomend bediende, mannelijk of vrouwelijk, bij Drukkerij Goudswaard N.V., Gouvernestraat 21, Rotterdam Centrum. Sollicitaties schriftelijk.

Prettig kantoor voor
STENO-TYPISTE.
Br. m. voll. inl. ond. lett. J. L. IJ. Nijgh & v. Ditmar's Adv. Bur., Amsterdam.

venhage (Ned. Inst. v. Acc.) vraagt voor spoedige indienstreding:
ervaren Steno-Typiste,
bekend met staten-typewerk;
jongslen Assistent en meer gevorderden Assistent.
Soll. met opg. van bijzonderheden en verlangd salaris onder lett. KY. Bijk. De Standaard. Stationsweg 44 A. Den Haag.

MANNELIJK PERSONEEL

DE WND. COMMISSARIS DER PROV. ZEELAND
roept sollicitanten op voor de vacante betrekking van **GRIFFIER** der provincie. Sollicitaties met vermelding van wetenschappelijke graden en diploma's alsmede opgave van leeftijd, burgelijken staat, referenties en tegenwoordigen werkkring worden vóór 20 Maart 1944 ingewacht aan het adres Provinciale Griffie, Seissingel No. 4 te Middelburg.

VERPLEGEND PERSONEEL

Gevraagd in het Chr. Verpleeghuis „Anajah" te Arnhem, A'damsche weg 15, voor z. s. m. **twee Verpleeghulpen** van pos. Christ. beginselen. Brieven aan de Directie.

Klein Rusthuis te Ginneken zoekt flinke **ziekenverzorgster.** Goed salaris. Mevr. E. A. Arendsen, Ginneken.

Ziekenverpleging „'t Klimophuis", Prins Hendrikkaan 12-16 en 58-60, Amsterdam. Vraagt gediplomeerd
VERPLEEGSTER
met aantekening kraamverpleging, van Chr. beginselen, gewend leiding te geven. Tevens gevraagd
2 MAANDZUSTERS
met aantekening kraamverpleging, van Chr. beg. Br. aan den Geneesheer-Direct., Prins Hendrikkaan 14.

Rusthuis Kok vraagt eenige **Leerling-Verpleegsters en Verzorgsters.** P. G. Aanm. Memlingstr. 29, A'dam Zd. Tel. 20388.

De **„Johannes-Stichting"** te **Nieuwveen** (Z.H.) en **Huis ter Heide** (geëvacueerd te Nieuwveen) vraagt:
twee gedipl. Verpleegsters dipl. A of B. Geref.-Herv. godsd. Brieven m. uitvoerige inlichtingen aan de Directie. Tevens kunnen enkele meisjes als
VERPLEEGHULP
worden geplaatst. Leeftijd boven 20 jaar. Geref.-Herv. godsdienst. Brieven met uitvoerige inlichtingen aan de Directie.

Op de Stichting „Veldwijk" te Ermelo kunnen ter opleiding tot net Rijksdiploma Ziekenverpleging B enkele
LEERLING VERPLEEGSTERS
worden geplaatst. Leeftijd 18—28 jaar. Sollicitaties aan den Geneesheer-Directeur.

HUISHOUDELIJK PERSONEEL

WELK MEISJE
van pos. Chr. beg. wil in jong gezin, waar het derde kind verwacht wordt, de moeder behulpzaam zijn in het dagelijksche huishoudelijke werk. Gr. wasch buitenshuis. Behoorlijk loon, liefst extern. Zij, die prijs stellen op prettigen werkkring met goede behandeling, kunnen zich melden bij J. N. KOK—VAN MANTGEM, Orteliusstraat 75, Amsterdam-West.

Volslagen Dienstbode
gevraagd in Chr. Geref. gez H.